

Kunnskapsgrunnlag 2020

Lødingen kommune



Kunnskapsgrunnlag 2020 - Lødingen kommune

Rev. 20.10.2020

Deler presentert i KS 25.06.2020. Vedlagt Kommunal planstrategi i KS 12.11.2020

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	INNLEDNING	5
2.	PLANSYSTEM OG PLANSTATUS	6
2.1	Status	7
2.2	Utfordringer	8
3.	BEFOLKNINGSUTVIKLING	9
3.1	Befolkning	9
3.1.1	Framskrivning av befolkning	10
3.2	Fødselsoverskudd, innvandring og flytting	11
3.3	Utfordringer	12
4.	BOSETTING OG AREALBRUK	13
4.1	Bolig og bosetting	13
4.2	Arealbruk	14
4.2.1	Areal til boliger	15
4.2.2	Areal til fritidsbebyggelse	16
4.2.3	LNFR arealer	17
4.3	Stedsutvikling og attraktivitet	17
4.3.1	Stedsattraktivitet – stedsutvikling i Lødingen	18
4.4	Utfordringer	18
5.	LEVEKÅR	20
5.1	Oppvekst	21
5.1.1	Utdanningsnivå	21
5.1.2	Frafall i videregående skole	22
5.1.3	Ung i Lødingen	24
5.2	Kultur og fritid	25
5.3	Inntekt	25
5.4	Barnefattigdom	27
5.5	Arbeidsledighet og arbeidsavklaringspenger	29
5.6	Sykefravær	30
5.7	Uføretrygd og Sosialhjelp	30
5.8	Helse	31
5.9	Utfordringer	34
6.	SYSSELSETTING, NÆRINGSLIV OG TURISME	35
6.1	Syssetsetting	35



6.2 Pendling.....	38
6.3 Omstilt kommune.....	38
6.4 Fiskeri og havbruk.....	39
6.5 Landbruk.....	40
6.6 Kulturlandskap.....	41
6.7 Skogsdrift.....	42
6.8 Reindrift.....	42
6.9 Mineralressurser	43
6.10 Reiseliv og fritidsbebyggelse	43
6.11 Airbnb	44
6.12 utfordringer.....	45
7. SAMFERDSEL OG KOMMUNIKASJON	47
7.1 Nasjonal transportplan 2018-2029	47
7.2 Lødingen som knutepunkt og Hålogalandsvegen	47
7.3 Transportnæring og infrastruktur	49
7.4 Kollektivtrafikk og skoleskysse	50
7.5 Sykling og gåing	51
7.6 Trafikksikkerhet og tilstand på veg og trafikkarealer	52
7.7 Sjøfart og havner	53
7.8 utfordringer.....	54
8. MILJØ, KLIMA OG ENERGI	56
8.1 Miljø og natur	56
8.1.1 Areal- og naturregnskap.....	56
8.2 Klima og energi.....	57
8.3 Klimaregnskap - hvordan beregnes utslipp?	58
8.3.1 Kommunen som bedrift	58
8.3.2 Kommunen som samfunn	59
8.3.3 Klimagassutslipp fra endret arealbruk	61
8.3.4 Kommunens energiforbruk	62
8.4 Støy og luftkvalitet	63
8.5 utfordringer.....	64
9. SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP	65
9.1 Samfunnssikkerhet i Lødingen.....	66
9.2 utfordringer.....	66



10.	KOMMUNEORGANISASJON.....	67
10.1	Økonomi	67
10.2	Oppvekst og utdanning	67
10.3	Helse og omsorg	68
10.4	Teknisk drift	69
10.5	Digital transformasjon	70
10.5.1	Digitalisering i Lødingen	70
10.6	Interkommunalt samarbeid.....	71
10.7	Utfordringer.....	72
10.7.1	Økonomi	72
10.7.2	Oppvekst og utdanning	72
10.7.3	Helse og omsorg	72
10.7.4	Teknisk drift.....	73
10.7.5	Digitalisering.....	73
10.7.6	Interkommunalt samarbeid.....	73
11.	KILDER.....	74



1. INNLEDNING

Formålet med kunnskapsgrunnlaget er å gi et situasjonsbilde av Lødingen kommune, både som samfunn og bedrift. Dette ses også i forhold til sammenlignbare kommuner, Nordland og landet i sin helhet. Kunnskapsgrunnlaget samler statistikk og viser hvilke utfordringer kommunen står innfor. Kunnskapsgrunnlaget gir premisser for diskusjon fram mot den kommunale planstrategien og kommuneplanen uten å drøfte tiltak eller løsninger.

Politiske føringer for prioriteringer i planstrategien følges opp i kommuneplanen og øvrig planverk. Der planstrategien gir strategisk retning for kommunen, synliggjør kommuneplanen muligheter og overordnede målsettinger. Kommuneplanen har to deler: Samfunnsdelen beskriver ønsket utvikling i kommunen og arealdelen viser de fysiske og arealmessige konsekvensene som følger av målsettingene.

Plan og bygningsloven er en sentral lov i planleggingen og formålet med loven er å fremme bærekraftig utvikling til det beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner. Planlegging skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Folkehelseloven (fra 2012) gir kommunen et særlig ansvar for å fremme folkehelse gjennom lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting.

Dokumentet er bygd opp tematisk. Under hvert tema er dagens situasjon og eventuelle prognoser. Data fra de forskjellige temaene er sammenfattet i en oppsummering – utfordringer.



2. PLANSYSTEM OG PLANSTATUS

Kommuneplanleggingen er et effektivt og godt styringsverktøy for bærekraftig samfunnsutvikling og arealbruk. De nasjonale forventningene er at all planlegging skal ha FNs bærekraftsmål som grunnlag. De 17 bærekraftsmålene er verdens felles arbeidsplan frem til 2030 for å utrydde fattigdom, kjempe mot urettferdig fordeling og stoppe klimaendringene.



Figur 1: FNs 17 bærekraftsmål skal være grunnlag for all kommunal planlegging.¹

Kommunal planlegging skal etter PBL § 3-1 fremme helhetlige løsninger i samfunnet og påse at oppgaver og interesser sees i sammenheng. Planleggingen skal være behovsstyrt, bygge på økonomiske og andre ressursmessige forutsetninger for gjennomføring og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.² Kunnskapsgrunnlaget skal bidra til utfordringsbildet.

Planleggingen inngår i et rullerende plansystem som skal være godt forankret både politisk og administrativt i kommunen. Kommunal planstrategi er et verktøy for å klargjøre hvilke planoppgaver som skal startes opp eller videreføres for å møte utfordringer og legge til rette for ønsket utvikling i kommunen.³

Kommuneplanen er kommunens overordnede plan og skisserer de prioriterte satsningsområdene og strategier for kommunen. Den består av to deler; samfunnsdelen og arealdelen. Kommuneplanens samfunnsdel skal gi en klar retning og overordnede strategier og har bærekraft og folkehelse som gjennomgående tema. Kommuneplanens arealdel skal fastlegge hovedtrekkene for fremtida samfunnsutvikling og arealbruk i kommunen. Arealdelen skal ha god forankring i samfunnsdelens arealstrategi.

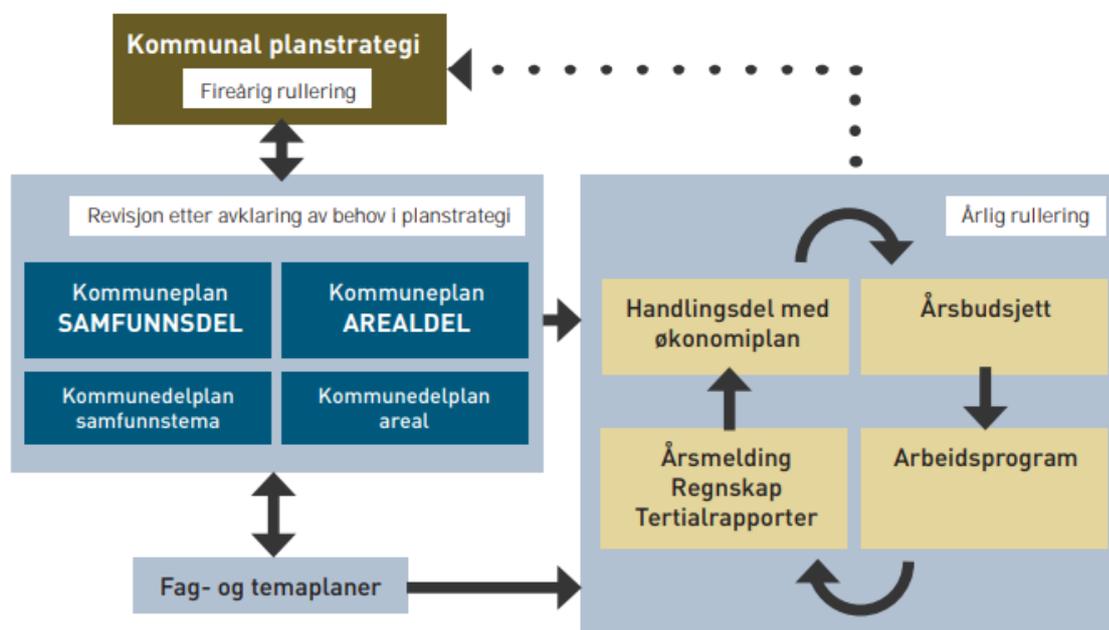
¹ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023, 2019, <https://www.regjeringen.no/contentassets/cc2c53c65af24b8ea560c0156d885703/nasjonale-forventninger-2019-bm.pdf> (Hentet 07.07.2020)

² Miljøverndepartementet (nå KMD), Veileder Kommunal planstrategi T-1494, 2011, <https://www.regjeringen.no/contentassets/83801c9c858d402ea2958e1930fc421a/t-1494.pdf> (Hentet 07.07.2020)

³ Ibid



Utdyping av samfunnsdelen og arealdelen utvikles i kommunedelplaner og konkretiseres i tema- og sektorplaner. Prioritering og tildeling av resurser gjøres i handlings- og økonomiplanen som har årlig rullering.⁴



Figur 2: Skjematisk framstilling av "fireårshjulet" og "årshjulet" i det kommunale plansystemet.⁵

2.1 Status

Gjeldende samfunnsdel for Lødingen ble vedtatt i november 2009 med satsning på næringsutvikling, regionalt samarbeid, rekruttering og kompetanse, og bo, ferie- og fritidskommune.⁶ Kommuneplanens samfunnsdel, med arealstrategi, er et viktig verktøy for å ivareta miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft. Planen må ha realisme med tanke på nåværende utfordringer og utviklingstrekk i kommunen og ha realistiske mål og visjoner. Visjonene i gjeldende samfunnsdel er til dels koblet til Lødingen som samfunn anno 2009. Utviklingen da som nå viser et synkende innbyggertall med økende andel eldre og at mennesker bosetter seg mer sentralt. I planen savnes en tydelig arealstrategi. Flere utviklingstrekk oppfattes på en annen måte i dag enn i 2009; folkehelseproblemer, klimaendringer, økende globalisering og en digital transformasjon.

Kommunens arealdel ble vedtatt 1994 og har delplaner for Lødingen tettsted og Vågehamn. Kommuneplanens arealdel er blant annet et saksbehandlingsverktøy som skal gi forutsigbare rammer for behandling av plan- og byggesaker i kommunen. Gjeldende plan er på flere områder utdatert sett opp mot aktuelle lovverk, retningslinjer og utviklingstrekk. Planen er i praksis forvitret som følge av en rekke dispensasjoner. Dette fører til mer administrativt arbeid ved saksbehandling og manglende helhetsgrep i arealbruken.

⁴ Miljøverndepartementet (nå KMD), Veileder Kommunal planstrategi T-1494, 2011

⁵ Fylkesmannen i Nordland, Gode råd, Kommunal planstrategi og rullerende kommuneplanlegging i Nordland, 2011/2012, <https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-nordland/dokument-fmno/plan-og-bygg/plan--og-bygningsloven/gode-rad---kommunal-planstrategi-og-rullerende-kommuneplanlegging-i-nordland.pdf> (hentet 07.07.2020)

⁶ Lødingen kommune, Kommuneplan for Lødingen kommune 2009-2021 Samfunnsdelen, 2009, <https://innsyn.onacos.no/lodingen/wfdocument.aspx?journalpostid=2009005252&dokid=16254&version=3&variant=A&> (hentet 07.07.2020)



Samfunnsdelen, og særlig arealdelen, er utdatert mot gjeldende lover, nasjonale- og regionale føringer og globale trender som viser på utfordringer knyttet til klimaendringer, demografiske endringer, økende globalisering og digital transformasjon.

Kommunen er i gang med en del planleggingsarbeid med bakgrunn i planstrategien for 2016-2019. Det har vært utfordringer med å ferdigstille prioriterte planer. Med forankring i politiske vedtak har det gjorts andre prioriteringer. Status for prioriterte planer i planstrategien 2016-2019:

<i>Kommuneplan – Samfunnsdelen</i>	Ikke startet
<i>Helse- og omsorgsplan</i>	Ikke startet
<i>Strategisk næringsplan</i>	Ikke startet, Handlingsplan med satsningsområder er vedtatt 4.5.2017
<i>Boligsosialplan</i>	Påbegynt, ferdigstillelse 2020
<i>Hamndalsprosjektet</i>	Påbegynt
<i>Interkommunal kystsoneplan for Vesterålen</i>	Påbegynt, ferdigstillelse 2021
<i>Plan for fysisk aktivitet, idrett og folkehelse</i>	Påbegynt
<i>Kommunedelplan for trafiksikkerhet</i>	Vedtatt 23.2.2017
<i>Kommuneplanens arealdel</i>	Under utarbeidelse
<i>Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) og beredskapsplan</i>	ROS-analyse er ikke utarbeidet, Beredskapsplan er sist justert 2020

Kommuneplanens arealdel var til behandling i kommunestyret i september 2019, med innstilling om å vedta plan med endringer under forutsetning av at revidering skulle starte tidlig i valgperioden 2019-2023. Saken ble utsatt slik at innspill og merknader kunne vurderes og behandles, KS sak – 91/19 (innspill og merknader fra folkemøter, høring og offentlig ettersyn i perioden 23.02.2018 til 30.04.2018).

For å møte kommende utfordringer må arbeidet begynne med ny kommunal planstrategi. Tross tidligere strategi og planoversikt så har mange problemer med å skaffe seg oversikt over kommunal politikk innenfor forskjellige områder. Planstrategien 2020– 2023 må ha en ryddig planoversikt med realistiske prioriteringer med hensyn til økonomi og ressurser. Det må tas stilling til hvilke planer som kan inngå i samfunnsdelen og hvilke planer som kan slås sammen. Ved prioritering for videre arbeid må det også tas hensyn til hva som er lovfestede planer.

2.2 Utfordringer

Sammenfattning av utfordringer fremstilt som svakheter og muligheter.

- De nasjonale forventningene er at all planlegging skal ha FNs bærekraftsmål som grunnlag
- Kommuneplanens arealdel er på flere områder utdatert sett opp mot aktuelle lovverk, retningslinjer og utviklingstrekk. Planen er i praksis forvitret som følge av en rekke dispensasjoner. Dette fører til mer administrativt arbeid ved saksbehandling og manglende helhetsgrep i arealbruken.
- Samfunnsdelen, og særlig arealdelen, er utdatert mot gjeldende lover, nasjonale- og regionale føringer og globale trender som viser på utfordringer knyttet til klimaendringer, demografiske endringer, økende globalisering og digital transformasjon.
- Det har vært utfordringer med å ferdigstille prioriterte planer i planstrategien. Med forankring i politiske vedtak har det gjorts andre prioriteringer.
- Planoversikten i tidligere planstrategi er uryddig/uoversiktlig.

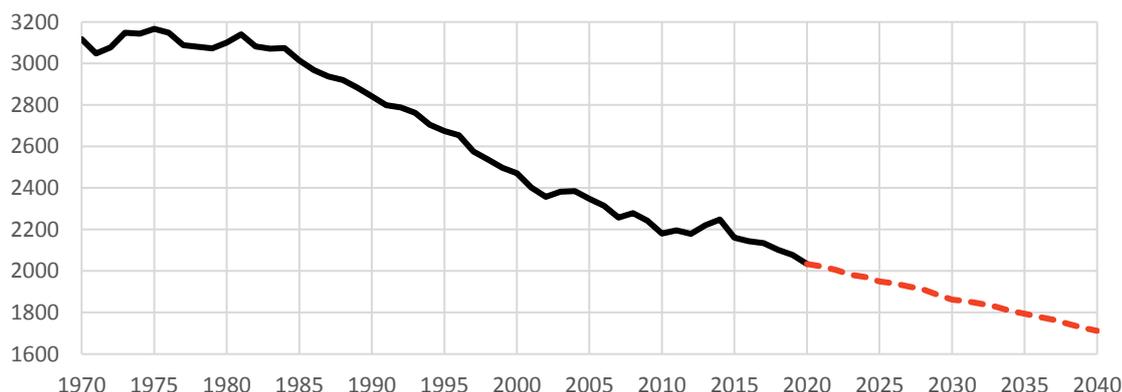


3. BEFOLKNINGSUTVIKLING

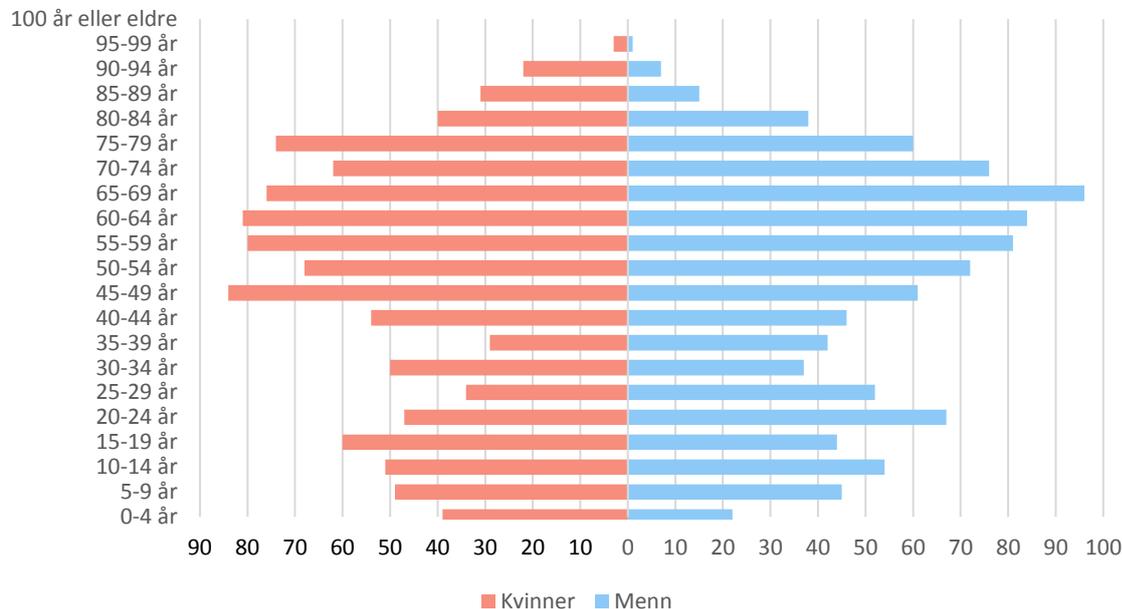
Befolkningsgrunnet er en forutsetning for alle prioriteringer og lovpålagte oppgaver i kommunen. Analyser av demografisk utvikling og endring i levekår skal gi ny kunnskap som kan underbygge velferdspolitisk planlegging.

3.1 Befolkning

Det er 2034 innbyggere i Lødingen kommune per 1.1.2020. Folketallet i Lødingen kommune var stort sett stabilt frem til midten på 1980-tallet, men har siden vist nedgang. År 2019 lå folketallet 33 prosent lavere enn i 1980. I tiårsperioden 2009-2019 gikk folketallet i kommunen tilbake med 7,4 prosent mot en vekst på 3,4 prosent i fylket som helhet. Lødingen er signifikant forskjellig fra landet som helhet med en større andel eldre over 80 år⁷.



Figur 3: Befolkningsutvikling i Lødingen fra år 1970.⁸ Befolkningsframskrivninger i rødt, frem mot 2040. Basert på middels nasjonal vekst (Alternativ MMMM).⁹



Figur 4: Aldersfordeling per 1.1.2020¹⁰

⁷ FHI Folkehelseinstituttet, Folkehelseprofil, 2020 <https://www.fhi.no/hn/folkehelse/folkehelseprofil/> (hentet 07.07.2020)

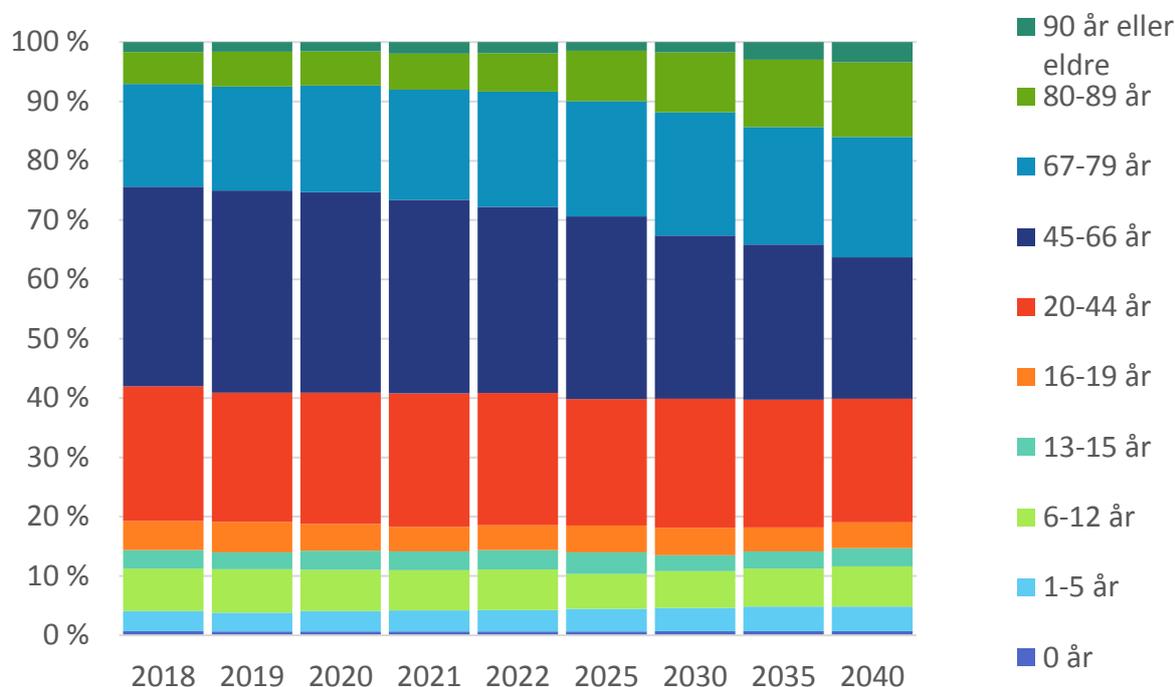
⁸ SSB Statistisk sentralbyrå, Befolkning tabell 06913, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/06913/> (hentet 07.07.2020)

⁹ SSB Statistisk sentralbyrå, Nasjonale befolkningsframskrivninger tabell 11668, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/11668/> (hentet 07.07.2020)



3.1.1 Framskrivning av befolkning

Ifølge statistisk sentralbyrå vil forventet utvikling i folke mengde fra nå til år 2040 totalt minske fra 2039 til 1712 innbyggere. Prognosene viser dermed en minskning av folketallet på 327 innbyggere fra i dag frem til 2040. Fødselstallene er svært lave i Lødingen, men gjennomsnittlig levealder forventes å øke.



Figur 5: Befolkningsframskrivninger, Lødingen kommune, inndelt etter andel alder frem mot 2040. Basert på middels nasjonal vekst (Alternativ MMMM). Middels nasjonal vekst, er basert på en forutsetning om middels fruktbarhet, middels levealder, middels innenlands mobilitet og middels netto innvandring.¹¹

Hvordan aldersgruppene varierer i et tidsperspektiv på kort og på lang sikt har betydning for all fremtidig planlegging. Spesielt for Lødingen kommune sitt tjenestetilbud. Det er ikke tvil om at med dagens befolknings sammensetning, så vil andelen 67 år og eldre utgjøre en stadig større andel av befolkningen.

Tallene viser et noenlunde jevnt antall barn opp mot 6 år. Det vil så synke noe i antall barn fra 6-15 år, med en nedgang på ca. 12 %. Aldersgruppen 6-19 år spås å minske jevnt fremover. Dette vil ha betydning for planlegging av skoletilbud og skolestruktur fremover. I kommunene i Vesterålen er det bare Sortland som står seg ganske likt, de andre forventer nedgang i aldersgruppen 6-19 år.

De mest produktive delene av befolkningen mellom 20-66 år er de grupper som går mest tilbake, både relativt og absolutt. Aldersgruppen 20-44 vil ha en radikal nedgang fra 689 i 2020 til 357 i 2040. Det er denne gruppen som skal ivareta blant annet tjenesteytende virksomhet i kommunen samt bidra til vekst og nyskaping.

Aldersgruppen 45-66 år er den som vil synke mest med 689 i 2020 til 408 i 2040. Det er en nedgang på 281 mennesker. Dette vil ha stor betydning i forhold til blant annet skatteinngangen.

¹⁰ SSB Statistisk sentralbyrå, Befolkning tabell 07459, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/07459/> (hentet 07.07.2020)

¹¹ SSB Statistisk sentralbyrå, Nasjonale befolkningsframskrivninger tabell 11668, 2020

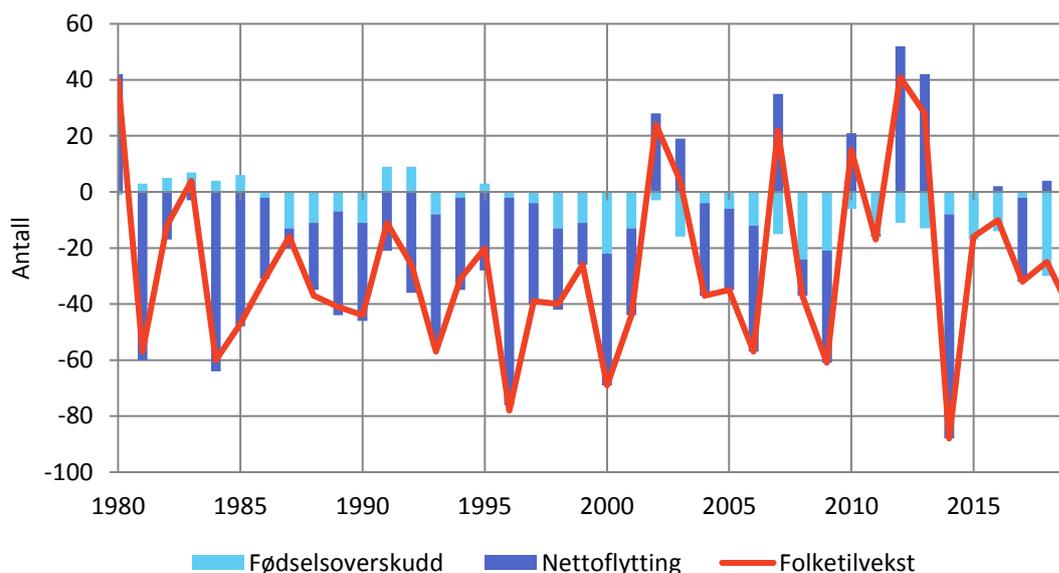


Det store fødselskullet som kom i Norge rundt 1945 begynner å komme over i kategori 67-79 år. Aldergruppen 67-79 år spås forholdsvis jevnt.

Aldersgruppen 80 + vil det være opp mot en fordobling i antall personer, og eldre utgjør en stadig større andel av innbyggerne. Det å jobbe forebyggende i forhold til denne aldergruppe for å dempe behovet for tjenester fra helse og omsorg vil være kritisk for kommunen.

3.2 Fødselsoverskudd, innvandring og flytting

Lødingen kommune har en negativ befolkningsutvikling. Fødselsoverskuddet er en jevn negativ trend, og bidrar til nedgang i folketallet. Nettoflytting varierer men er for det meste negativ.



Figur 6: Folketilvekst Lødingen kommune, med fødselsoverskudd og nettoflytting.¹²

12 barn ble født i Lødingen kommune år 2019. Framskrivningstall viser at fødselstallet vil være 13 barn per år frem til år 2037 da det går ned til 12 barn. År 2019 døde 30 personer i kommunen. Dødstallene i Lødingen vil sannsynligvis øke da aldersgruppen over 80 år vil øke stort fremover.

Innvandring betyr mye for befolkningsutviklingen i Lødingen kommune. Kommunen ligger over snittet for Nordland fylke. År 2019 var det 302 innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre i Lødingen kommune, det utgjør 14,54 % av befolkningen. På landsbasis utgjør innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 17,72 % av befolkningen, for Nordland er tallet 10,38 %. I Lødingen er det en økning på 194 personer siden 2010 til 2019.¹³

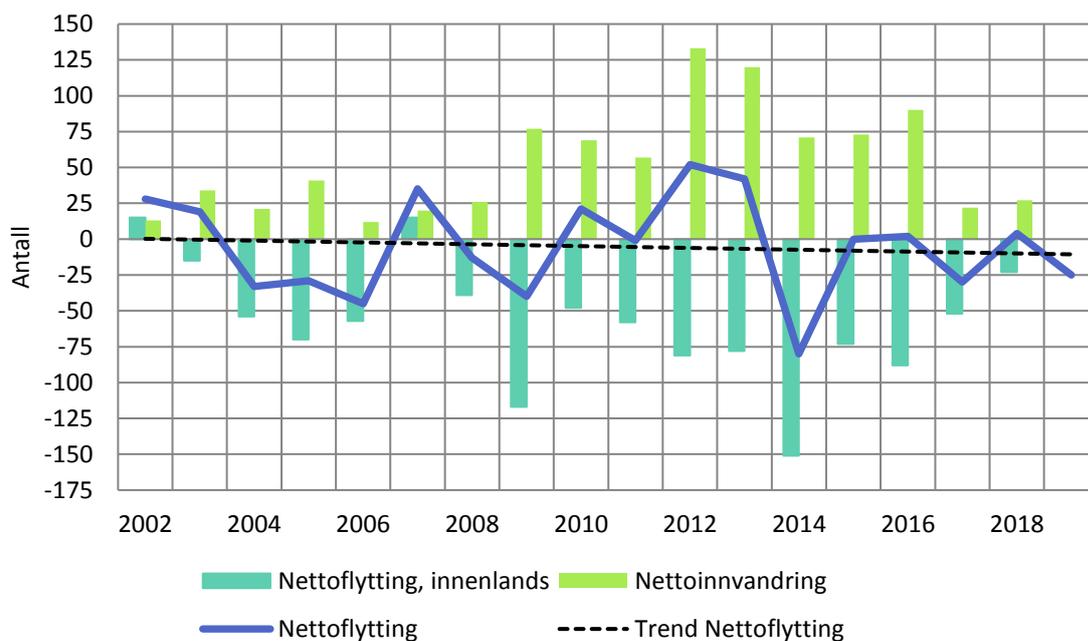
Tall for hele Nordland viser at større delen, 71 %, av innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre er i arbeidsfør alder 20-66 år. Av disse er de fleste 20-44 år.

Lødingen har en skiftende flytting statistikk med svak negativ trend. Innvandringen bidrar positivt til befolkningsutviklingen siden flere år tilbake. Innenlands flytting går i minus, det vil si at flere flytter fra Lødingen til andre plasser i Norge enn motsatt. Utfra trenden i aldersfordelingen i kommunen kan man anta at store delen av de som flytter fra er i alderen 20-44 år.

¹² SSB Statistisk sentralbyrå, Nettoflytting tabell 09588, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/09588> (hentet 07.07.2020)

¹³ SSB Statistisk sentralbyrå, Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre tabell 09817 og 07111, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/09817> <https://www.ssb.no/statbank/table/07111> (hentet 07.07.2020)





Figur 7: Nettoflytting Lødingen kommune, med nettoflytting innenlands og nettoinnvandring.¹⁴

En regional visjon er at Nordland skal være et inkluderende samfunn. Innvandring skaper muligheter for å dekke fremtidens behov for arbeidskraft. Det skaper også utfordringer med tanke på inkludering. Innvandrere må inviteres og stimuleres til å bli aktive deltakere i samfunnet for å trives og slå rot. Å inkludere og integrere innvandrere og andre tilflyttere på arbeidsplassen og i lokalsamfunnet, blir avgjørende for å skape livskraftige samfunn. Det er derfor viktig å ha fokus på å rekruttere og beholde de innvandrere som kommer for å begrense befolkningsnedgangen i kommunen.

3.3 Utfordringer

Sammenfatning av utfordringer fremstilt som svakheter og muligheter.

- Framskrivninger mot 2040 viser fortsatt negativ utvikling i folketallet.
- Det blir stadig flere eldre enn yngre i kommunen. Lødingen er signifikant forskjellig fra landet som helhet med en større del eldre over 80 år, både relativt og absolutt, og gruppen øker. Andelen arbeidsføre i alderen 20-66 år vil bli mindre. Dette innebærer at arbeidsstyrken reduseres, relativt og absolutt, mens omsorgsbehovet må forventes å øke.
- Aldergruppen 6-19 år spås å minske jevnt fremover.
- Fødselsoverskuddet er en jevn negativ trend, flere dør enn fødes.
- Lødingen har en skiftende flytting statistikk med svak negativ trend. Nedgangen i antall arbeidsplasser kan forklare noe av den store utflyttingen fra kommune, men utflyttingen er større enn hva nedgangen i arbeidsplasser skulle tilsi.
- Lødingen har en større del innvandring enn øvrige Nordland

¹⁴ SSB Statistisk sentralbyrå, Nettoflytting tabell 09588, 2020

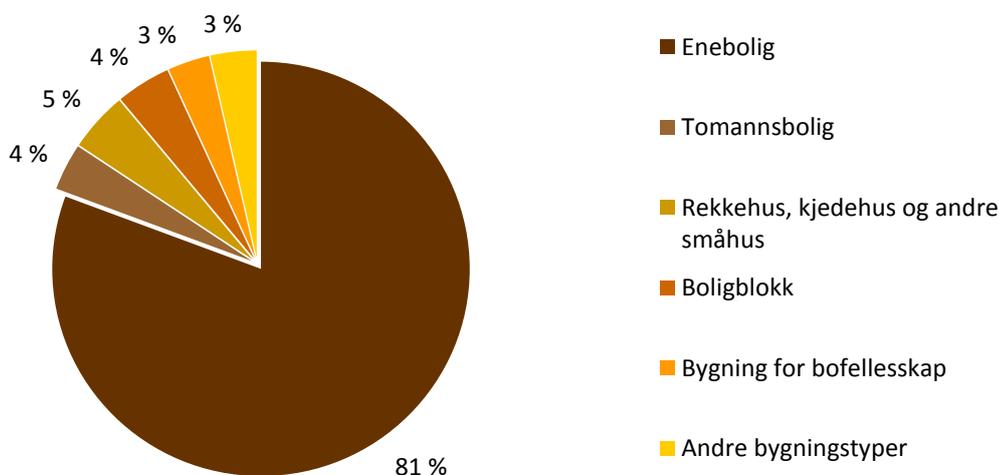


4. BOSETTING OG AREALBRUK

4.1 Bolig og bosetting

Bosetting er en viktig del i et sosialt bærekraftig lokalsamfunn. Alle mennesker skal kunne bosette seg og leve et godt liv i kommunen. Det innebærer at innbyggerne blant annet har tilgang til en passende bolig til en pris de kan betale. God variasjon når det gjelder arbeidsplasser, tilgang til skole og barnehage, offentlig transport, sosiale møteplasser og kommunale tjenester er også avgjørende for gode liv og viktig for utjevning av sosial ulikhet.

År 2019 fantes det 1232 boliger, både bebodde og ubebodde, i kommunen. Av disse er 994 eneboliger. Tallene er stabile de siste ti årene. Av alle boliger er 863 boliger i tettbygde strøk og 369 boliger i spredtbygd strøk.¹⁵



Figur 8: Boliger (beboede og ubebodde) i Lødingen kommune. Andre bygningstyper inkluderer i hovedsak boliger i garasjer, næringsbygninger og andre bygningstyper som ikke er boligbygninger.¹⁶

7,7 % bor trangt (2018), det er personer som bor i husholdninger der

- antall rom i boligen er mindre enn antall personer eller én person bor på ett rom og
- antall kvadratmeter er under 25 kvm per person

Det er lavere enn fylket, 9,1 %, og hele landet, 10,4 %.¹⁷ Tall fra folkehelseinstituttet viser at andel barn i alderen 0-17 år som bor trangt i Lødingen kommune, 20 %, er større enn det generelle tallet.¹⁸

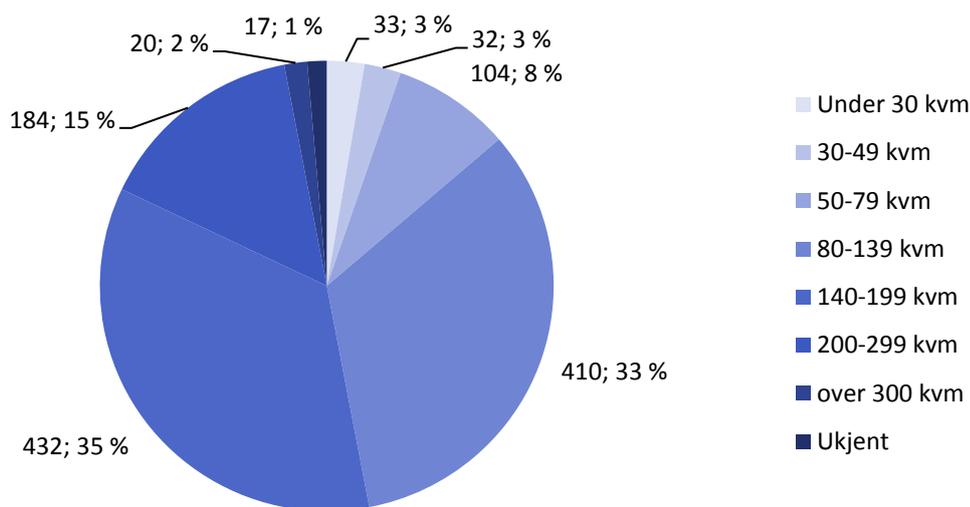
¹⁵ SSB Statistisk sentralbyrå, Boliger, tettbygd/spredtbygd, tabell 06830, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/06830/> (hentet 07.07.2020)

¹⁶ SSB Statistisk sentralbyrå, Boliger tabell 06265, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/06265/> (hentet 07.07.2020)

¹⁷ SSB Statistisk sentralbyrå, Boforhold, registerbasert tabell 11046, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/11046/> (hentet 07.07.2020)

¹⁸ FHI Folkehelseinstituttet, Folkehelseprofil, 2020





Figur 9: Antall/ prosent Boliger etter bruksareal 2019.¹⁹

I Lødingen er det mest vanlig å bo alene. I 40 % av husholdningene bor det bare én person. Den nest vanligste husholdningen er par uten barn, det er 29 % av privathusholdningene (2019). Fordelingen er lik fylket og hele landet. Fordelingen for Lødingen er stabile siden flere år.²⁰ Et økt antall eldre og enslige samt flere mindre husholdninger gir behov for mer variert boligmasse.

Tross stor prosentuell økning av boligprisene har Lødingen kommune lavere gjennomsnittlig kvadratmeterpris på eneboliger enn de andre kommunene i Vesterålen, med unntak av Andøy som ligger på samme prisnivå (Bø kommune mangler tall for 2019). Prisnivået er også lavere enn for Nordland og landsnittet. I 2015 var gjennomsnittlig kvadratmeterpris på eneboliger i Lødingen 6772 kr. I 2019 har det økt til 8954 kr. Det er en økning på 32 %. For Nordland har gjennomsnittlig kvadratmeterpris på eneboliger i samme periode økt med 14% og for hele landet 16 %.²¹ Boligmarkedet preges av få boliger i markedet, og flere opplever utfordringer med å finne bolig i kommunen.

I Lødingen bor 16,3 % av husholdningene i leide boliger, mens tallet for Nordland fylke er 21,3 % og for hele landet er 23,2 %.²² Leiemarkedsundersøkelsen fra SSB viser en økning for gjennomsnittlig månedlig leie fra 2014-2019 for kommuner over 2000 innbyggere. Den minste boligtypen har økt mest i leiepris.²³

4.2 Arealbruk

Lødingen har en sentral beliggenhet i Hålogalandregionen, midt mellom Vesterålen, Lofoten, Ofoten og Sør-Troms, med nærhet til flere sentrale landskapsrom: De grønne frodige områdene i Vestbygda, Den majestetiske fjellene som omgir kommunen, med Møysalen og Strandstinden som toppunkter, Den brede kyststripa med svaberg, strender mot sola og Vestfjorden. Lødingen omfatter den

¹⁹ SSB Statistisk sentralbyrå, Boliger tabell 06513 etter bruksareal, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/06513/> (hentet 07.07.2020)

²⁰ SSB Statistisk sentralbyrå, Familier og husholdninger tabell 06070 Husholdningstype, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/06070/> (hentet 07.07.2020)

²¹ SSB Statistisk sentralbyrå, Prisindeks for brukte boliger tabell 06035, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/06035/> (hentet 07.07.2020)

²² SSB Statistisk sentralbyrå, Boforhold, registerbasert tabell 11038, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/11038/> (hentet 07.07.2020)

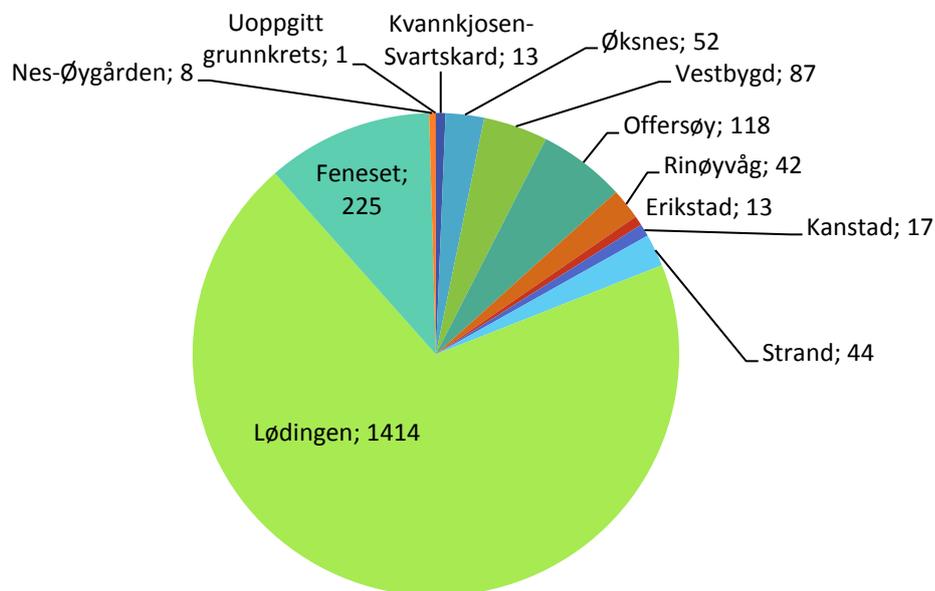
²³ SSB Statistisk sentralbyrå, Leiemarkedsundersøkelsen tabell 09895, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/09895/> (hentet 07.07.2020)



sørøstlige delen av Hinnøya og flere småøyer ut mot Vestfjorden. Lødingen grenser i nord til Kvæfjord og Harstad kommuner i Troms, Tjeldsund i øst, Vågan og Hadsel i vest og Sortland i nordvest. Kommunen ligger på nordsiden av Vestfjorden, omkring dens to nordgående armer, den 27 km lange Øksfjorden i vest og den 17 km lange Kanstadfjorden i øst. Kommunen har et areal på 527 km² der landareal er 508 km².²⁴

Lødingen tettsted er kommunens hjerte omkranset av områder med ulik karakter. Nes er tettstedets nære pustehull og fritidsområde. Vestbygda er jordbruksproduksjon. Kanstad og Kåringen er også nære friluftsområder med mange turmuligheter sommer og vinter.

Det meste av bosetningen i kommunen er i sør på strekningen mellom Øksneshamn, innenfor munningen av Øksfjorden, og Fiskfjorden. Det er ca. 4 innbyggere per km² landareal. Motsvarende tall for fylket er 7 innbyggere per km² og for hele landet 18 innbyggere per km². Bosetningen er fremfor alt konsentrert til kommunens eneste tettsted, Lødingen som har 1639 innbyggere (Lødingen og Feneset). Dette gir kommunen en tettstedsandel i befolkningen på ca. 81 prosent mot 71 prosent i fylket som helhet og 82 prosent for hele landet. Fordelingen i Lødingen mellom tettbygde- og spredtbygde strøk er jevnt over årene.²⁵



Figur 10: Befolkning etter grunnkrets i Lødingen kommune, antall 2020.²⁶

4.2.1 Areal til boliger

Lødingen kommune har en stor tomtereserve i regulerte boligfelt, og etterspørselen har vært liten de siste årene. Fra og med 2015 frem til juni 2020, de siste fem årene, er det gitt 7 byggetillatelser til boliger i Lødingen, der 5 er i tettstedet og 2 av disse er 4-mannsboliger. 5 av byggetillatelsene ligger innenfor regulerte områder og like mange er ferdig bygd, der 1 av disse er en 4-mannsbolig.²⁷

²⁴ SSB Statistisk sentralbyrå, Areal og befolkning tabell 11342, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/11342/> (hentet 07.07.2020)

²⁵ SSB Statistisk sentralbyrå, Tettsteders befolkning og areal tabell 05212, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/05212/> (hentet 07.07.2020)

²⁶ SSB Statistisk sentralbyrå, Befolkning tabell 04317, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/04317/> (hentet 07.07.2020)

²⁷ Lødingen kommune, Arkiv, 2020 (01.06.2020)



Kommunen bærer preg av at en spredt og planløs utbygging har pågått over tid. Det er kostbart å besørge offentlig infrastruktur og et sosialt servicetilbud for en kommune hvor bebyggelsen er svært spredt. Sett til nasjonale retningslinjer for arealutvikling er tett utbygging rundt infrastrukturknutepunkt en mer ressursvennlig arealutnyttelse som på sikt vil kunne føre til et mer kostnadseffektivt og bedre servicetilbud til innbyggerne.²⁸ Utbygging i Lødingen har i flere år blitt preget av en praksis som delvis er i strid med statlige og regionale retningslinjer.

Samtidig er Lødingen en landbrukskommune hvor man har bodd der ressursene er og der jorda ligger. Det er viktig å opprettholde det aktive landbruket i kommunen og ikke forringe mulighetene for å drive jorda for kommende generasjoner. I arealbrukssammenheng innebærer dette blant annet ikke å bygge ned matjord. Landbrukstilknyttet næringsliv er et eksempel på bærekraftig næringsutvikling. Regjeringen mener det er viktig at kommuner i sine planer vurderer utbyggingsløsninger som sikrer landbrukets næringsgrunnlag og reduserer omdisponering av dyrka mark²⁹.

4.2.2 Areal til fritidsbebyggelse

I likhet med boligbyggingen i Lødingen har utbyggingen til fritidsformål delvis skjedd spredt og basert på dispensasjoner fra kommuneplanen. Fra og med 2015 frem til juni 2020, de siste fem årene, er det gitt 37 byggetillatelser til fritidsboliger i Lødingen, av disse er 26 ferdig bygd. 28 av byggetillatelsene er innenfor regulerte områder, i hovedsak på Nes.³⁰

Lødingen har 524 fritidsbygninger (2020). Det er 1,03 fritidsbygninger per kvadratkilometer hvilket er høyere tetthet enn hele Nordland som er 0,8 fritidsbygninger per km², og lavere tetthet enn landet som helhet som er 1,44 fritidsbygninger per km².³¹

Sett til fritidsbygninger per innbygger ligger Lødingen høyt sammenlignet med kommuner i Vesterålen, fylket og landet som helhet. Tallene sier ikke om det er folk i Lødingen som bruker fritidsboligene eller om det er folk fra andre kommuner eller turister. Dette har en betydelse for risiko- og sårbarhet for blant annet helsevesenet ettersom det er sannsynlig at folketallet i kommunen går opp i ferietider og på helgene. Det er også en næringsmessig potensiale i at befolkningen sannsynlig øker i ferietider og på helgene.

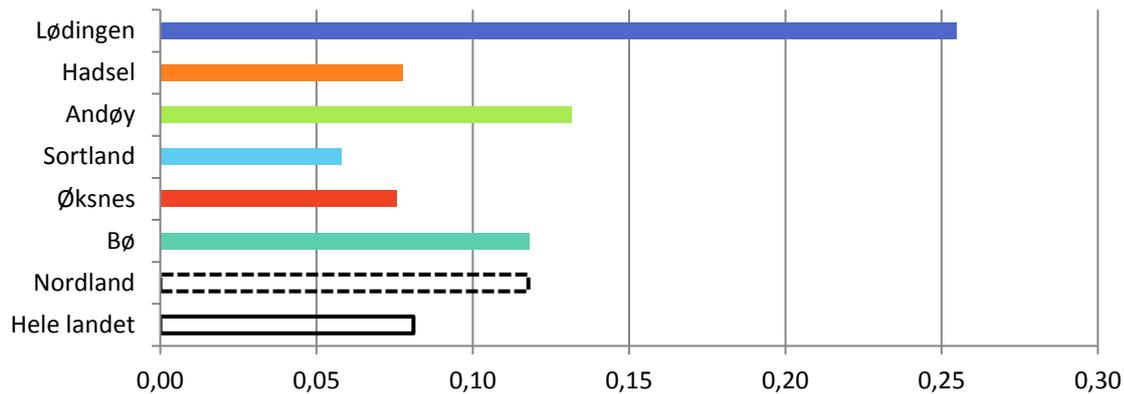
²⁸ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, 2014, <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-09-26-1222> (hentet 07.07.2020)

²⁹ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023, 2019

³⁰ Lødingen kommune, Arkiv, 2020 (01.06.2020)

³¹ SSB Statistisk sentralbyrå, Bygningsmassen tabell 05467 Antall fritidsbygninger, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/05467/> (hentet 07.07.2020)





Figur 11: Fritidsbygninger per innbygger i Lødingen kommune, kommuner i Vesterålen, Nordland fylke og hele landet, 2019.³²

4.2.3 LNFR arealer

Kommuneplanens arealdel inneholder LNF-A- og LNF-B-områder. I A-områdene er spredt utbygging ikke tillatt, mens det i B-områdene kan tillates spredt utbygging til både fritids- og boligformål. I praksis er ikke dette skillet håndhevet strengt og kommunen har godkjent utbygging i begge områdekategoriene. Det er et tydelig signal fra statlige planmyndigheter at spredt utbygging skal unngås. Kommunen må lage en egen strategi for hyttebygging med mål om å fastsette langsiktige utbyggingsgrenser som sikrer bærekraftig utvikling i fjellområdene, beskytter store naturområder, hindrer tap av naturmangfold og ivaretar friluftslivsverdier.

4.3 Stedsutvikling og attraktivitet

Attraktive byer og tettsteder fremmer livskvalitet, bosetting og næringsutvikling³³.

Nasjonale forventninger til kommunal planlegging er at kommunene har en aktiv og helhetlig areal- og sentrumspolitikk med vekt på styrking av sentrumsområdene. Boliger, næringsvirksomhet, arbeidsplasser og tjenestetilbud lokaliseres i eller tett på sentrum, med god tilrettelegging for kollektiv, sykkel og gange. Kommunene skal en ledende rolle i utviklingen av sentrum og legge vekt på et langsiktig og forpliktende samarbeid med private aktører og innbyggere³⁴.

«Stadutvikling som praksis er å gripe aktivt inn for å utvikla staden sine sosiale, kulturelle og/eller fysiske kvaliteter i tråd med dette normative mål om at staden skal være mest mogleg triveleg og attraktiv for alle brukar- og interessegrupper».³⁵

I etterkrigstiden har svært mye av by- og stedsutviklingen skjedd på bilen- og transportens premisser, og det har vært fokus på å optimalisere byer- og steder som økonomiske og funksjonelle systemer. Dette har også skjedd i Lødingen.

³² Ibid

³³ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Stedsutvikling, 2018, <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/by-og-stedsutvikling/stedsutvikling-2/id476451/> (hentet 07.07.2020)

³⁴ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023, 2019

³⁵ Teigen, H. og D.J. Lønning, Kunnskap for stadutvikling. Utviklingsrelevante norske bidrag i perioden 1999 – 2009, Distriktssenteret, 2009, <https://distriktssenteret.no/wp-content/uploads/2013/04/stadutvikling-endeleg-version.pdf> (hentet 07.07.2020)



By- og stedsutvikling handler om hvordan sted, natur og mennesker innvirker på hverandre slik at det kan utvikles nye samfunnsmodeller og skapes en framtid som favner både økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn.

Et tydelig avgrenset sentrum med boliger, arbeidsplasser, kulturtilbud, handel og andre publikumsrettede funksjoner understøtter utviklingen av kompakte tettsteder med korte avstander. Det er i sin tur med på å redusere bilbehovet, og gjøre sentrumsområdene mer tilgjengelig for fotgjengere og syklister.³⁶

4.3.1 Stedsattraktivitet – stedsutvikling i Lødingen

Geografisk plassering, rike naturressurser i sjø og jord og viktige ferdselsveier til lands og til vanns har gjort Lødingen attraktiv for næringsdrift og bosetting siden vikingetiden, og har gitt grobunn for stedsutvikling fra 1800-tallet og fram til i dag. For få bor i, virker i eller bruker kjernene av Lødingens tilbud og steder i hverdagen, og potensialet for mer urbant liv og aktivitet er begrenset og fokusert mot sommersesongen og Sjømatfestivalen. Lødingens posisjon midt i regionen må styrkes. Stedsutvikling må tilpasses behov og ønsker til innbyggere som ønskes til kommunen; unge, barnefamilier og personer med høyere kompetanse. Lødingen har allerede stor handelslekkasje til andre steder og byer i regionen som oppleves mer attraktive. Det er stor risiko for å tape i konkurransen om lokalisering av viktige arbeidsplasser og funksjoner.

Det er viktig å finne nøkkelen for hva som skal til for at folk finner det attraktivt å besøke, bo og jobbe i Lødingen. Lødingen har behov for å utvikle urbane kvaliteter på tettsteder, og å skape en tettstedskultur. Lødingen har et kompakt sentrum der alle tjenester er tilgjengelig i gang- og sykkelavstand. Samtidig er det viktig å videreutvikle samspillet mellom sted og landskap i spennet mellom historie og framtid. Urbane kvaliteter i stedsutviklingen, som utadvendte gatefasader, inspirerende uterom, attraksjoner og god arkitektur må vektlegges mere både av kommunen og utviklere. Festivaler, begivenheter og midlertidige tiltak utnyttes for lite som verktøy for å fremme stedsutvikling. Det savnes en helhetlig strategi for en framtidsrettet og attraktiv stedsutvikling, som kan gi ønsket vekstkraft.

Arbeidet med stedsutvikling i Lødingen bygger videre på funn og muligheter identifisert gjennom reiselivsstudier gjennomført i et samarbeidsprosjekt med Vågan kommune i By- og regionsprosjektet Aust-Lofoten. Studiene identifiserte potensialet for å styrke eksisterende reiselivstilbud i regionen gjennom fokus på stedsutvikling. Stedsutvikling ble sett på som et viktig steg i forhold til å øke reiselivsaktiviteten i Lødingen.³⁷

Det finnes vilje og evne til fremtidsrettede stedsutviklingsprosjekter i Lødingen. Arkitektstudier gjennomført av studenter fra NTNU resulterte i forprosjektene Ny Giv Lødingen, Utvikling av Boazovazzi (Reingjeteren), Utvikling av Vestfjord Panorama/ Nes utvikling og Utvikling av Lødingen sentrum. Disse konkrete prosjektene sammen med Hamndalsprosjektet samt andre gode planer med fokus på miljøvennlig og bærekraftig utvikling, bør det jobbes videre med fremover for å øke attraktivitet, tiltrekke arbeidskraft og legge til rette for bolyst og livskvalitet for tilreisende og stedets innbyggere. Stedsutvikling må brukes i større grad som virkemiddel til å styrke integrering, folkehelse og bærekraftig utvikling.

4.4 utfordringer

Sammenfatning av utfordringer fremstilt som svakheter og muligheter.

³⁶ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023, 2019

³⁷ Vågan Næringsforening, Sluttrapport Aust-Lofoten Prosjektet Vågan og Lødingen, Distriktsenteret, 2018, <https://distriktsenteret.no/wp-content/uploads/2018/11/Aust-Lofoten-Sluttrapport.pdf> (hentet 07.07.2020)



- 1 av 5 barn i alderen 0-17 år bor trangt.
- Kommunen bærer preg av at en spredt og planløs utbygging har pågått over tid og som delvis er i strid med statlige og regionale retningslinjer.
- Det er kostbart å besørge offentlig infrastruktur og et sosialt servicetilbud for en kommune hvor bebyggelsen er svært spredt.
- Regjeringen mener det er viktig å opprettholde det aktive landbruket i kommuner for kommende generasjoner gjennom å ikke bygge ned matjord.
- Boligmarkedet preges av få boliger i markedet, og flere opplever utfordringer med å finne bolig i kommunen.
- Et økt antall eldre og enslige samt flere mindre husholdninger gir behov for mer variert boligmasse.
- Kommunen savner et arealregnskap som blant annet beskriver boligbehov, boligpreferanser osv.
- Den større mengden fritidsboliger i forhold til folketall har en betydelse for risiko- og sårbarhet for blant annet sjukvård ettersom det er sannsynlig at folketallet i kommunen går opp i ferietider og på helgene.
- Det er en næringsmessig potentiale i at befolkningen sannsynlig øker i ferietider og på helgene da det er mange fritidsboliger i kommunen.
- Lødingens rolle i regionen er underutviklet.
- Lødingen sentrum er underutviklet som kommunens hjerte, et viktig knutepunkt og naturlige samlingspunkt. Lødingens kvaliteter som tettsted og kommunesentrum underkommuniseres.
- Det er viktig å finne nøkkelen for hva som skal til for at folk finner det attraktivt å besøke, bo og jobbe i Lødingen. Stedsutvikling kan brukes i større grad som virkemiddel til å styrke integrering, folkehelse og bærekraftig utvikling.
- Det er kamp om arbeidsfolk i Norge og verre er det blitt og blir inn i framtiden. Hvordan kan Lødingen framstå som et attraktivt bosted, som det naturlige førstevalget i regionen?



5. LEVEKÅR

Sosialt bærekraftige samfunn handler om samfunn preget av tillit, trygghet, tilhørighet og tilgang til goder som arbeid, utdanning og gode nærmiljø. Kort sagt; god livskvalitet og levekår. Data innom ulike temaer og livsområder gir et bilde av levekårene – hvordan vi har det generelt. Videre kan kommunen bruke kunnskapen gjennom planprosessene og legge til rette for en sosialt bærekraftig samfunnsutvikling.

Levekår og helsetilstanden for innbyggerne i kommunen presenteres hvert år i *folkehelseprofilen* fra folkehelseinstituttet. I profilen finnes folkehelsebarometret med nøkkelindikatorer som viser hvordan kommunen ligger an i forhold til landsverdien. Sosialt bærekraftige lokalsamfunn er temaet for folkehelseprofilen 2020³⁸.

Indikatorer der kommunen stikker ut positivt er at få personer over 45 år leier bolig, det vil si at flere i Lødingen eier sin egen bolig. Valgdeltakelsen 2019 er også høyere enn snittet for fylket og hele landet og kan være en indikator på tillit til medmennesker og samfunn.

I følge Fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 er andelen som i stor grad føler seg trygge i Lødingen 80 %. 88 % opplever sosial støtte av nære personer og naboer. 67 % opplever stor grad av trivsel i nærmiljøet og 81 % oppgir god tilgang til butikker, spisesteder og andre servicetilbud. 74 % synes det er god tilgang på parker og andre grøntareal.³⁹

De mest negative indikatorene i folkehelseprofilen er allerede kjent siden tidligere år. Andel som har fullført videregående eller høyere utdanning i alderen 30-39 er blant de laveste i landet, Lødingen har en større andel overvekt og fedme enn landet som helhet og nesten hver femte person har vært i kontakt med fastlege eller legevakt for psykiske symptomer og lidelser.

Drikkevannsforsyningen kommer meget dårlig ut i folkehelseprofilen 2020. Dette er en indikator som Lødingen vanligvis scorer signifikant bedre på enn landet som helhet og ingen forandringer skal ha skjedd. Her er det stor sannsynlighet at det savnes komplett datagrunnlag.

Data fra ungdomsundersøkelsen er ikke presentert i folkehelseprofilen. Det er gjennomført undersøkelse men tallene er for små. Kommunen har tilgang til tallene og presenterer det som er relevant og brukbart i dette dokument.

Samlet sett er de sosiale forskjellene store i levekår, levevaner og helse og vedvarende over tid.

Folkehelsebarometeren er laget på bakgrunn av statistisk materiale. For Lødingen kommune ser det slik ut:

³⁸ FHI Folkehelseinstituttet, Folkehelseprofil, 2020

³⁹ FHI Folkehelseinstituttet, Tillegg til Fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 Kommunetabeller, 2020, <https://www.fhi.no/contentassets/f336ca0e39e0485a8d13448359c26459/tillegg-fhus-nordland-2020---kommunetabeller.pdf> (hentet 07.07.2020)



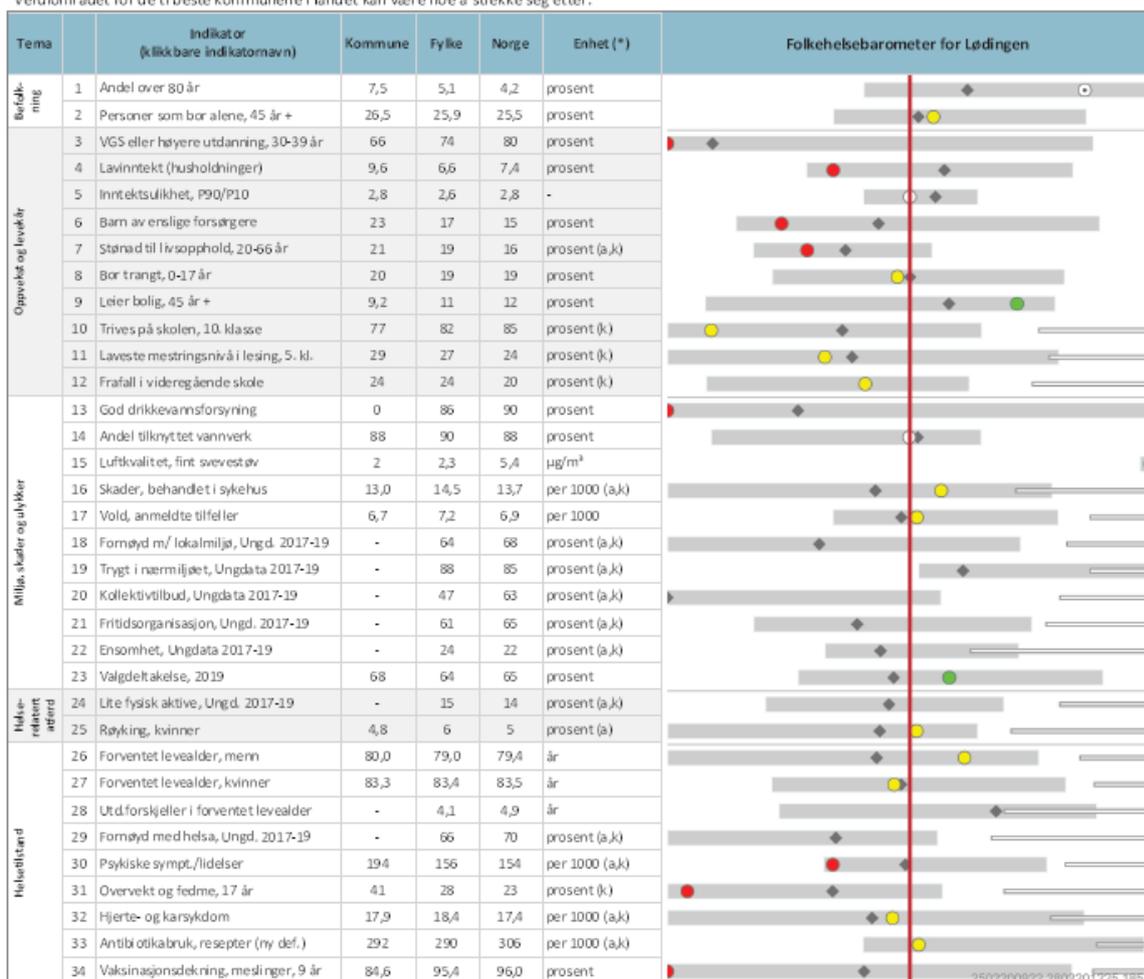
FOLKEHELSEPROFIL 2020

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I KommuneHelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ▬ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet



Figur 12: Folkehelseprofilen 2020 for Lødingen kommune.⁴⁰

5.1 Oppvekst

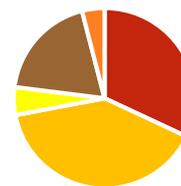
5.1.1 Utdanningsnivå

Utdanningsnivået i Lødingen kommune har endret seg mye siden 1970, se Figur 13 under. Som i landet for øvrig er befolkningen mere skolert. Lødingen ligger under landsgjennomsnittet med hensyn til utdanning på høgskolenivå (11 prosentenheter lavere i 2019). Det er imidlertid flere som har bestått videregående utdanning i Lødingen enn landet for øvrig (3 prosentenheter høyere i 2019). Tross det viser tall fra folkehelseprofilen at andel personer mellom 30-39 år i Lødingen som har høyeste fullførte utdanning fra videregående skole eller høyere utdanning er veldig lav (66 %) sammenliknet med landsnittet (80 %).

⁴⁰ FHI Folkehelseinstituttet, Folkehelseprofil, 2020

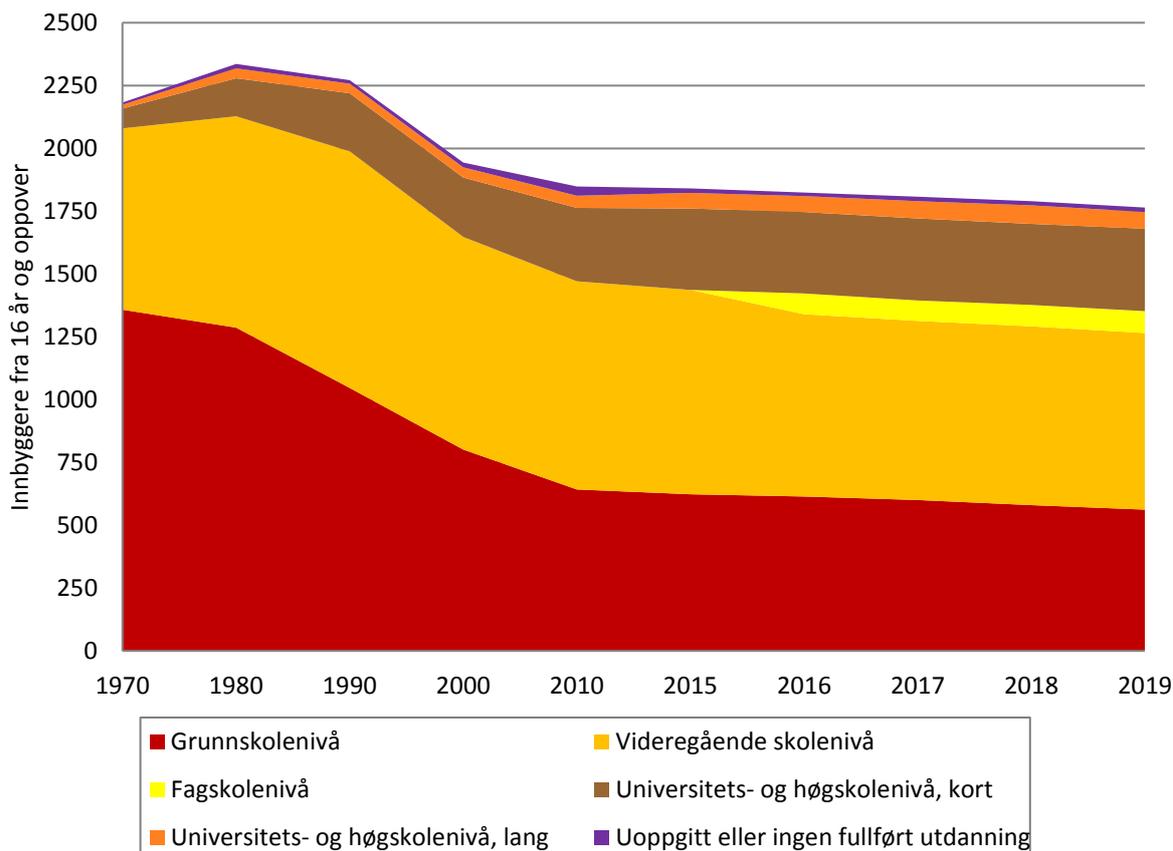


	1970		2019	
Grunnskole	63%	(53%)	32%	(25%)
Videregående skole	33%	(39%)	40%	(37%)
Fagskole	0%	(0%)	5%	(3%)
Universitetsutdanning, kort	4%	(6%)	19%	(24%)
Universitetsutdanning, lang	1%	(2%)	4%	(10%)



Figur 13: Utdanningsnivå hos kommunens innbyggere fra 16 år og oppover (parentes hele Norge).⁴¹

Figuren viser at antall personer over 16 år er gått ned en del siden 1970. Sett i sammenheng med tabellen over ser vi at utdanningsnivået i Lødingen økt betraktelig.



Figur 14: Utdanningsnivå hos kommunens innbyggere fra 16 år og oppover.⁴²

Det er mulighet for å ta høyere utdanning i dagpendleravstand til Harstad. Ellers er det universitet både i Narvik, Tromsø og Bodø (ukependleravstand alternativt deltaker på samlingsbasert utdanning). Nærmeste videregående skole er Sortland og Hadsel videregående skole. Enkelte linjer finnes kun et eller to steder i Nordland fylke.

5.1.2 Frafall i videregående skole

Ifølge helseprofil 2020 er frafall i videregående skole en omfattende utfordring i hele landet. Kommuneverdien kan skjule sosiale forskjeller mellom ulike grupper. Studier har vist sammenheng

⁴¹ SSB Statistisk sentralbyrå, Befolkningens utdanningsnivå tabell 09429, 2020
<https://www.ssb.no/statbank/table/09429/> (hentet 11.08.2020)

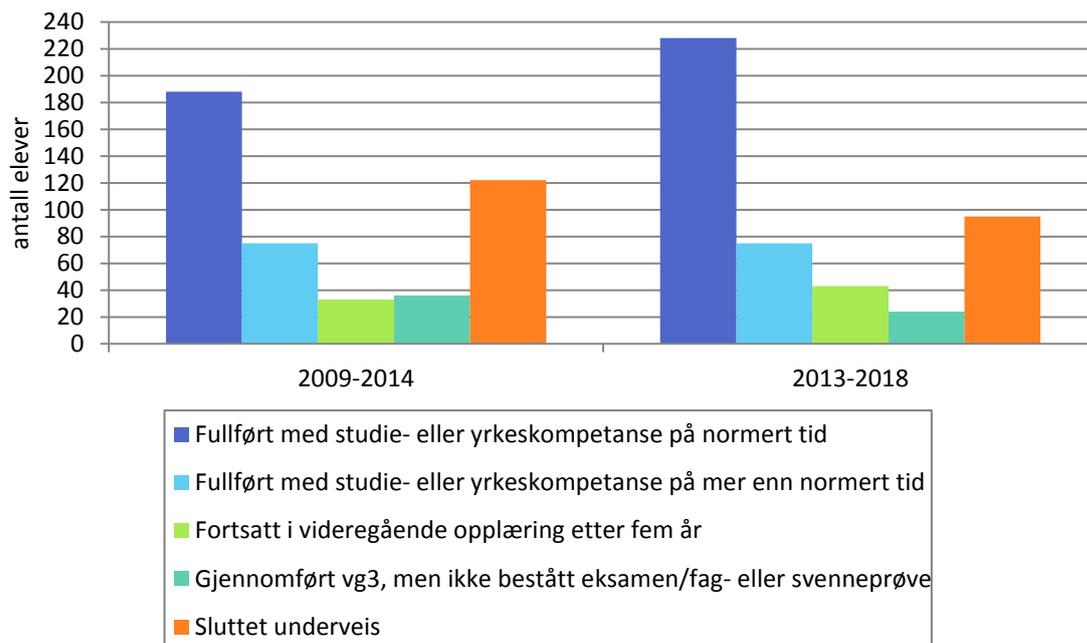
⁴² SSB Statistisk sentralbyrå, Befolkningens utdanningsnivå tabell 09429, 2020



mellom frafall i skolen og psykiske helseproblemer⁴³. Andelen frafall blant elever fra familier med lav utdanningsnivå er høyere sammenlignet med elever fra familier med høyt utdanningsnivå. Frafall i videregående skole reduserer mulighetene i arbeidsmarkedet og øker risikoen for uføretrygd, dårligere levekår og helse⁴⁴.

Elever i videregående skole fra Lødingen må enten bo på hybel (fortrinnsvis Sortland/Hadsel alt etter valg av linje). Elevene som går på Sortland har imidlertid mulighet for å dagpendle med skolebuss, ca. 1 times kjøring hver veg.

Det er ikke egne tall på frafall for elever i videregående skole som er fra Lødingen. Statistikken (SSB) omfatter elever for kommunene Lødingen, Hadsel, Bø, Øksnes, Sortland og Andøy.



Figur 15: Frafall i antall elever i kommuner i Vesterålen og Lødingen.⁴⁵

⁴³ De Ridder, K. A., Pape, K., Johnsen, R., Westin, S., Holmen, T. L., & Bjorngaard, J. H., School dropout: a major public health challenge: a 10-year prospective study on medical and non-medical social insurance benefits in young adulthood, the Young-HUNT 1 Study (Norway). *J Epidemiol Community Health*, 66(11), 995-1000. (2012), Sitert av P. Suren, M Vaage Wang, M. Lund, R Eek Brandlistuen, E.K. Bye, R Becher, T Holt, J Øvrevik, M Sand Helland, K Størdal, B Sivertsen, *Barn og unges helse: oppvekst og levekår*, 2018 <https://www.fhi.no/nettpub/hin/grupper/barn-oppvekst/#fracfall-i-videregaende-opplaering> (hentet 07.07.2020)

⁴⁴ Falch, T., & Nyhus, O. H., *Frafall fra videregående opplæring og arbeidsmarkedstilknytning for unge voksne* (07/09), Trondheim: Senter for økonomisk forskning AS, 2009 og De Ridder, K. A., Pape, K., Cuypers, K., Johnsen, R., Holmen, T. L., Westin, S., et al., High school dropout and long-term sickness and disability in young adulthood: a prospective propensity score stratified cohort study (the Young-HUNT study), *BMC Public Health*, 13, 94, 2013, Sitert av P. Suren, M Vaage Wang, M. Lund, R Eek Brandlistuen, E.K. Bye, R Becher, T Holt, J Øvrevik, M Sand Helland, K Størdal, B Sivertsen, *Barn og unges helse: oppvekst og levekår*, 2018 <https://www.fhi.no/nettpub/hin/grupper/barn-oppvekst/#fracfall-i-videregaende-opplaering> (hentet 07.07.2020)

⁴⁵ SSB Statistisk sentralbyrå, Gjennomføring i videregående opplæring tabell 10972, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/10972/> (hentet 07.07.2020)



	2009-2014 (454 ungdommer)	2013-2018 (465 ungdommer)
Fullført	58% (263 ungdommer)	65% (303 ungdommer)
Ikke fullført	35% (158 ungdommer)	26% (119 ungdommer)
		

Figur 16: Frafall i antall elever i kommuner i Vesterålen og Lødingen sammenstilt.

Ut fra figuren og tabellen kan vi se at frafallet fra videregående skole er relativt sett redusert fra 2009 til 2018, men fortsatt en av fire som ikke fullfører. Antallet tilgjengelige ungdommer med fullført videregående utdanning har også økt. Hvis man ser dette i sammenheng med informasjon i Figur 14 over, kan det se ut som flere ungdommer fra Lødingen lykkes i å komme gjennom denne skolegangen.

De 6 kommune i Vesterålen sammen med de videregående skolene i regionen, har gått sammen for å gjøre et «løft» for å legge bedre til rette for ungdommer som fortsatt ikke klarer/velger bort videregående utdanning. Prosjekt «Ung i Vesterålen» 2020 – 2023, legger til rette for et mere styrkebasert pedagogisk opplegg for å utnytte ressursene som hver enkelt ungdom har i seg for å hjelpe dem i sin veg mot kvalifisering.

5.1.3 Ung i Lødingen

Dataen er hentet fra ungdata.no.⁴⁶

Ungdata er lokale ungdomsundersøkelser som gir god innblikk i hvordan det er å være ung i Norge i dag. Siste undersøkelse for Lødingen ble utført i 2019 i klasse 8-10 med 49 personer som deltok. Det tilsvarer en svarprosent på 92 %.

De fleste er godt fornøyd med foreldrene sine og de aller fleste har minst én venn som de kan stole på. Flere ungdommer oppholder seg mye hjemme på fritiden. Kontakten med andre ungdommer skjer for det meste på nett enten gjennom sosiale medier eller online dataspill. Ungdommer bruker mye tid på digitale aktiviteter på fritiden. 86 % bruker 2 timer eller mer foran en skjerm i løpet av dagen. Tiden brukes til stor del på sosiale medier, filmer, serier, Youtube og spill på PC/TV, telefon og nettbrett. Jentene er mer opptatt av sosiale medier og gutter er mer opptatt av spill.

Det er mindre vanlig at ungdom henger ute med venner. Ikke alle er like godt fornøyd med lokalmiljøet sitt. 46 % oppgir at de er fornøyd hvilket er tydelig lavere enn hele landet. Mange opplever at det er gode tilbud på idrettsanlegg og kulturtilbud. De fleste deltar eller har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter, de fleste i idrettslag. 83 % trener minst én gang i uka. Ungdommene savner lokaler for å treffe andre unge på fritiden og et bedre kollektivtilbud.

Flere er fornøyd med skolen sin, men ikke alle. Flere oppgir at de kjeder seg på skolen og noen gruer seg til å gå på skolen. Skulking forekommer. Det er stor variasjon hvor mye tid ungdom bruker på lekser. Flere opplever seg stresset og utslitt på grunn av skolearbeidet. Ungdommene er utdanningsorienterte og har fremtidsstro på å leve et godt og lykkelig liv. De fleste tror de vil fullføre videregående skole. 55 % oppgir at de vil ta høyere utdanning.

15 % av ungdomsskoleelever blir mobbet. Det er høyere en fylket (10 %) og hele landet (8 %). 12 % oppgir at de har blitt skadet på grunn av vold og hver 10.e elev har blitt utsatt for trusler om vold. 1 av 5 har vært i slåsskamp.

⁴⁶ Ungdatasenteret, Ungdomsskoleelever i Lødingen kommune Hva driver ungdom med? Hvordan har de det?, 2019, <http://www.ungdata.no/Fylker-og-kommuner/Nordland/Loedingen> (hentet 07.07.2020)



61 % av ungdommene er fornøyd med egen helse. Kostholdet bland ungdommer varierer. Ca. 1 av 3 spiser frukt og grønt hver dag mens 1 av 6 sjelden får i seg slike matvarer. Mange spiser snacks og godteri hver uke men få gjør det flere ganger i uka. 14 % sliter daglig med fysiske helseplager, 19 % jenter og 9 % av guttene. Det dreier seg mest om hodepine, magesmerter, nakke- og skuldesmerter, kvalme og ledd- og muskelsmerter. 12 % har psykiske plager. Til mestedels jenter er mye plaget av depressive symptomer. Mest utbredt er stress-symptomer som «alt er et slit» og «bekymrer seg for mye om ting». Røyking forekommer ikke. Noen få snuser. 1 av 5 elever oppgir at de har vært beruset på alkohol.

5.2 Kultur og fritid

Lødingen kommune har et omfattende kulturliv, fra kommunale tilbud til lokale velforeninger og aktive idrettslag. Innbyggerne i Lødingen kommune har et mangfoldig tilbud om deltakelse i både organiserte aktiviteter og gjennom egentrening, mosjon og friluftsliv. Mulighetene er til stede både for jevnlige aktiviteter og deltakelse i enkelt arrangement.

Lødingen kommune ser på kultur som et viktig element for de som bor i kommunen, både for å bedre livskvaliteten for folk flest, og for å opprettholde bosetningen. Lødingen kommune har ikke utarbeidet egen Kulturplan.

Lødingen kommune har med sin fine natur et godt utgangspunkt for friluftsliv. Befolkningens interesse for trim og mosjon er stor. Det er tilrettelagt turløyper som er i bruk både vinter og sommer. Tiltaket "ti på topp" er veldig populært og benyttes av en mengde mennesker. Om vinteren arrangeres også torsdagsrenn på ski i lysløypa. Kommunen har også en liten alpinbakke, og egen kunstgressbane.

Lødingen kommune har voksenkorps, skolekorps, paradekorps og drillkorps. Kulturskolen, med egen rektor, tilbyr undervisning i musikk. Kommunen har også en mengde lag og foreninger som tilbyr alt fra veving, historie, håndball, padling osv. Idrettslagene tilbyr aktivitet som fotball og håndball.

Det gjennomføres jevnlig kulturarrangementer i Lødingen med Sjømatfestivalen, Kystkulturdagene og Kulturdagene i november som de største arrangementene.

Kommunen støtter kulturaktiviteten økonomisk, og med tilpasset infrastruktur, som svømmehall, idrettshall, kino, bibliotek, arealer til frivilligsentral mm. Kommunen driver også en ungdomsklubb. Lødingen kommune deler annet hvert år ut kulturprisen, og hvert år kåres årets Lødingsværing i forbindelse med åpningen av Sjømatfestivalen.

Los- og telemuseet er lokalisert i et av de eldste byggene i Lødingen, og tele og los har vært med å bygge tettstedet.

I Fylkehelseundersøkelsen i Nordland 2020 oppgir 82 % av svarende at det er god eller svært god tilgang på Kultur- og idrettstilbud i Lødingen.⁴⁷

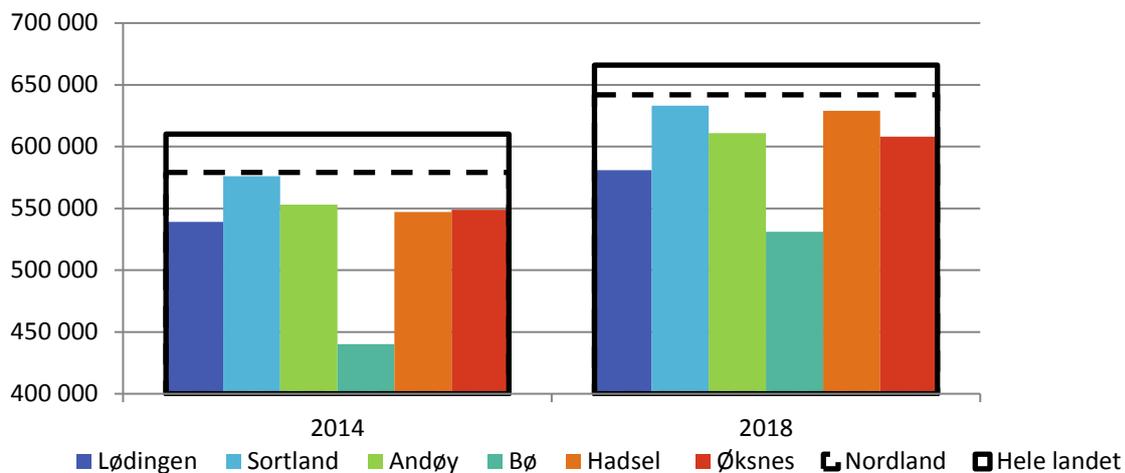
5.3 Inntekt

Lødingen kommune har en lavere medianinntekt enn fylket og landet for øvrig. Det er ikke foretatt noen undersøkelser for hva dette skyldes. Det kan ha med alderssammensetning, arbeidsledighet, antall bosatte flykninger, antall arbeidsplasser med og uten utdanningskrav med mere. Bø kommune

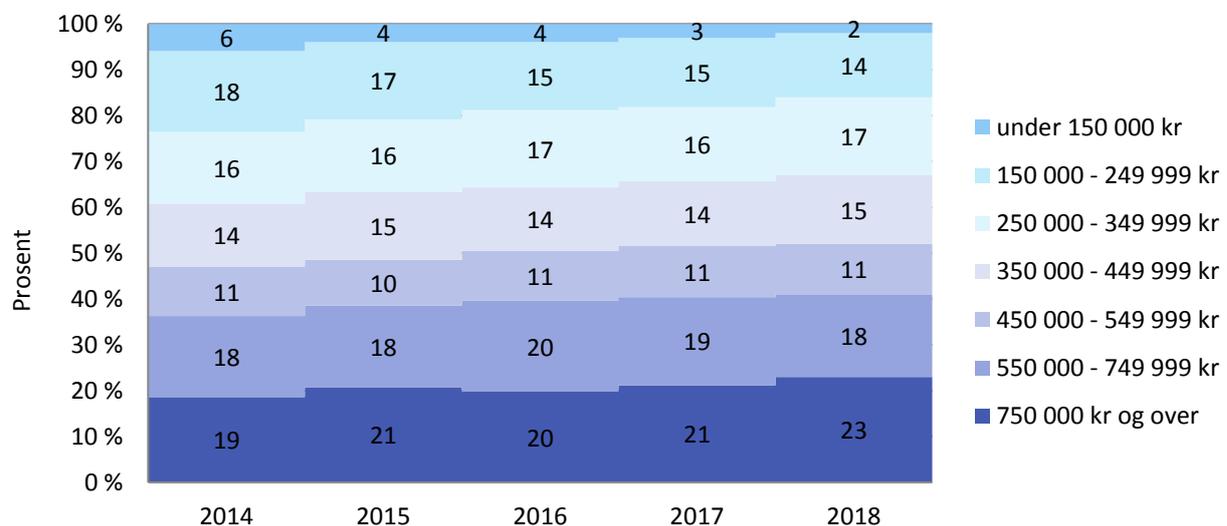
⁴⁷ FHI Folkehelseinstituttet, Tillegg til Fylkehelseundersøkelsen i Nordland 2020 Kommunetabeller, 2020



er i antall innbyggere sammenliknbar for Lødingen. Inntektsgrunnlaget i Bø er betraktelig lavere enn i Lødingen.



Figur 17: Forskjellen i samlet inntekt, median, før skatt.⁴⁸



Figur 18: Inntekt etter skatt, prosent for Lødingen kommune.⁴⁹

For Lødingen kommune har det blitt noe færre husholdninger innenfor de laveste inntektsgruppene. De som har lavest inntekt har holdt seg stabil, men neste nivå har sunket noe mot at høyere inntekt har blitt noe øket. De husholdningene med lavest inntekt kan man mest sannsynlig anta vil ha behov for offentlig støtte til livsopphold.

Andel lavinntekthusholdninger vises også i folkehelseprofilen for Lødingen. Kommunen ligger signifikant dårligere an (9,6 %) enn fylket (6,6 %) og landet (7,4 %) som helhet (2018).⁵⁰



Figur 19: Andel lavinntekthusholdninger i Lødingen kommune forenklet.

⁴⁸ SSB Statistisk sentralbyrå, Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger tabell 06944, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/06944/> (hentet 07.07.2020)

⁴⁹ SSB Statistisk sentralbyrå, Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger tabell 07182, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/07182/> (hentet 07.07.2020)

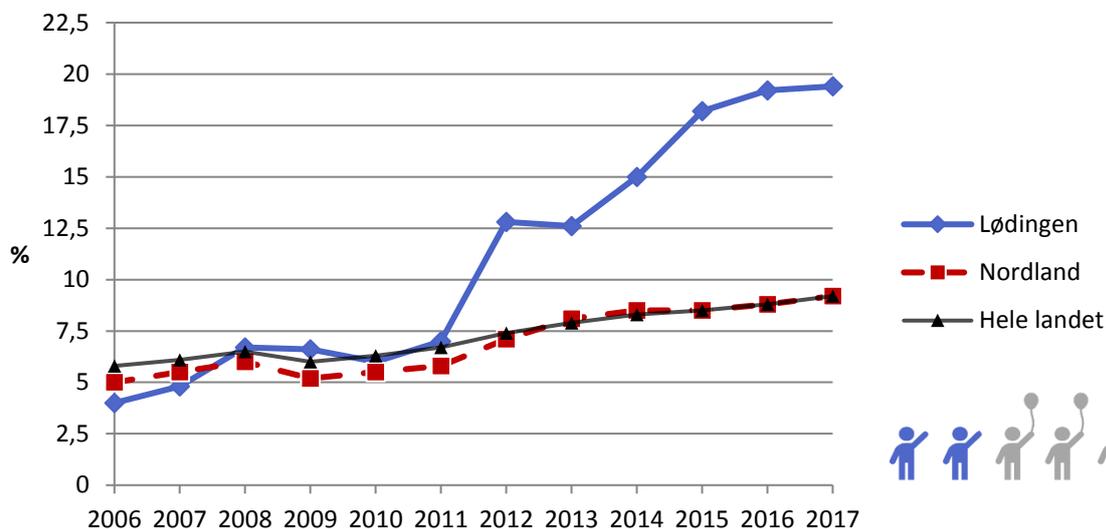
⁵⁰ FHI Folkehelseinstituttet, Folkehelseprofil, 2020



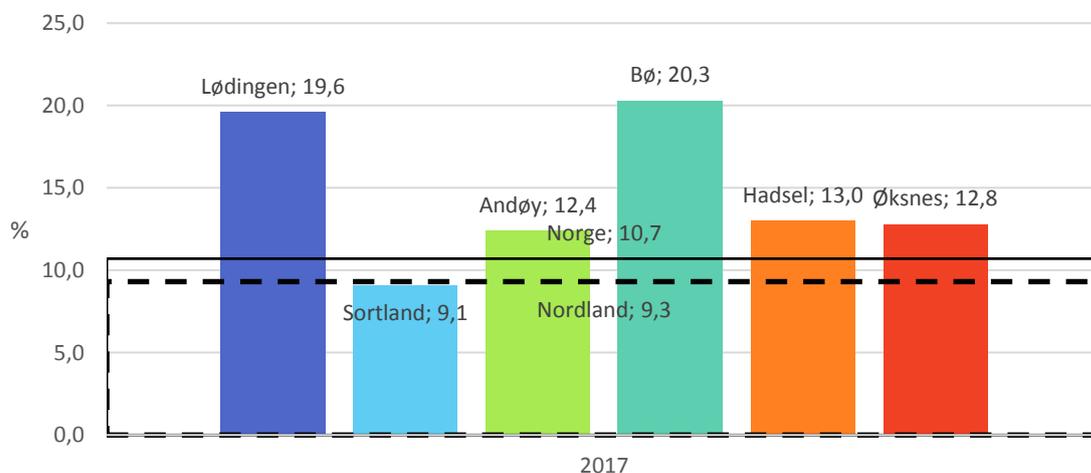
I følge Fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 er andelen som rapporterte økonomiske vansker 17 %.

5.4 Barnefattigdom

Antall barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt i Lødingen er høyere enn både landet som helhet og i Nordland fylke. I Vesterålen ligger alle kommuner over fylkes- og nasjonalt nivå, men Lødingen og Bø stikker ut med en større andel. Det er ikke foretatt noen undersøkelser for hva dette skyldes. Grunn til barnefattigdom bør utredes nærmere og tiltak bør sees på i planleggingen.



Figur 20: Andel barn 0-17 år som lever i lavinntekt i Lødingen (EU-skala 60 prosent, husholdninger ekskl. brutto finanskapital over 1G).⁵¹



Figur 21: Prosentvis barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt sammenlignet med andre kommuner.⁵²

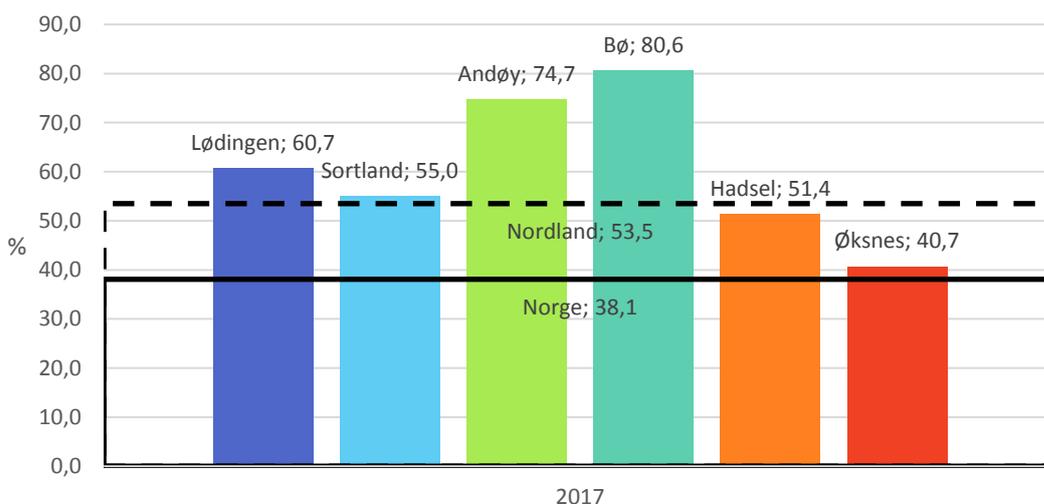
⁵¹ FHI Folkehelseinstituttet, Lavinntekt, Kommunehelse statistikkbank, 2020, http://khs.fhi.no/webview/index.jsp?headers=AAR&virtual=lavinntekt_andel_value&AARslice=2017_2017&stubs=GEO&measure=common&virtuallslice=lavinntekt_andel_value&ALDERSlice=0_17&GEOslice=0&layers=DEF&layers=ALDER&layers=virtual&GEOsubset=0%2C18%2C1851&study=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2FStudy%2FLavinntekt-1G&ALDERSsubset=0_17&mode=cube&virtuallsubset=lavinntekt_andel_value&v=2&AARsubset=2006_2006+-+&submode=timeline&measuretype=4&DEFsubset=ant_eu60&cube=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2FfCube%2FLavinntekt-1G_C1&DEFslice=ant_eu60&top=yes (hentet 07.07.2020)



Dette bildet viser en markant forskjell på antall barn som lever i fattigdom sammenlignet med andre kommuner i Vesterålen, med unntak av Bø. Lødingen ligger også langt over snittet for både fylket og hele landet. Statistikken fra Bufdir⁵³ viser at barn i lavinntekthusholdninger med enslige forsørgere ikke er en bidragende faktor. Her ligger kommunen lavt sett til andre kommuner og hele landet.

Grunnen til forskjellen kan dels bero på forhold der foreldrene tjener så lite at de regnes som ikke yrkestilknyttede. For at du skal regnes som yrkestilknyttet må din arbeidsinntekt overstige folketrygdens minsteytelse hvilket i 2016 tilsvarte en inntekt på 209 167 kr, etter skatt. Det vil si at en husholdning kan bli regnet som uten yrkestilknytning, selv om forsørgerne er i arbeid⁵⁴.

I forhold til andre kommuner, fylket og hele landet har Lødingen flere barn i innvandrershusholdninger med lavinntekt.



Figur 22: Prosentvis barn i innvandrershusholdninger med lavinntekt, fra Afrika, Asia, Latin-Amerika, Europa utenom EU/EFTA og Oseania utenom Australia og New Zealand (2017).⁵⁵

Indikatoren viser andel barn i lavinntektsusholdninger, hvor hovedinntektstaker har bakgrunn fra et annet land enn Norge (fra Afrika, Asia, Latin-Amerika, Europa utenom EU/EFTA og Oseania utenom Australia og New Zealand). Barn med innvandrerbakgrunn utgjør en økende andel av barn i lavinntektsusholdningene i hele landet.

⁵² Bufdir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt, 2017, [https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang#barn-i-husholdninger-med-vedvarende-lavinntekt-\(2017\)](https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang#barn-i-husholdninger-med-vedvarende-lavinntekt-(2017)) (hentet 07.07.2020)

⁵³ Bufdir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Barnefattigdom, 2017, https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18 (hentet 08.07.2020)

⁵⁴ Bufdir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Omfang etter husholdningstype, Barn i husholdninger med lavinntekt uten yrkestilknyttede personer, 2017, [https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-husholdninger-med-lavinntekt-uten-yrkestilknyttede-personer-\(2017\)](https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-husholdninger-med-lavinntekt-uten-yrkestilknyttede-personer-(2017)) (hentet 08.07.2020)

⁵⁵ Bufdir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Omfang etter husholdningstype, Barn i innvandrershusholdninger med lavinntekt, fra Afrika, Asia, Latin-Amerika, Europa utenom EU/EFTA og Oseania utenom Australia og New Zealand, 2017, [https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-innvandrershusholdninger-med-lavinntekt-fra-afrika-asia-latin-amerika-europa-utenom-eu/efta-og-oseania-utenom-australia-og-new-zealand-\(2017\)](https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-innvandrershusholdninger-med-lavinntekt-fra-afrika-asia-latin-amerika-europa-utenom-eu/efta-og-oseania-utenom-australia-og-new-zealand-(2017)) (hentet 08.07.2020)



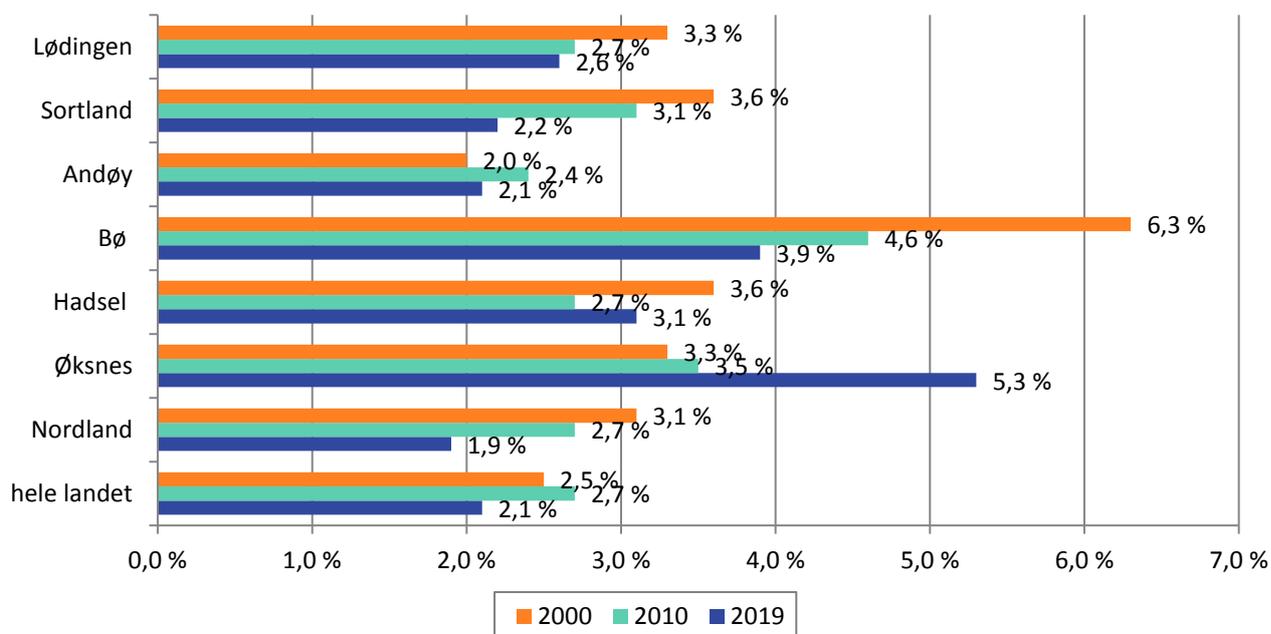
Å vokse opp med lav inntekt kan gjøre det vanskeligere for barna å bli integrert i Norge, fordi mange sosiale aktiviteter for barn koster penger. Det er viktig å huske at innvandring i seg selv ikke er årsaken til at disse barna vokser opp i familier med lav inntekt. Det kan være flere årsaker til at disse husholdningene har lav inntekt: foreldre med innvandringsbakgrunn har ofte lavt utdanningsnivå, noe som gjør det vanskelig å komme inn på arbeidsmarkedet i Norge. Svak yrkestilknytning kan også ha sammenheng med at foreldrene ikke behersker norsk godt nok. Det er ofte flere å forsørge i husholdningen på grunn av store familier.⁵⁶

Siden lavinntektsgrensen justeres basert på husholdningsstørrelse, gjør dette enkelte familier i denne husholdningstypen særlig utsatt for å havne under lavinntektsgrensen. Yrkestilknytningen øker generelt med antall år foreldrene har bodd i Norge⁵⁷.

Men vi kan se av statistikken at dette nok ikke er hele svaret på den store prosenten av barnefattigdom. Det er mest sannsynlig en kombinasjon av at Lødingen har hatt et asylmottak/mye innvandring, en del lavinntektsfamilier, uførproblematikk, lav utdanning og andre årsaker⁵⁸.

5.5 Arbeidsledighet og arbeidsavklaringspenger

Det er en generell trend i Nordland og hele landet at antall arbeidsledige blir færre.



Figur 23: Registrert helt arbeidsledige i Lødingen, Vesterålen, fylket og hele landet. Statistikk måned november.⁵⁹

⁵⁶ Fløtten, T. (red.), Barnefattigdom, Gyldendal, 2009, Sitert av Bufdir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Omfang etter husholdningstype, 2017,

[\(https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-innvandrerhusholdninger-med-lavinntekt-fra-afrika-asia-latin-amerika-europa-utenom-eu/efta-og-oseania-utenom-australia-og-new-zealand-\(2017\)\)](https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-innvandrerhusholdninger-med-lavinntekt-fra-afrika-asia-latin-amerika-europa-utenom-eu/efta-og-oseania-utenom-australia-og-new-zealand-(2017)) (hentet 08.07.2020)

⁵⁷ Bufdir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Omfang etter husholdningstype, 2017,

[\(https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-innvandrerhusholdninger-med-lavinntekt-fra-afrika-asia-latin-amerika-europa-utenom-eu/efta-og-oseania-utenom-australia-og-new-zealand-\(2017\)\)](https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-innvandrerhusholdninger-med-lavinntekt-fra-afrika-asia-latin-amerika-europa-utenom-eu/efta-og-oseania-utenom-australia-og-new-zealand-(2017)) (hentet 08.07.2020)

⁵⁸ Bufdir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Barnefattigdom, 2017

⁵⁹ SSB Statistisk sentralbyrå, Registrerte arbeidsledige tabell 10540, 2020,

[\(https://www.ssb.no/statbank/table/10540/\)](https://www.ssb.no/statbank/table/10540/) (hentet 08.07.2020)

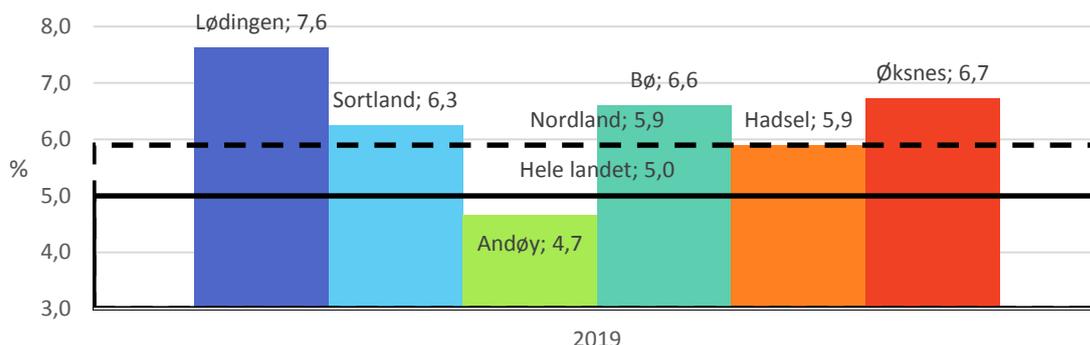


Vi kan se av statistikken at ledighetstallet for Lødingen har gått ned men ligger over snittet for Nordland og hele landet. En generell analyse er at arbeidsledigheten viser nedgang i fire av kommunene i Vesterålen. Øksnes har økt arbeidsledighet og Andøy ligger jevnt.

Arbeidsavklaringspenger skal sikre inntekt for personer som i perioder på grunn av sykdom eller skade har behov for bistand fra NAV for å komme i arbeid.

5.6 Sykefravær

Lødingen har høy andel sykefravær sammenlignet med de andre kommunene i Vesterålen, Nordland og for hele landet. Siden flere år tilbake ligger Lødingen over snittet for fylket og hele landet. Andelen sykefravær har økt noe de siste fem årene.

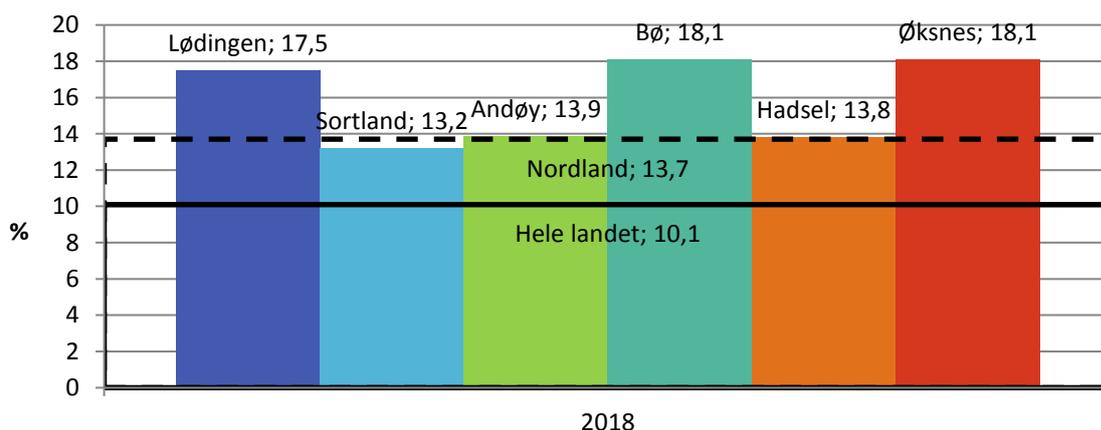


Figur 24: Legemeldt sykefravær for lønnstakere (prosent) i Lødingen, Vesterålen, fylket og hele landet.⁶⁰

Andelen sykefravær i Lødingen har de siste fem årene vært tydelig høyest i tjenesteytende virksomhet, men fra 2018 har det skjedd en økning av andelen sykefravær i primær- og sekundærnæringer og andelen med sykefravær i de begge gruppene er dermed nesten like stor⁶¹.

5.7 Uføretrygd og Sosialhjelp

Uføretrygd er for de som har varig nedsatt inntektsevne på grunn av sykdom eller skade. År 2018 var det i Lødingen 222 personer mellom 18 – 67 år som var ufør. Det er 17,5 % av befolkningen i Lødingen kommune. Gjennomsnittet i Norge er 10,1 % samme år.



Figur 25: Prosentvis uføretrygdde mellom 18 – 67 år i Lødingen sammenlignet med omkringliggende kommuner, fylket og hele landet.⁶²

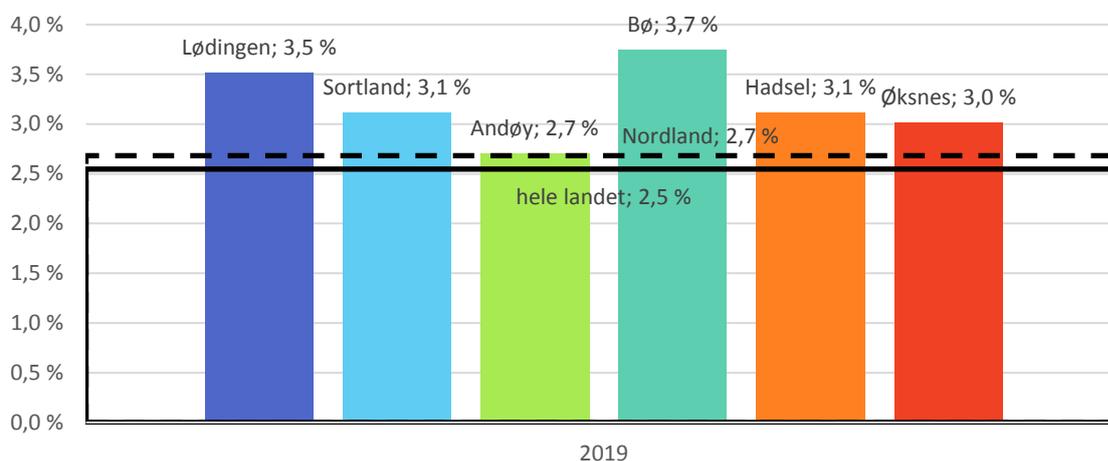
⁶⁰ NAV Lødingen, Statistikk, 2019 og SSB Statistisk sentralbyrå, Sykefravær tabell 12448, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/12448/> (hentet 08.07.2020)

⁶¹ SSB Statistisk sentralbyrå, Sykefravær tabell 12449, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/12449/> (hentet 08.07.2020)



Figuren viser at Bø og Øksnes også har en høy uføreprosent. De andre kommunene i Vesterålen ligger likt snittet for Nordland.

Økonomisk sosialhjelp går til personer som ikke er i stand til selv å sørge for livsoppholdet sitt. Antall sosialhjelpsmottakere i Lødingen øker. I 2019 var det 73 sosialhjelpsmottakere i Lødingen. Av disse er det 71 sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år. I forhold til folkemengde er totale tallet 3,5 %. I 2015 var andelen 2,9 %. Lødingen ligger høyere i forhold til fylket og landet som helhet.



Figur 26: Andel sosialhjelpsmottakere i Lødingen.⁶³

Tall fra NAV og folkehelseprofilen viser at Lødingen utmerker seg negativt sammenlignet med landet som helhet når det gjelder stønad til livsopphold for mottakere i alderen 20-66 år. Av disse er mange foresatte til barn. Gjennomsnittlige utbetalinger per bruker har økt fra ca. 22.000,- i 2016 til ca. 33.450,- i 2019.

5.8 Helse

I følge Fylkehelseundersøkelsen i Nordland 2020 er andelen i Lødingen som opplever at de har en god helse 70 % og andelen som oppgir at hverdagen i stor grad er påvirket av helseproblemer 12 %.⁶⁴

Folkehelseprofilen viser at Lødingen ligger på landsgjennomsnittet på flere av indikatorene. Ulike typer sykdommer, antibiotikabruk, forventet levealder og røyking blant kvinner ligger på gjennomsnittet. Selv om tallene ligger i forhold til landsgjennomsnittet så betyr det ikke at indikatorene er slik de burde være i forhold til folkehelse.

Ting som skiller seg ut i statistikken i negativ forstand er psykiske symptomer og lidelser, flere lavinntekt husholdninger og høyt innslag av overvekt og fedme for 17-åringene i kommunen.

Når man sammenlikner grupper i samfunnet, finner man systematiske forskjeller i helse. Jo lengre utdanning og høyere inntekt en gruppe har, jo høyere andel av gruppen har god helse⁶⁵. Nordland

⁶² SSB Statistisk sentralbyrå, Uføretrygdde tabell 11715, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/11715/> (hentet 08.07.2020)

⁶³ SSB Statistisk sentralbyrå, Økonomisk sosialhjelp tabell 12210, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/12210/> (hentet 08.07.2020)

⁶⁴ FHI Folkehelseinstituttet, Tillegg til Fylkehelseundersøkelsen i Nordland 2020 Kommunetabeller, 2020

⁶⁵ FHI Folkehelseinstituttet, Sosiale helseforskjeller i Norge, 2018 <https://www.fhi.no/nettpub/hin/grupper/sosiale-helseforskjeller/> (hentet 08.07.2020)



fylkeskommune har et målområde for å øke livskvalitet og peker på at utdanning har sterk betydning for å utjevne de sosiale ulikhetene i helse⁶⁶.

Forventet levealder øker hvert år. I Lødingen er forventet levealder 80 år for menn og 83,3 år for kvinner⁶⁷ (for fødte 2018). Prognose for befolkningsframskriving viser en økende andel eldre.⁶⁸ Det vil sannsynligvis medføre økning i aldersrelaterte sykdommer hvilket medfører økt behov for helse- og omsorgstjenester. Samtidig må det arbeides med å fortsette utvikle et aldersvennlig samfunn.

Utviklingen i sykehusinnlagte eller dødsfall med hjerte- og karsykdommer i Lødingen følger utviklingen i landet som helhet, et noe nedgående tall. Men bruken av legemidler mot samme type sykdommer har gått opp i Lødingen og samme trend ser man i hele landet. Det viser at hjerte- og karsykdommer er økende og derfor et stort folkehelseproblem⁶⁹.

2 av 5 17-åringer i Lødingen har forekomst av overvekt og fedme. Det er en større andel enn Nordland (28 %) og hele landet (23 %). I 2016 var det 1 av 5 17-åringer med forekomst av overvekt og fedme i Lødingen. Den raske økningen skiller seg signifikant sammenlignet med økningen for hele landet⁷⁰. I Fylkehelseundersøkelsen oppgir 15 % av Lødingenværingene at de er overvektige med BMI over 30.⁷¹



Figur 27: Andel 17-åringer i Lødingen som har forekomst av overvekt og fedme.

⁶⁶ Nordland fylkeskommune, Fylkesplan for Nordland 2013-2025 Regional plan, 2013, https://www.nfk.no/f/p34/i8088324b-7fc7-4cfa-8482-266b805c2b2c/fylkesplan_for_nordland_2013_2025.pdf (hentet 08.07.2020)

⁶⁷ FHI Folkehelseinstituttet, Folkehelseprofil, 2020

⁶⁸ SSB Statistisk sentralbyrå, Nasjonale befolkningsframskrivinger tabell 11672, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/11672/> (hentet 08.07.2020)

⁶⁹ FHI Folkehelseinstituttet, Hjerte- og karsykdom, Kommunehelsa statistikkbank, 2020, http://khs.fhi.no/webview/index.jsp?legemiddelslice=Hele_C&headers=AAR&AARslice=2016_2018&stubs=GE_O&stubs=legemiddel&measure=common&virtuallslice=MEIS_MA3_value&GEOSlice=0&ALDERSlice=0_74&layers=KJONN&layers=ALDER&layers=virtual&GEOSubset=0%2C1851&legemiddelsubset=Hele_C%2CC10+-+C_xC10&study=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2FStudy%2Fhjertekar-rr2020&ALDERSubset=0_74&mode=cube&KJONNSubset=0&virtuallsubset=MEIS_MA3_value&v=2&KJONNSlice=0&AARsubset=2012_2014+-+2016_2018&submode=timeline&measuretype=4&cube=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2Fcube%2Fhjertekar-rr2020_C1&top=yes (hentet 08.07.2020)

⁷⁰ FHI Folkehelseinstituttet, Overvekt og fedme, Kommunehelsa statistikkbank, 2020, http://khs.fhi.no/webview/index.jsp?headers=AAR&AARslice=2016_2019&stubs=GEOGRAFI&measure=common&virtuallslice=MEIS_value&layers=KJONN&layers=KMI_KAT&layers=virtual&study=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2FStudy%2Fsesjon1-KMI2020&KMI_KATslice=overv_inkl_fedme&mode=cube&GEOGRAFIslice=0&KJONNSubset=0&virtuallsubset=MEIS_value&v=2&KJONNSlice=0&AARsubset=2011_2014+-+2016_2019&GEOGRAFIsubset=0%2C1851&submode=timeline&measuretype=4&cube=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2Fcube%2Fsesjon1-KMI2020_C1&KMI_KATsubset=overv_inkl_fedme&top=yes (hentet 08.07.2020)

⁷¹ FHI Folkehelseinstituttet, Tillegg til Fylkehelseundersøkelsen i Nordland 2020 Kommunetabeller, 2020



Folkehelseprofilen viser en forekomst av psykiske symptomer og lidelser som er markant større enn fylket og hele landet. Utviklingen de siste årene viser at forekomst av psykiske symptomer og lidelser øker i Lødingen, og spesielt blant unge voksne, 15-29 år⁷².

I følge Fylkeshelseundersøkelsen er andelen i Lødingen som oppgir daglig røyking 10 %. Andelen som oppgir daglig snusing 13 %.⁷³ For hele Nordland viser undersøkelsen at røyking er mer vanlig blant kvinner og snus blant menn. Røyking forekommer minst i alderen 18-29 år men samme aldersgruppe har høyest andel som snuser daglig. Bruk av tobakk minsker også med høyere utdanning.⁷⁴

Gjennom Fylkeshelseundersøkelsen har deltakerne svart på spørsmål om kosthold. Svarene fra Lødingen viser at 31 % har et daglig inntak av frukt og bær og 37 % har et daglig inntak av grønnsaker. 47 % oppgir at de sjelden eller aldri drikker sukkerholdig brus eller leskedrikk.⁷⁵

Lødingen kommunes *Plan for fysisk aktivitet, idrett og folkehelse (2014-2018)* har som hovedmål at «Alle innbyggerne i Lødingen skal ha muligheter til å delta i idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet ut fra egne forutsetninger og behov». Lødingen kommune skal bidra til attraktive arenaer for idrett, trim og trivsel for å forebygge livsstilssykdommer og lindre diagnoser⁷⁶. Handlingsplanen rulleres årlig og ble senest vedtatt i kommunestyret 12.12.2019. Selve hovedplanen var prioritert for revidering i forrige planperiode og er påbegynt. Arbeidet er stoppet opp da folkehelsekoordinatoren sluttet i kommunen.

Prioritet	Anleggstype/Beskrivelse	Ansvar	Overslag kr. 1000	Finansiering
1	Storsal, Lødingen Skole	LK	-	S K
2	Sherpatrapp Boya	Boyas venner	4000	S P
3	Orienteringskart	IL	-	S
4	Hamndalen	LK/IL	2000	S K P
5	Oppgradering lysløype	LK/IL	500	SK
6	Klubbhus renovering	LIL	-	S P
7	Oppgradering lysløype Vestbygd	LK/IL	400	S K
8	Tuftepark	LK	100	S K P

S – Spillemidler **K**- Kommunale midler **P**- Private midler

Figur 28: Handlingsplan 2020 for Plan for fysisk aktivitet, idrett og folkehelse 2014-2018.⁷⁷

⁷² FHI Folkehelseinstituttet, Psykisk helse, Kommunehelse statistikkbank, 2020, http://khs.fhi.no/webview/index.jsp?headers=AAR&AARslice=2016_2018&stubs=GEO&stubs=ALDER&stubs=SYKDOMSGRUPPE&measure=common&virtuallslice=MEIS_MA3_value&GEOslice=0&ALDERslice=0_74&layers=KJONN&layers=virtual&GEOsubset=0%2C1851&study=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2FStudy%2FKUHRpsyisk2020&ALDERsubset=0_74%2C15_29&mode=cube&KJONNsubset=0&virtuallsubset=MEIS_MA3_value&v=2&KJONNslice=0&AARsubset=2013_2015+-+2016_2018&SYKDOMSGRUPPESlice=PsykiskePlagerLidelser_To&submode=timeline&measuretype=4&cube=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2Fcube%2FKUHRpsyisk2020_C1&SYKDOMSGRUPPESubset=PsykiskePlagerLidelser_To&top=yes (hentet 08.07.2020)

⁷³ FHI Folkehelseinstituttet, Tillegg til Fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 Kommunetabeller, 2020

⁷⁴ ibid

⁷⁵ ibid

⁷⁶ Lødingen kommune, Plan for fysisk aktivitet, idrett og folkehelse 2014-2018, 2013, ArkivsakID 13/386-12

⁷⁷ Lødingen kommune Kommunestyre, Plan for fysisk aktivitet og folkehelse. Rullering av handlingsplan 2020, KS vedtak -167/19, 12.12.2019

<https://innsyn.onacos.no/lodingen/wfdocument.ashx?journalpostid=2019007807&dokid=132050&version=3&variant=P&> (hentet 08.07.2020)



5.9 utfordringer

Sammenfattning av utfordringer fremstilt som svakheter og muligheter.

- Frafallet fra videregående skole er relativt sett redusert fra 2009 til 2018, men det er fortsatt en av fire som ikke fullfører.
- Lødingen har en lav andel 30-39-åringer som har fullført videregående eller har høyere utdanning. Tall fra SSB viser at Lødingen ligger under landsgjennomsnittet med hensyn til utdanning på høgskolenivå.
- Kommunen har en større andel 17-åringer med overvekt og fedme enn landet som helhet.
- Nesten hver femte person har vært i kontakt med fastlege eller legevakt for psykiske symptomer og lidelser. Flere unge mennesker (15-29) sliter med psykiske symptom og lidelser.
- Statistikk viser at Lødingen fortsatt har flere barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt.
- Lødingen kommune har en lavere medianinntekt enn fylket og landet for øvrig.
- Andel lavinntekthusholdninger i Lødingen er signifikant flere enn fylket og landet for øvrig.
- Lødingen har høy andel sykefravær sammenlignet med de andre kommunene i Vesterålen, Nordland og for hele landet.
- Antall personer med sosial stønad øker. I likhet med andre omkringliggende kommuner – høy uføretrygdet prosent sammenlignet med resten av Norge
- Hjerne- og karsykdommer øker blant innbyggerne.
- Med vekst i gruppen av eldre er det å forvente at aldersrelaterte sykdommer øker i omfang.
- Ungdata undersøkelsen viser at det forekommer mobbing i større grad enn i fylket og landet som helhet.
- Ungdommene savner et bedre kollektivtilbud og arenaer for å møte andre unge på fritiden.
- Det forekommer en del stress blant ungdommene på ungdomsskolen. Flere opplever seg stresset og utslitt på grunn av skolearbeidet. Noen sliter med fysiske plager.
- Sosial bærekraft må tydeligere vises og integreres tilstrekkelig i planarbeidet, hovedsaklig gjennom samfunns- og arealdelen, og videre følges opp i kommunedelplaner, handlingsplaner og økonomiplanen. Tillit, trygghet, tilhørighet og tilgang til goder som arbeid, utdanning og gode nærmiljø må utredes nærmere.



6. SYSSELSETTING, NÆRINGS LIV OG TURISME

Et vekstkraftig og robust næringsliv er en forutsetning for velferd og bærekraft i kommunen. Gode rammebetingelser for et mangfoldig og konkurransedyktig næringsliv er sentralt.

I *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023*⁷⁸, peker regjeringen derfor blant annet på:

«Kommunen skal stimulere til innovasjon, omstilling, kompetanseutvikling, vekst og nye arbeidsplasser ved å gi langsiktige og forutsigbare rammer for arealbruk blant annet til næringsvirksomhet. Regjeringen legger vekt på at det legges til rette for vekst i sysselsetting og produksjon i grønt og bærekraftig næringsliv».

Hovedmålet for næringsutvikling i Lødingen er definert i Samfunnsdelen fra 2009: «Lødingen kommune skal bygge opp under næringslivets sterke sider slik at dette utvikles videre, samt legge til rette for nyetablerere i kommunen»⁷⁹.

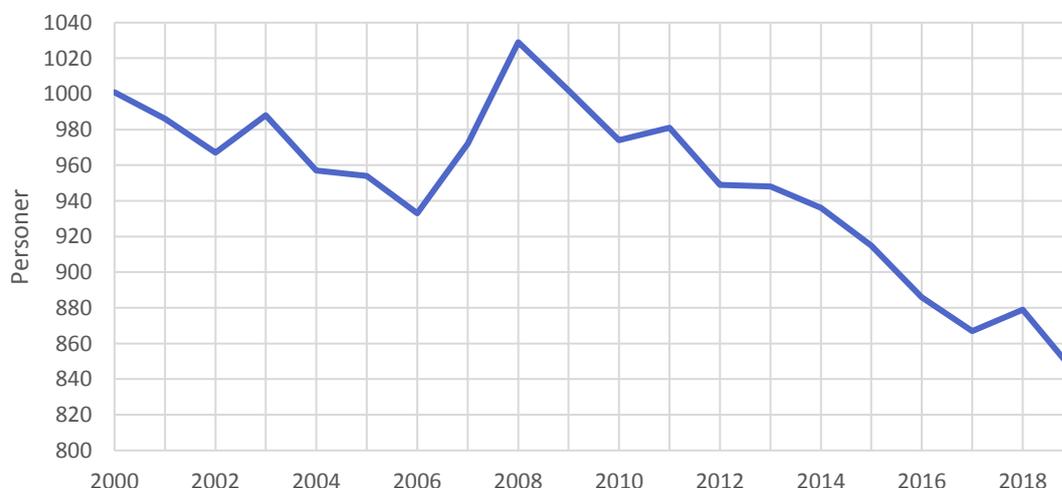
I *Retningslinjer for næringsarbeid*⁸⁰ står det at det i kommunen skal arbeide særskilt med:

1. Tilrettelegge for konkurransedyktig, innovativt og bærekraftig arbeids- og næringsliv
2. Å bidra til tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft
3. Folkehelse og gode levekår

6.1 Sysselsetting

Næringsstrukturen i Lødingen er variert, men med relativt liten andel av sysselsettingen innen handel og tjenesteyting, i likhet med de fleste distriktskommuner.

Antall sysselsatte med arbeidssted Lødingen er redusert fra 1001 personer fra år 2000 til 845 personer i 2019.



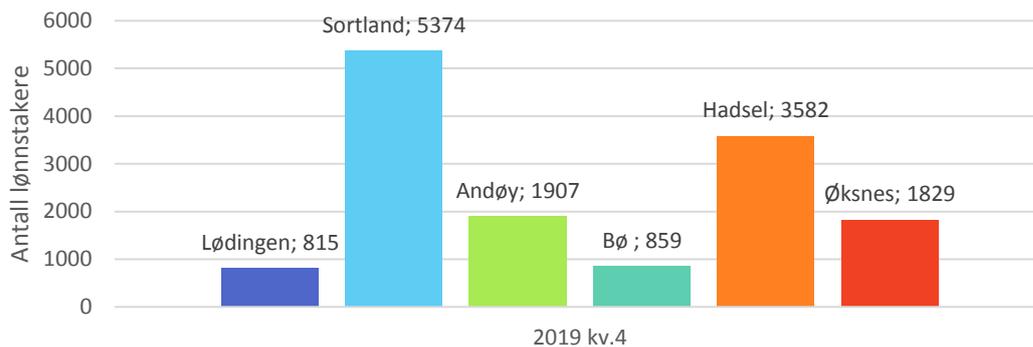
Figur 6: Sysselsatte med arbeidssted Lødingen per 4. kvartal i Lødingen⁸¹.

⁷⁸ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023*, 2019

⁷⁹ Lødingen kommune, *Kommuneplan for Lødingen kommune 2009–2021 Samfunnsdelen*, 2009

⁸⁰ Lødingen kommune, *Retningslinjer for næringsarbeid i Lødingen kommune*, 2018, <https://www.lodingen.kommune.no/f/p1/ied87bfa9-ebab-4d4e-a8d6-3843870f1758/180604-retningslinjer-for-naringsarbeid-1166960.pdf> (hentet 08.07.2020)

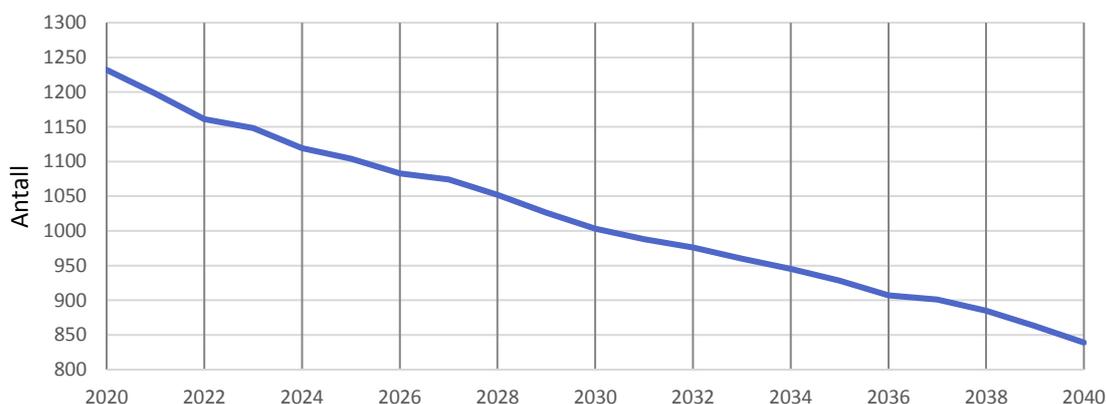




Figur 6: Antall lønnstakere per kommune, kvartal 4 2019⁸².

I Vesterålen har alle kommunene hatt nedgang i antall lønnstakere, unntatt Sortland og Hadsel, i perioden 2000-2019. Utviklingen har vært relativt stabil i Øksnes⁸³. Om den negative befolkningsutviklingen gjennom 2019 fortsetter i kombinasjon med flere eldre vil dette ha en stor påvirkning på sysselsettingsveksten fremover.

Det er også interessant å se på aldersgruppen 16-66 år, siden denne gir et uttrykk for tilgangen på arbeidskraft i kommunen. Figuren nedfor viser forventet utvikling for denne gruppen.



Figur 18: Befolkning 16-66 år i Lødingen kommune 2020-2040⁸⁴.

Det forventes at gruppen mellom 16 og 66 synker jevnt frem mot 2040. SSBs middelalternativ tilsier at det vil være færre sysselsatte i 2040 enn det er i dag. Det vil være en utfordring for kommunen i tiden fremover med tanke på færre yrkesaktive og en stadig økning i antall eldre. Med andre ord så vil det bli færre yrkesaktive per hode av eldre som har behov for kommunale tjenester. Forholdet mellom yrkesaktive skattebetalere og en stadig større andel på pensjon, vil ha innvirkning på kommunens inntekter og utgifter. Per 2019 var 69 % sysselsatte av de i alderen 16-66 år, med bosted i Lødingen. De siste 20 årene har andelen legat rundt 70 % med svak nedgang.



Figur 29: Andel sysselsatte Lødingenværing i alderen 16-66 år, 2019.⁸⁵

⁸¹ SSB Statistisk sentralbyrå, Sysselsetting, registerbasert tabell 11615, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/11615/> (hentet 08.07.2020)

⁸² SSB Statistisk sentralbyrå, Antall arbeidsforhold og lønn tabell 11653, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/11653/> (hentet 08.07.2020)

⁸³ SSB Statistisk sentralbyrå, Sysselsetting, registerbasert tabell 11615, 2020

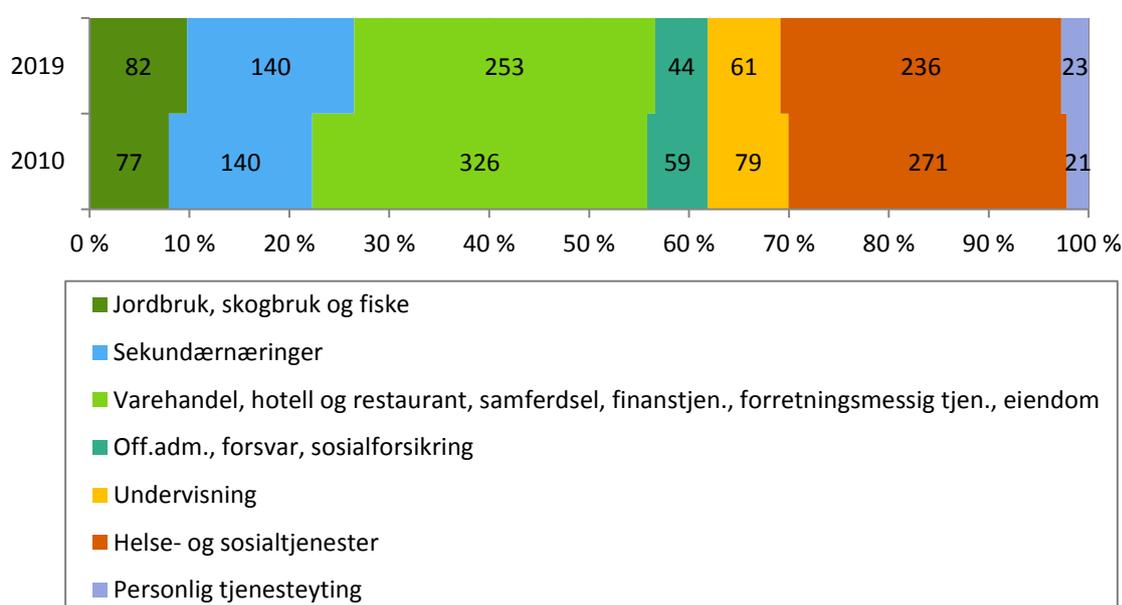
⁸⁴ SSB Statistisk sentralbyrå, Nasjonale befolkningsframskrivinger tabell 11668, MMMM alternativ, 2020



Indeks Nordland sammenligner utviklingen i fylket og dets regioner med Norge. Her er Lødingen slått sammen med Vesterålen som region.

I hver utgave av Indeks Nordland sammenlignes utviklingen i Nordlands regioner med hverandre, og rangerer regionene i forhold til utviklingen de har hatt⁸⁶. Vesterålen kommer på sisteplass i rangeringen. Omsetningsveksten er den svakeste i Nordland som følge av svak utvikling i industri og bygg og anlegg, og lønnsomheten faller til den svakeste i fylket. Verdiskapingen per omsatt krone er også den svakeste av regionene. Jobbskapingen er den nest beste. Regionen har den nest svakeste befolkningsutviklingen, med nedgang siste 5 år, og den nest svakeste utviklingen i unge voksne⁸⁷.

Eksisterende næringsliv og kompetanse er anerkjent som et viktig grunnlag for næringsutvikling, både hva angår videreutvikling av eksisterende bransjer, men også for å skape nye typer arbeidsplasser og bedrifter basert på lokale fortrinn og beslektede muligheter.



Figur 30: Antall sysselsatte etter næring, Lødingen kommune.⁸⁸

Diagrammet bekrefter at de eneste sektorene som har hatt vekst er primærnæringene (jordbruk, skogbruk, fiske og fangst) og personlig tjenesteyting.

Sekundærnæringer har holdt seg stabil⁸⁹. Den største nedgangen har vært i varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjenester, forretningsmessig tjenester, eiendom, samt helse og sosialtjenester.

⁸⁵ SSB Statistisk sentralbyrå, Befolkning tabell 07459 og Sysselsetting, registerbasert tabell 11615, 2020

⁸⁶ Kriteriene det rangerer etter er: regionens vekst i omsetning (prosent) de siste 2 år, regionens nivå på driftsmarginen siste 2 år, regionens verdiskaping per omsatt krone siste 2 år, vekst i sysselsetting siste 3 år i prosent, vekst i befolkning siste 5 år, og regionens vekst i unge voksne (under 35 år) siste 2 år

⁸⁷ E Bullvåg, C E Nyvold, S Ovesen, M K, Kvarum, F Finsveen, T Steffensen, Indeks Nordland, Nummer 17 – Årgang 2020, En rapport om utviklingen gjennom 2019 og utsiktene for 2020 <https://indeksnordland.no/> (hentet 08.07.2020)

⁸⁸ SSB Statistisk sentralbyrå, Sysselsetting, registerbasert tabell 07979, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/07979/> (hentet 08.07.2020)

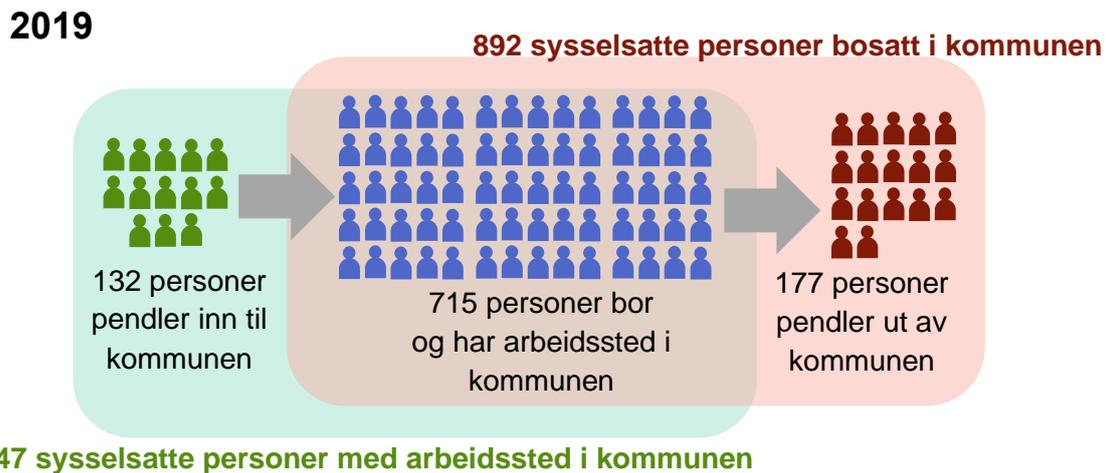
⁸⁹ Sekundærnæringer er betegnelse på industri og andre næringer som bearbeider råvarer, Store Norske Leksikon, sekundærnæringer, 2020 <https://snl.no/sekund%C3%A6rn%C3%A6ringer> (hentet 08.07.2020)



6.2 Pendling

Fylkesplan for Nordland har en visjon om et attraktivt Nordland med funksjonelle bo- og arbeidsregioner som skal ha transportinfrastruktur og kollektivtilbud som gir gode muligheter for dagpendling.

Arbeidsmarkedet i Lødingen ligger slik til at det er mulighet for å bo i Lødingen og jobbe i forhold til arbeidsmarkedet i Harstad eller Sortland og omvendt. Næringslivet i de nærmeste byene og områdene rundt vil derfor påvirke mulighetene for å bo i Lødingen.



Figur 31: Antall sysselsatte personer 15-74 år, som pendler inn- og ut- av, og som bor og har arbeidssted i Lødingen kommune 2019.⁹⁰

Tallene for pendling er forholdsvis lik årene før. Med ny Hålogalandsveg vil pendlingstiden minske for flere pendlere. Antall sysselsatte personer med arbeidssted i kommunen har minsket fra år 2000 til 2019 med 154 personer. Det er en minskning med ca. 7-8 personer per år og påvirker også tallene for pendling.⁹¹

6.3 Omstilt kommune

Etter nedleggningen av flere offentlige arbeidsplasser har Lødingen har vært nødt til å omstille seg som samfunn og tenke nytt. Det har vært jobbet aktivt med å få på plass alternative arbeidsplasser.

I mars 2000 fikk kommunen midler til å vurdere konsekvensene ved nedleggelse av Forsvaret som kom "på toppen av" tidligere reduksjoner i Losvesenet og avvikling av Telenor i Lødingen.

Omstillingsprogrammet, som varte i seks år, hadde som overordnede mål etablering av lønnsomme arbeidsplasser med basis i utvikling av eksisterende næringsliv. Endringer i befolkningstall har ikke vært en direkte del av målsettingen. På den andre side har det vært søkelys på faktorer som nyetableringer, samhandling mellom bedrifter, ungdoms- og kvinnesatsing.

I sluttrapporten til omstillingsprogrammet til Lødingen kommune kan man lese:

«Resultatet er derfor at befolkningsnedgangen og sysselsettingen har hatt en større nedgang enn fryktet. Uten den innsats som programmet har bidratt til med å skape brutto 156 nye arbeidsplasser (pr 31.12.2007 netto 114) kan en bare spekulere i hva resultatet da hadde vært. I tillegg kommer

⁹⁰ SSB Statistisk sentralbyrå, Sysselsetting, registerbasert tabell 11616 Pendling, 2020
<https://www.ssb.no/statbank/table/11616> (hentet 08.07.2020)

⁹¹ SSB Statistisk sentralbyrå, Sysselsetting, registerbasert tabell 11616 Pendling, 2020



arbeidet med å bevare eksisterende arbeidsplasser – spesielt statlige (Rehab og Losformidling). Strategiene med satsing på marin og maritim sektor samt utvikling av kompetansenæring har vært rett. Det må nå fokuseres mer på strategien ”Lødingen som bo, ferie og fritidskommunen”. Organisering av omstillingsprosessen som program synes å ha vært vellykket».

Det står videre å lese at:

«Det er videre et faktum at næringsutvikling må ha et langsiktig perspektiv. Med den innledende og nødvendige strategi- og organisasjonsutvikling som er gjort må en sannsynligvis måtte konkludere med at eventuelle virkninger av det intensiverte næringsarbeid – omstillingsprosjektet – mest sannsynlig først vil registreres – få effekt – de kommende år».

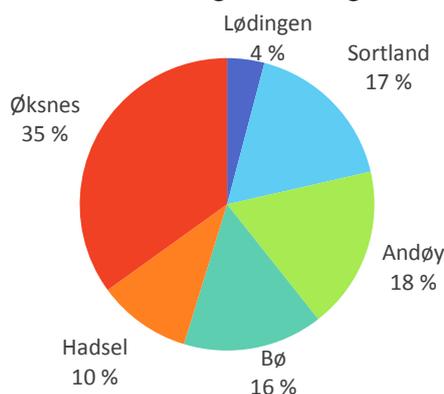
Nedleggelse av Forsvarets virksomhet omfatter inklusive ringvirkninger 100 arbeidsplasser i henhold til PANDA-analysen⁹² som ble brukt i forbindelse med søknad om omstillingsmidler. De reelle konsekvenser for Lødingen kommune vil imidlertid bli klart verre da man i PANDA-analysen kun har tatt med Forsvaret.

I sluttrapporten til omstillingsprogrammet ble det påpekt at det er viktig å være klar over at det kreves innsats også ut over programmets virkeområder og mål for å stanse den negative befolkningsutvikling i Lødingen.

6.4 Fiskeri og havbruk

Effektivisering, teknologisk utvikling og omfattende reguleringer av kvoter og løyver har ført til at tallet på fiskere har gått jevnt nedover i flere tiår. I 1950 var det tett innpå 100 000 som livnærte seg helt eller delvis som yrkesfiskere. I 2019 er tallet redusert til 11 000, og av disse hadde knapt 9 500 fiske som hovednæring. Av de igjen er det bare litt over 300 kvinner. I Nordland er det flest bosatte med fiske som hovednæring.⁹³

Lødingen er en liten fiskerikommune målt i antall fiskere, med bare 4% av registrerte fiskere i Vesterålen. Tall for 2019 viser at det er 25 registrerte fiskere i Fiskeridirektoratets liste over fiskere som har fiskeri som hovednæring. Det er registrert 9 fiskere som har fiskeri som biyrke.



Figur 32: Andel som har fiskeri som hovedyrke i Vesterålen, 2019.⁹⁴

Lødingen er også en liten fiskerikommune målt i registrerte fiskefartøy. Fiskeridirektoratets tall viser en kraftig nedgang fra 2000 og frem til 2019 totalt sett, men det har vært en svak økning fra 2010 for

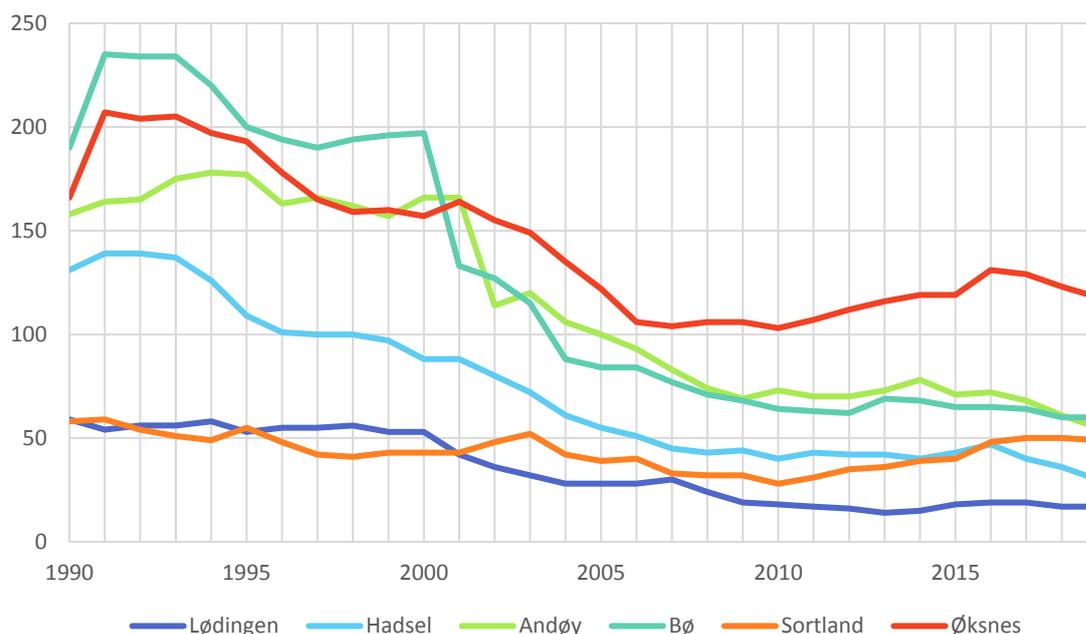
⁹² PANDA-analyse, Nordland, 2013 <https://www.pandaanalyse.no/fylke/nordland/> (hentet ?)

⁹³ Fiskeridirektoratet, Statistikkbanken, Fiskere, etter yrke og kjønn tabell F.02.001 <https://www.fiskeridir.no/Tall-og-analyse/Statistikkbanken> (hentet 08.07.2020)

⁹⁴ Fiskeridirektoratet, Statistikkbanken, Fiskere, etter yrke tabell F.02.002 <https://www.fiskeridir.no/Tall-og-analyse/Statistikkbanken> (hentet 08.07.2020)



Sortland og Øksnes. Øksnes har tatt over som den største fiskerikommunen i Vesterålen, målt i antall registrerte fartøy, en posisjon Bø har hatt tidligere.



Figur 33: Registrerte fiskefartøy per kommune.⁹⁵

Hvis man ser på levert kvantum fisk er situasjonen en annen (tonn levert på landingssted). Her topper Lødingen lista for kommunene i Vesterålen, og Lødingen er 3. største kommune i Nordland i 2019. Øverst er Værøy mens Træna er nummer to. På 4. og 5. plass ligger Øksnes og Sortland. Det er i hovedsak landinger av pelagisk fisk på Pelagia Lødingen som fører Lødingen så langt opp på lista.⁹⁶

Nordland er det største havbruksfylket i landet og sto for 22 prosent (302 200 tonn) av uttaket av slaktet laks i 2019.⁹⁷

Hvert år produseres det 4 millioner fisk i Lødingen Fisk AS noe som blir til 16.000 tonn slakteferdig laks.

6.5 Landbruk

Jordbrukets samfunnsoppgave er lønnsom og trygg matproduksjon i tråd med forbrukernes interesser, produksjon av fellesgoder og bidrag til sysselsetting og verdiskaping i hele landet.

Landbruket og utmarksressursene er viktige for mat- og planteproduksjon, bosetting og kulturlandskap og gir grunnlaget for nye, grønne næringer.

Nordland er det desidert største jordbruksfylket i landsdelen og står alene for om lag tre fjerdedeler av alle leveranser til slakteriene i nord. Jordbruksarealene benyttes i hovedsak til fôrproduksjon og

⁹⁵ Fiskeridirektoratet, Statistikkbanken, Fiskefartøy tabell F.01.003 <https://www.fiskeridir.no/Tall-og-analyse/Statistikkbanken> (hentet 08.07.2020)

⁹⁶ Fiskeridirektoratet, Rundvekt (tonn) fordelt på landingsfylke med kart, Norske fartøy <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Tall-og-analyse/Fangst-og-kvoter/Fangst/Fangst-fordelt-paa-landingssted> (hentet 13.07.2020)

⁹⁷ SSB Statistisk sentralbyrå, Akvakultur tabell 07326, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/07326/> (hentet 13.07.2020)



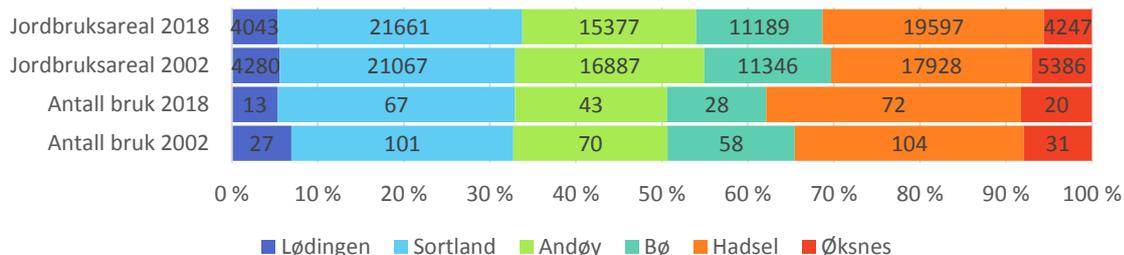
beite. Med hensyn til dyrehold er andelen størst (målt i antall) for sau og lam, etterfulgt av verpehøner og storfe.⁹⁸

I Lødingen kommune er det ca. 4.100 daa jordbruksareal i drift av totalt ca. 6.500 daa, av dette er 3.100 fulldyrka jord og 1000 daa innmarksbeite. Kommunen har ca. 340 Landbrukseiendommer hvorav 107 eiendommer er i drift. 93 av disse er leiejord. Det er 14 aktive landbruksbedrifter og foretak. 6 melkeprodusenter som produserer ca. 830.000 liter kumelk, og ca. 350.000 liter geitemelk (+ 75 tonn fri produksjon - ysteri). Lødingen har kjøttproduksjon av kjøttferaser og sau. Videre har Lødingen som den eneste i landsdelen oppal av 140.000 livkyllinger/verpehøns/eggproduksjon pluss 7500 verpehøner.⁹⁹

I de siste 10-15 år er det investert ca. 39 millioner kroner i tradisjonelt jordbruk i kommunen og ca. 8,5 millioner kroner i tilleggsnæringer.¹⁰⁰

I perioden 2003 til 2018 har Lofoten og Vesterålen hatt en nedgang på 750 i antall melkekyr (24 %). Det er samme prosentvise nedgang som i hele Nordland.¹⁰¹

Antall melkegeiter har økt med 200 dyr i perioden 2002 til 2018 (9 %). Vestvågøy er størst med 1350 dyr og 8 av i alt 12 bruk. Andøy har hatt størst økning i antall melkegeiter med 230 dyr. Også Lødingen og Bø har hatt en oppgang i antall melkegeiter.¹⁰²



Figur 34: Utviklingstrekk i driftsstrukturen innom landbruk 2002-2018.¹⁰³

Lødingen er med i et interkommunalt samarbeidet på landbruksområdet i Lofoten og Vesterålen. Dette omfatter felles skogbrukstjenester, felles forvaltning av skogbruksmidlene (NMSK) og felles forvaltning av spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL). I tillegg er kommunen med i felles Veterinærtjeneste for Vesterålen.

6.6 Kulturlandskap

Det er ikke bare den aktive gårdsdrifta som påvirker jordbrukets kulturlandskap. Det samme gjør f.eks. mange fjøs og uthus som ikke lenger er i bruk og forfaller. Ny byggeaktivitet i form av nye bygninger og veger vil også sette sitt preg på landskapet. De viktigste virkemidlene for kommunen er her arealplaner og praktisering av dispensasjoner etter plan- og bygningsloven, samt praksis for

⁹⁸ Sortland kommune, Strategisk plan for Lofoten og Vesterålen 2020-2023, 2019

<https://innsyn.onacos.no/lodingen/wfdokument.ashx?journalpostid=2020002289&dokid=136235&versjon=1&variant=A&> (Hentet 13.07.2020)

⁹⁹ Ibid

¹⁰⁰ Ibid

¹⁰¹ Ibid

¹⁰² Ibid

¹⁰³ Landbruksdirektoratet, Produksjonstilskudd Statistikk <https://www.landbruksdirektoratet.no/no/produksjon-og-marked/produksjonstilskudd/dokumentarkiv/statistikk> (hentet 13.07.2020)



omdisponering av areal etter jordloven. En utfordring er bevissthet om konsekvenser for kulturlandskapet ved behandling av planer og enkeltsaker. Kulturminner og kulturmiljøer er viktig for identitet og tilknytning og er en viktig resurs for næringsutvikling. Kommunene har hovedansvaret for å identifisere og forvalte verneverdige kulturminner i tråd med nasjonale mål. Et ledd i dette vil være å utarbeide en kulturminneplan.

6.7 Skogsdrift

Skogen kan gi positive klimagevinster gjennom opptak av CO₂ og binding av karbon gjennom bruk av tre, og det ligger et stort potensial for verdiskapning i skog og tre-næringen.

Arealer i Lødingen kommune dekkes av ca. 185 000 dekar skog. Av dette er ca. 15 000 dekar kulturskog.

Av skogarealet i Lofoten og Vesterålen utgjør lauvskogen 91 % og planta barskog 9 %. Bjørk er det dominerende treslaget i lauvskogen. I plantefeltene er gran, sitkagran og lutzgran de viktigste treslagene. I tillegg er det i mindre omfang plantet sibirsk lerk og ulike furutreslag. I Lødingen og på Hinnøysida av Sortland og Andøy er det forekomster av naturlig furuskog.¹⁰⁴

I perioden 2011-2018 er det årlig avvirket mellom 5000 og 9000 kubikkmeter gran. Hogst, tømmerlunner, tømmerbiler og tømmer på kai synliggjør på en ny måte skogbruket som næring i Lofoten og Vesterålen. I 2019 ble det avvirket om lag 13 000 kubikkmeter gran. I planperioden 2020-2023 kan den årlige hogsten økes opp mot 23 000 kubikkmeter.¹⁰⁵

Ifølge en prognose presentert i *Strategisk plan for Lofoten og Vesterålen* vil det komme en topp i avvirkninga rundt 2040 hvor ressurstilgangen tilsier at det kan hogges 80 000 kubikkmeter gran.

I 2017 ble det hogd 156 000 kubikkmeter gran og 15 000 kubikkmeter furu i Nordland. Granhogstene i Lofoten og Vesterålen har allerede nå betydelige ringvirkninger lokalt i form av arbeidsplasser som egen skogbruksleder, tømmertransportfirma, skogsentreprenør og maskinkjørere, og dessuten for gårdssagbruk, sjøtransport og utskipingshavner.¹⁰⁶

Summen av varer og tjenester knyttet til hogsten, verdien av bearbejdede skogprodukter og transport tilsvarer med dagens avvirkning og etter de utregningsmetodene som brukes i nasjonalregnskapet, en brutto produksjonsverdi på ca. 25 millioner kroner i året. Den årlige produksjonsverdien fra primærskogbruket og skognæringa samlet sett blir å øke betydelig de neste 20-30 år i takt med økningen i hogsten.¹⁰⁷

6.8 Reindrift

Reindrift er en liten næring i nasjonal sammenheng, men i samisk og lokal sammenheng har den stor betydning for sysselsetting og kultur. Reindriften er en arealavhengig næring, og mange steder en forutsetning for utvikling av samisk språk og kultur. Planleggingens oppgave vil være å avveie hensynet til reindriften mot andre samfunnsinteresser.

¹⁰⁴ Sortland kommune, Strategisk plan for Lofoten og Vesterålen 2020-2023, 2019

<https://innsyn.onacos.no/lodingen/wfdocument.ashx?journalpostid=2020002289&dokid=136235&versjon=1&variant=A&> (Hentet 13.07.2020)

¹⁰⁵ ibid

¹⁰⁶ ibid

¹⁰⁷ ibid



Nær 140 av landets kommuner har reindrift, på et areal som utgjør om lag 40 prosent av landarealet i Norge¹⁰⁸. Lødingen tilhører Kanstadjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt og er tilknyttet Troms reinbeiteområde.

6.9 Mineralressurser

Mye av næringsvirksomheten i Lødingen er råstoffrelatert slik som masseuttak, mellomlagring av masser og annen steinindustri. Kommunen har, etter direktoratet for mineralforvaltning, to aktive uttak av mineralressurser på Klemningen, Vestbygd, og på Øygårdsrapet, sør for tettstedet. I tillegg er det et nedlagt uttak på Hustadstranda, Vestbygd¹⁰⁹. Gjennom Norges geologiske undersøkelser er det registrert flere områder i kommunen med grus og pukk ressurser¹¹⁰.

Slik virksomhet er plasskrevende og ofte støyende og det er behov for ytterligere arealer i framtiden. Kommunen har mottatt flere innspill om nye arealbehov til formålet i arbeidet med kommuneplanens arealdel, og det ses på nye områder i planen.

Det er oppstartet en reguleringsprosess for masseuttak på Kåringen i 2013. Prosessen er ikke kommet videre etter varsel om oppstart.

6.10 Reiseliv og fritidsbebyggelse

Reiselivet i Nord-Norge er inne i en svært positiv utvikling og vokser i alle sesonger. Det gjelder ikke minst fra Tromsø og sørover, i Hålogalandsregionen og i nordre Nordland. Over 70 % av all reiselivsaktivitet i landsdelen foregår slik sett i «nærområdene» til Lødingen¹¹¹. Ifølge NHO reiseliv fremstilles Lofoten og Vesterålen som noe vakkert og noe av det mest attraktive Norge har å by på. Den samlede verdiskapningen for reiselivsbransjen i Lofoten og Vesterålen har steget med over 50% i perioden 2013–2017¹¹². Dette kommer også Lødingen til gode.

Det som på sikt kan påvirke reiselivssektoren er en økende bevissthet om reiseaktivitetens påvirkning på klimaet. Søkelys på bærekraftig reiseliv vil derfor være svært viktig for næringen.

Kommuner i regionen har organisert sitt reislivsarbeid gjennom destinasjonsselskaper eller reisemålselskaper som Visit Vesterålen, Visit Lofoten og Visit Narvik. Reisemålselskapenes hovedoppgave er å drive utadrettet markedsføring av reiselivsbedrifter i den aktuelle region. Et destinasjonsselskap eies av næringen selv ved at bedriftene betaler en kontingent som fastsettes ut ifra størrelsen på bedriften. Lødingen kommune er for tiden ikke medlem i noen av disse destinasjonsselskapene.

¹⁰⁸ Fylkesmannen i Nordland, Reindrift, 2020 <https://www.fylkesmannen.no/nn/Landbruk-og-mat/Reindrift/> (hentet 13.07.2020)

¹⁰⁹ Direktoratet for mineralforvaltning, DMF Kart, 2020 <https://minit.dirmin.no/kart/> (hentet 16.10.2020)

¹¹⁰ Miljødirektoratet, Naturbase, Arealressurser Grus og pukk, 2016 <https://kart.naturbase.no/> (hentet 16.10.2020)

¹¹¹ Visit Vesterålen, Reiselivsstrategi for Vesterålen, Bærekraftig vekst mot 2025, 2019 https://visitvesteralen.com/sites/v/visitvesteralen.com/files/reiselivsstrategi_for_vesteralen.pdf (hentet 13.07.2020)

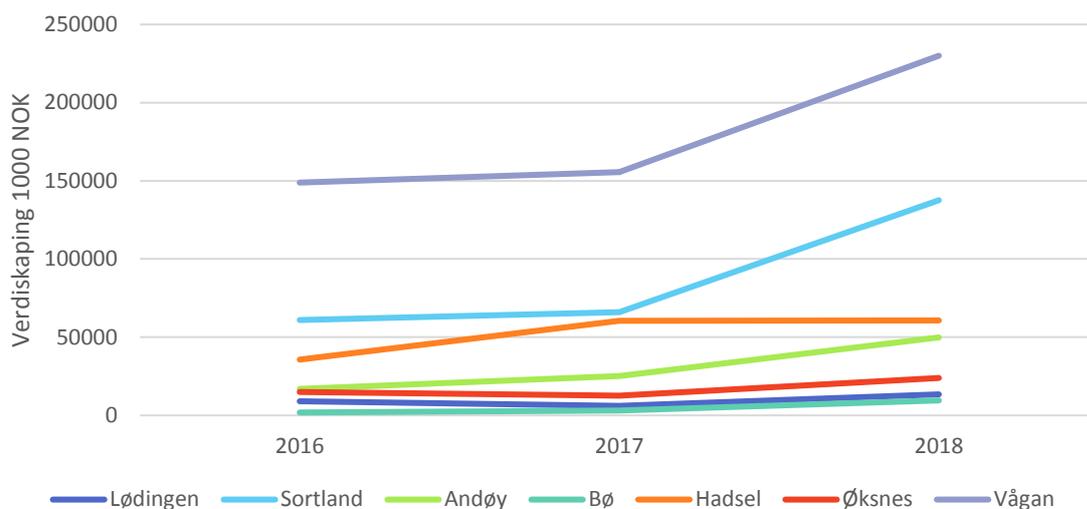
¹¹² Menon Economics, Ringvirkningsanalyse av reiselivet i Lofoten og Vesterålen, 2019 <https://www.nhoreiseliv.no/contentassets/e65ed0259b4e4756bc689021aa74cf5e/rapport-ringvirkningsanalyse-av-reiselivsbransjen-i-lofoten-og-vesteralen.pdf> (hentet 13.07.2020)



I Nord-Norge er hotellovernattinger den mest populære overnattingstypen, med 49 prosent av alle overnattinger. 24,5 prosent av overnattingene skjedde ved campingplasser, rundt 18 prosent var gjennom Airbnb, og 8,5 prosent ved hytter (2019).¹¹³

I Innovasjon Norges oversikt over reiselivets verdiskaping¹¹⁴ i Norge i 2018, går det frem at det meste av verdiskapingen i Vesterålen skjer i Sortland og at nettopp Sortland har hatt den største veksten fra 2016 til 2018 i kroner. Prosentuelt har Bø den største veksten i den tidsperioden men Lødingen tett fulgt av Bø, har minst verdiskaping i regionen sett i kroner. Fra 2016 til 2018 har det vært vekst i alle kommuner.¹¹⁵

For sammenlignings skyld er Vågan tatt med for å gi et bilde på hvor mye større verdiskaping Vågan har i forhold til kommunene i Vesterålen.



Figur 35: Reiselivets verdiskaping i Vesterålen 2018.¹¹⁶

Med 4 352 fritidsbygninger fremstår Lofoten og Vesterålen som en attraktiv region for hytteturisme og det bygges stadig nye hytter.¹¹⁷ Lødingen kommunen har ca. 530 fritidseiendommer. I tillegg er det flere bolighus som brukes til fritidsboliger. Om man regner med at det kommer 2 personer til hver fritidsbolig fra en annen kommune om sommeren og i helgene så øker befolkningen med ca. 1000 personer, det vil si 50 % av fastboende befolkning¹¹⁸. Dette er positivt for næringen i kommunen.

6.11 Airbnb

Begrenset hotellkapasitet har bidratt til at flest gjestedøgn tilbringes på campingplasser i Lødingen og nærområdene. Av samme grunn har også Airbnb blitt en svært populær overnattingsform, med om

¹¹³ Capia for kunnskapsbanken nord norge, Tall fra Telleren: Utviklingen i reiselivet i Nord-Norge sommeren 2019, 2019 <https://www.kbnn.no/artikkel/tall-fra-telleren-utviklingen-i-reiselivet-i-nord-norge-sommeren-2019> (hentet 13.07.2020)

¹¹⁴ Verdiskaping er beregnet som summen av årsresultat (driftsresultat) og lønnskostnad.

¹¹⁵ Visit Norway, Reiselivets verdiskaping i Norge, 2018

<https://business.visitnorway.com/no/markedsdata/reiselivets-verdiskaping-i-norge/> (hentet 13.07.2020)

¹¹⁶ Visit Norway, Reiselivets verdiskaping i Norge, 2018

<https://business.visitnorway.com/no/markedsdata/reiselivets-verdiskaping-i-norge/> (hentet 13.07.2020)

¹¹⁷ Menon Economics, Ringvirkningsanalyse av reiselivet i Lofoten og Vesterålen, 2019

¹¹⁸ Dette er et eksempel. I virkeligheten er flere eiere til fritidsboliger også bosatte i kommunen.



lag 240 000 gjestedøgn i Lofoten og Vesterålen, 2018.¹¹⁹ Airbnb anslås å utgjøre like mange senger som halvparten av alle hotellsengene i Norge¹²⁰.

Mens økt turisme til Nord-Norge selvsagt representerer både muligheter og utfordringer, er det ingen tvil om at Airbnb bidrar til flere turister og et større marked for reiselivsbedrifter i Nord-Norge. I mange lokalsamfunn uten stor kommersiell overnattingskapasitet er det all grunn til å tro at Airbnb-utleie bidrar til betydelige ringvirkninger, både gjennom inntekter direkte til utleiere og gjennom Airbnb-gjestenes forbruk på mat, opplevelser og transport i det lokale næringslivet.¹²¹

Inntektene fra Airbnb i Nord-Norge passerte i januar 2020 53 millioner kroner. Det er en vekst på 60 prosent sammenlignet med januar i fjor. Januar er den mest innbringende vintermåneden noensinne for Airbnb-utleiere i Nord-Norge.¹²²

I Vesterålen var det 255 utleieenheter tilgjengelig via Airbnb sommeren 2018, mens det var hele 944 i Lofoten og 11 i Lødingen. Bruker vi et snitt på 5 senger pr enhet, betyr det en sengekapasitet på 1275 Airbnb-senger i Vesterålen og 55 i Lødingen. Til sammenligning har de 12 hotellene i Vesterålen og Lødingen en total kapasitet på ca. 370 rom og 800 senger.¹²³

6.12 Utfordringer

Sammenfatning av utfordringer fremstilt som svakheter og muligheter.

- Samlet sett er det en negativ trend i antall arbeidsplasser i kommunen. Sentralisering i arbeidsmarkedet skaper store utfordringer for mindre tettsteder som Lødingen. Antallet arbeidsplasser i 2019 er på laveste nivå siden år 2000.
- Legge til rette for bedrifter av en viss størrelse som kan skape sysselsetting.
- En tiltakende utfordring i åra framover er færre yrkesaktive og flere eldre.
- En stadig eldre befolkning krever økt tjenestetilbud innom helse- og omsorg
- Lødingen mangler lokalt tilbud på videregående nivå og på høyskolenivå hvilket gjør at ungdom må søke seg utenfor kommunen for utdanning. Det må sikres gode muligheter for skoleelever og studenter å etablere seg i kommunen etter endt utdanning.
- Arbeidsmarkedet i Lødingen ligger slik til at det er mulighet for å bo i Lødingen og jobbe i forhold til arbeidsmarkedet i Harstad eller Sortland og omvendt. Næringslivet i de nærmeste byene og områdene rundt vil derfor påvirke mulighetene for å bo i Lødingen.
- Lødingen klarer ikke å konkurrere der jobbene skapes i dag i tjenesteytende sektor som krever arbeidskraft med høyere utdanning.
- Mye av næringsvirksomheten og eksporten er helt avhengig av god infrastruktur og pålitelige samferdselsløsninger. Utbygging og utbedring av anlegg for veg, vann og avløp er arealkrevende og må sikres gjennom kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner.
- Kommunen mangler en utredning som viser behovet for næringsareal. Det er også behov for en gjennomgang av de eksisterende næringsarealene for å vurdere om de er hensiktsmessige eller kan utnyttes bedre til andre formål. Det må også settes bestemmelser i forhold til utnyttelse og ivaretagelse av hensyn til estetikk og grønnstruktur.

¹¹⁹ Menon Economics, Ringvirkningsanalyse av reiselivet i Lofoten og Vesterålen, 2019

¹²⁰ NHO Reiseliv, Potensielle skatteinntekter fra Airbnb-utleie nær en halv milliard i 2019, 2020

<https://www.nhoreiseliv.no/vi-mener/delingsokonomi/nyhet/2020/skatteinntekter-airbnb-2019/> (hentet 13.07.2020)

¹²¹ Eivind Hestvik Brækkan Capia for kunnskapsbanken nord Norge, Tall fra Telleren: Fortsatt eksplosiv Airbnb-vekst i Nord-Norge, 2020 <https://www.kbnn.no/artikkel/fortsatt-eksplosiv-airbnb-vekst-i-nord-norge> (hentet 13.07.2020)

¹²² Ibid

¹²³ Visit Vesterålen, Reiselivsstrategi for Vesterålen, Bærekraftig vekst mot 2025, 2019



- Omsetningsveksten i Vesterålen er den svakeste i Nordland som følge av svak utvikling i industri og bygg og anlegg, og lønnsomheten faller til den svakeste i fylket.
- I Lødingen er de eneste sektorene som har hatt vekst siden 2010, i antall sysselsatte, primærnæringene (jordbruk, skogbruk, fiske og fangst) og personlig tjenesteyting. Den største nedgangen har vært i varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjenester, forretningsmessig tjenester, eiendom, samt helse og sosialtjenester.
- Lødingen har sterke virksomheter og fagmiljø innen områdene HR, fiskeri og havbruk, reiseliv og landbruk
- Naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutvikling må bevares
- Reiselivet i Nord-Norge er i en svært positiv utvikling og vokser i alle sesonger. Reiselivets verdiskaping er i vekst i alle Vesterålskommunene.
- Det som på sikt kan påvirke reiselivssektoren er en økende bevissthet om reiseaktivitetens påvirkning på klimaet. Søkelys på bærekraftig reiseliv vil derfor være svært viktig for næringen.
- Sprengt hotellkapasitet på sommeren og få besøkende og lav kapasitetsutnyttelse på vinteren.
- Dra nytte av den trafikken som går med ferga til og fra Bognes på en bedre måte.
- Lødingen mangler et konferansekonsept
- Lødingen er ikke medlem av noen destinasjonsselskaper
- Utvikle sentrum til å bli mer attraktiv for tilreisende
- Ivareta potensielle inntekter i Airbnb-utleie



7. SAMFERDSEL OG KOMMUNIKASJON

Ansvar og organisering innen transport og annen samferdsel er fordelt på flere myndigheter. Samferdselsdepartementet har det statlige ansvaret for transport til lands og i lufta. Samferdselsdepartementet har gjennom Kystverket også det statlige ansvaret for sjøtransport, herunder ansvaret for blant annet farleder. Ansvar for fiskerihavnene er overført til fylkeskommunen.

Staten har det økonomiske ansvaret for Europaveger og andre riksveger, inklusive ferjesamband. Fylkeskommunen har det økonomiske ansvaret for fylkesveger inklusive ferjesamband, kollektivtransport på sjø og veg, som også inkluderer det aller meste av skoleskyss og transporttjeneste for funksjonshemmede.

7.1 Nasjonal transportplan 2018-2029

Nasjonal transportplan 2018–2029 er en plan for hvordan man skal arbeide i retning av det overordnede og langsiktige målet i transportpolitikken, som er:

«Et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet»

De tre hovedmålene er:

- Bedre framkommelighet for personer og gods i hele landet
- Redusere transportulykkene i tråd med nullvisjonen
- Redusere klimagassutslippene i tråd med en omstilling mot et lavutslippssamfunn og redusere andre negative miljøkonsekvenser¹²⁴

7.2 Lødingen som knutepunkt og Hålogalandsvegen

Visjonen i Lødingen kommunes samfunnsplan er følgende:

*«Lødingen skal bestå som et levende lokalsamfunn og videreutvikles som et naturlig knutepunkt for Hålogalandsregionen».*¹²⁵

Med sin geografiske plassering ligger Lødingen kommune midt mellom flere regioner; Ofoten, Lofoten, Sør-Troms og Vesterålen. Lødingen har tilgang til 4 byer, 3 flyplasser, innenfor en kjøretid på 2 timer. Lødingen kommune grenser opp mot Vågan kommune og dermed Lofoten. Lødingen blir av mange kalt inngangsporten til Lofoten, et av Norges desidert mest kjente turistdestinasjoner.

Harstad/Narvik lufthavn (Evenes flystasjon) er hovedflyplass i Hålogalandsregionen og ligger kun en times kjøring unna i Evenes kommune. Lødingen kommune passeres både i forhold til de som kommer fra/til Lofoten og de som kommer fra/til Vesterålen. I Lødingen ligger havneanløp for ferger som kjører mellom Lødingen og E6 Bognes.

I 2019 var gjennomsnittstrafikken per døgn (ÅDT) for Gullesfjord-Kåringen krysset 2246 stk, og for Tjeldsund-Kåringen krysset 1924 stk. Statistikken viser at tallet er lavere på vinteren og høyere på sommeren.¹²⁶

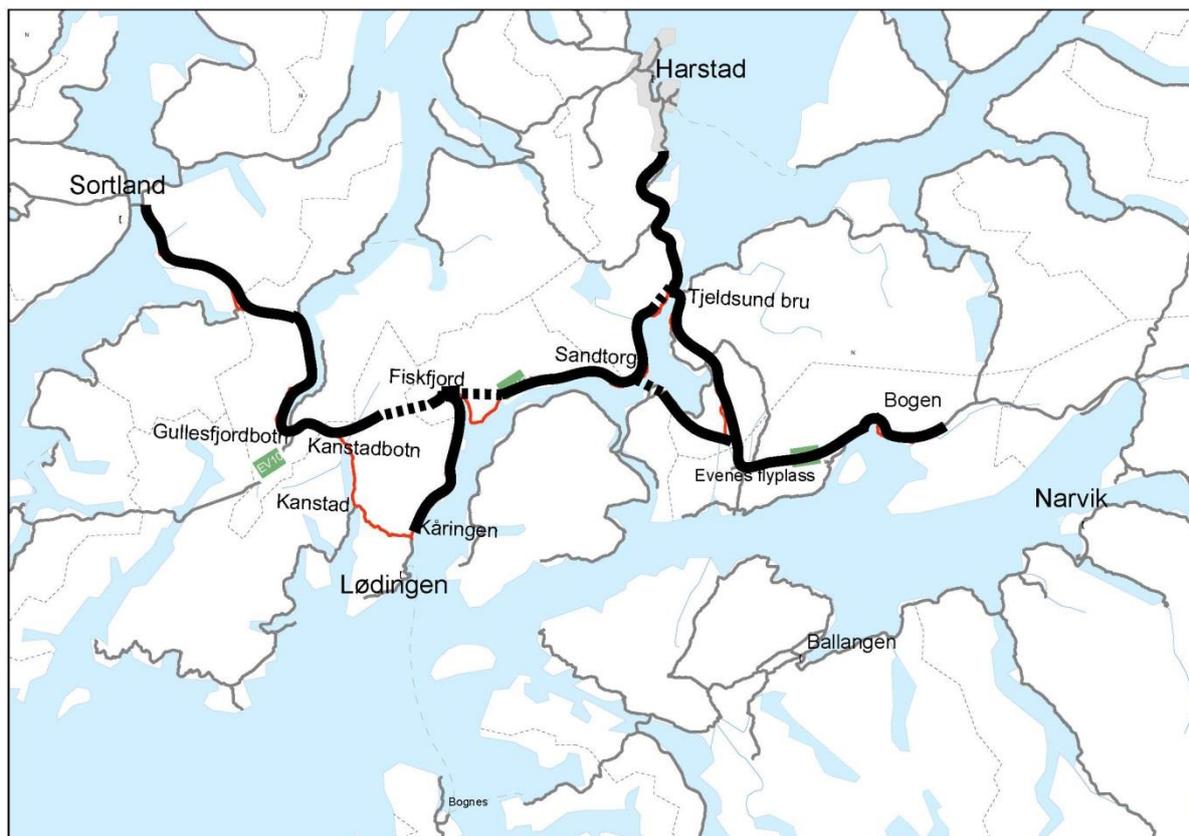
¹²⁴ Det kongelige samferdselsdepartement, Meld. St. 33, Nasjonal transportplan for 2018-2029 <https://www.regjeringen.no/contentassets/7c52fd2938ca42209e4286fe86bb28bd/no/pdfs/stm201620170033000dddpdfs.pdf> (hentet 14.07.2020)

¹²⁵ Lødingen kommune, Kommuneplan for Lødingen kommune 2009-2021 Samfunnsdelen, 2009



Et av delmålene i forhold til Lødingen som knutepunkt i Samfunnsplanen er å få et økt fokus på turisme, reiseliv og fritid med Lødingen som utgangspunkt. Et annet er at Lødingen skal være en møteplass og konferansested, og skal sees på som en pådriver i saker av felles interesse i Hålogalandregionen.¹²⁷ Statistikken viser at antall mennesker som kjører forbi Lødingen er betydelig og da spesielt i sommerhalvåret. Kan man få inn noen av disse til Lødingen sentrum eller til Vestbygd? Hva må til for å virke lukrativ på refererte visjoner?

I forbindelse med målene i nasjonal transportplan er det planlagt utbygging av riksvegnettet mellom Evenes, Harstad og Sortland; Hålogalandsvegen.



Figur 36: Valgt konsept til Hålogalandsvegen.¹²⁸

Konsekvenser for Lødingen kommune er at mye av trafikken som går gjennom Kåringen og Kanstad blir borte med i hovedsak lokaltrafikk igjen. Det er planlagt totalt 8 bomstasjoner for prosjektet, varav 1 bomstasjon ligger i Lødingen kommune i Kanstadbotn. Det betyr passering av 2 bomstasjoner

¹²⁶ Statens vegvesen, Trafikkdata,

<https://www.vegvesen.no/trafikkdata/start/eksport?datatype=ADT&from=2018-01-01&lat=68.44155020326886&lon=16.007981126262393&to=2021-01-01&trafikanntype=vehicle&trpids=19632V1665341%2C61864V885947&zoom=16> (hentet 14.07.2020)

¹²⁷ Lødingen kommune, Kommuneplan for Lødingen kommune 2009-2021 Samfunnsdelen, 2009

¹²⁸ Statens vegvesen, Kart - valgt konsept til Hålogalandsvegen,

https://www.vegvesen.no/attachment/629821/binary/962071?fast_title=Kart+-+valgt+konsept+til+H%C3%A5logalandsvegen.jpg (hentet 14.07.2020)



på strekningen fra Lødingen mot Sortland og samme mot Evenes og passering av 3 bomstasjoner på strekningen fra Lødingen til Harstad.¹²⁹

Positive konsekvenser er at kjøretider vil kortes ned til og fra Lødingen sentrum. Størst innkorting i reisetid er det til Harstad med 18 minutter kortere kjøretid enn i dag. Til Harstad/Narvik lufthavn vil reisetiden kortes ned med 17 minutter. Til Sortland blir reisetiden 6 minutter kortere. Til Lofoten blir det ingen forandring. Reisetiden mellom Vestbygda og Harstad eller Harstad/Narvik lufthavn vil bli vesentlig mye kortere.¹³⁰

Status for veganlegget er byggestart i 2022 med en byggetid på 5-6 år med ferdigstilling i 2027.¹³¹ Det er gjort konsekvensutredninger for tiltaket i hver kommune i reguleringsprosessen. Prosjektet kommer negativt ut men er ikke overraskende siden det innebærer inngrep i landskap, landbruk, reindriftsområder, natur- og kulturmiljø.¹³²

7.3 Transportnæring og infrastruktur

Hovedtyngden av befolkningen og en vesentlig del av næringslivet er lokalisert nær kysten. Havner og sjøtransport har derfor stor betydning i det norske transportsystemet, og bidrar samtidig til opprettholdelse av bosetning og regional næringsutvikling.

Lødingen er et trafikalt knutepunkt i regionen, til lands og på sjøen. Sjømatnæringen står for over 20 % av de registrerte veitransportene. Fangst har en klart mindre andel veitransport enn havbruk. Den tyngst trafikkerte «fiskeveien» er E10 mellom Gullesfjordkrysset og Kåringen, og videre til Bjørnfjell. Transportstrømmene for sjømatnæringen går i nord-syd retning, noe som reflekterer at næringen er eksportrettet og at store markeder er i syd. Barents Naturgass AS (BNG), Hammerfest, har egne anlegg i Moskenes og Lødingen for leveranser til gassdrevne ferger. BNG transporterer naturgass, LNG, med bil fra Melkøya i Hammerfest til disse anleggene.¹³³

TINE benytter bil til sine inn-, ut- og mellom-transporter. Fergesambandet Lødingen-Bognes er en viktig strekning, der TINE har flere titalls turer per uke.¹³⁴

Alt tømmer og annet virke fra skogen selges i dag levert ved bilvei. Infrastruktur og tømmerveier er derfor avgjørende for rasjonell drift. I følge *Strategisk plan for Nordlandsskogbruket*¹³⁵ er veidekningen dårlig i Nordland: «Sammen med Finnmark har Nordland den dårligste dekningen av skogsbilveier av alle fylkene i landet».

¹²⁹ Statens vegvesen, Bompenger på Hålogalandsvegen til politisk behandling, 2018, <https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/halogalandsvegen/nyhetsarkiv/bompenger-pa-halogalandsvegen-pa-horing> (hentet 14.07.2020)

¹³⁰ Statens vegvesen, Hålogalandvegen, Vedtatt reguleringsplan, 2020, <https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/halogalandsvegen/reguleringsplaner> (hentet 14.07.2020)

¹³¹ Statens vegvesen, Hålogalandvegen, <https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/halogalandsvegen> (hentet 14.07.2020)

¹³² Statens vegvesen Region nord, Statlig reguleringsplan E10/ rv. 85/rv.83 Sammenstilt konsekvensutredning, 2017, https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/halogalandsvegen/reguleringsplaner/_attachment/1610341?ts=15d74d386f0&fast_title=Sammenstilt+konsekvensutredning+%28KU%29+%28PDF%2C+23+MB%29 (hentet 14.07.2020)

¹³³ Nordlands Fylkeskommune, Nærings- og godsstrømsanalyse Nordland, 2018, https://kpb.no/sites/k/kpb.no/files/godsstroemsanalyse_28112018.pdf (hentet 14.07.2020)

¹³⁴ Nordlands Fylkeskommune, Nærings- og godsstrømsanalyse Nordland, 2018

¹³⁵ Fylkesmannen i Nordland, Strategisk plan for Nordlandsskogbruket 2012-2025, 2012 <https://www.allskog.no/upload/2013/04/15/strategisk-plan-for-nordlandsskogbruket-2012-2025.pdf> (hentet 14.07.2020)

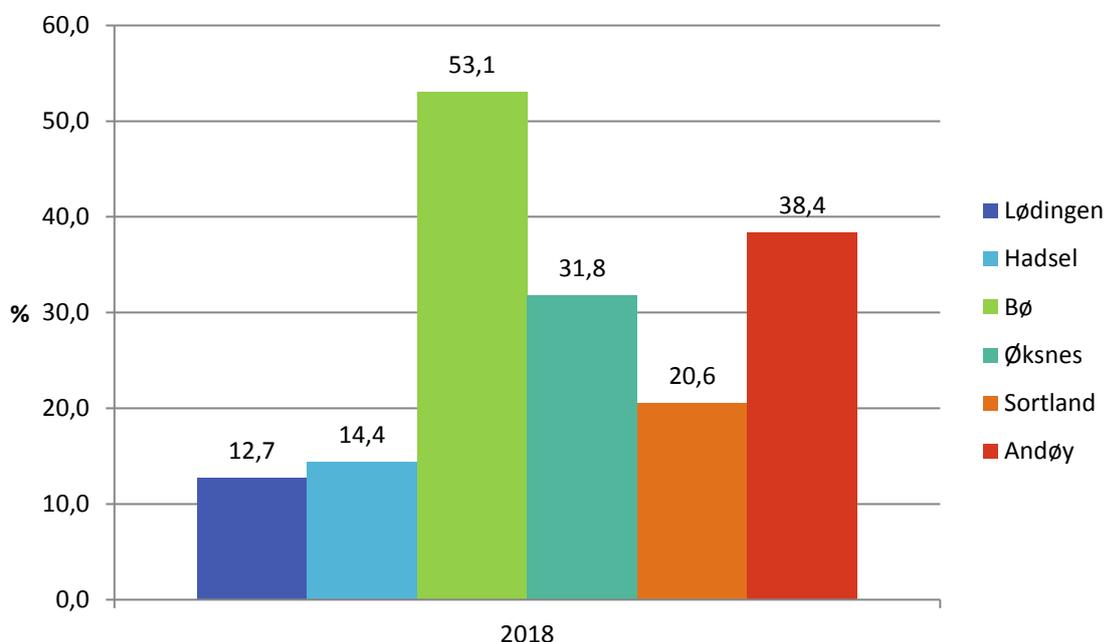


God standard på vegnettet og annen teknisk infrastruktur er viktige rammevilkår for næringslivet. Store deler av vegnettet i Lødingen har lav standard, og er ikke tilpasset dagens trafikk. Det er i dag for dårlig kapasitet til å møte behovene. Kommunen har også store utfordringer når det gjelder utbygging av vann- og avløpsnettet. Det gjelder mangel på investeringer og opprustning/vedlikehold over flere år.

7.4 Kollektivtrafikk og skoleskys

Nordland fylkeskommune har ansvar for den offentlige kollektivtrafikken i Nordland. Troms og Finnmark fylkeskommune har ansvar for noen bussruter til og fra Lødingen. Regional transportplan Nordland 2018-2029 har som hovedmål at kollektivtransport skal gjøres til førstevalget ved reiser i byer og regioner.¹³⁶

12,7 % av elever i grunnskolen i Lødingen kommune fikk skoleskys i 2018. Dette er lavt i forhold til de andre kommunene i Vesterålen.¹³⁷ Statistikken viser ikke hvor mange barn som blir kjørt av sine foreldre til skolen eller som går og sykler.



Figur 37: Prosentvis elever i grunnskoler som får skoleskys 2018.¹³⁸

Skoletransportene utføres av buss/ minibusser for å få alle elevene til skolen og hjem igjen. Alle områder der det bor skolebarn, med mer enn 4 kilometer mellom hjem og skole (2 km for 1. trinn), har reisemulighet mot tettsted/kommunesenter morgen og ettermiddag på skoledagene. Det er 3 skoleruter i kommunen; Kanstad-Lødingen skole, Lødingen-Vestbygd-Øksneshamn og Lødingen-Gullesfjordbotn/Gullholm. Tidligere var det elever boendes på Kjeøy som fikk skoleskys. Vestbygda, Kanstad og Gullesfjordbotn/Gullholm har i praksis et daglig rutetilbud til Lødingen tettsted (190 dager i året). I helgene, skolens fridager og ferier er det et begrenset tilbud i de fleste utkantområder.

¹³⁶ Nordland fylkeskommune, Regional transportplan Nordland 2018-2029, 2016

https://www.nfk.no/f/p34/ife10c334-3302-4c52-9ed1-09ff7c5e7d4a/regional_transportplan_2018-2029.pdf (hentet 14.07.2020)

¹³⁷ SSB Statistisk sentralbyrå, Elevar i grunnskolen tabell 11970 skoleskys, 2020,

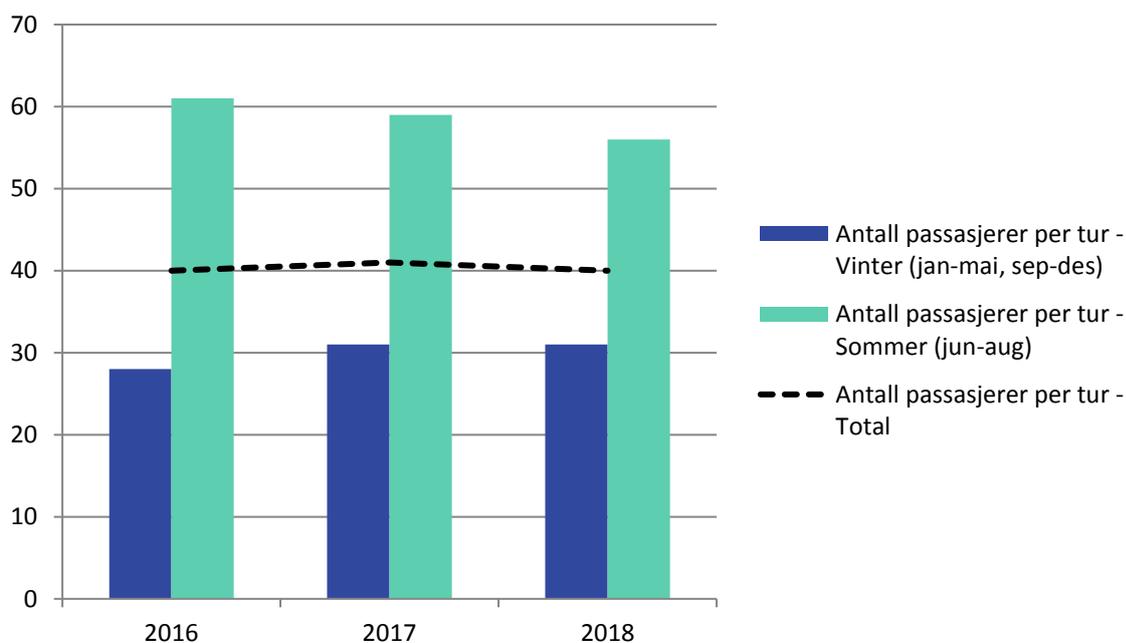
<https://www.ssb.no/statbank/table/11970/> (hentet 14.07.2020)

¹³⁸ ibid



Kollektivtrafikken til og fra Lødingen utføres av buss/minibuss, ferge og mindre båtruter. Det er 6 bussruter som kjøres daglig til og fra Sortland, Harstad, Narvik, Lofoten, Fauske, Bodø og Harstad/Narvik lufthavn.

Fergeruten mellom Lødingen og Bognes kjøres daglig med flere avganger i sommerperioden. Antall passasjerer og kjøretøy i fergetrafikken viser jevne tall med små variasjoner 2016-2018. Intensiteten med passasjerer per tur har en liten nedgående trend på sommeren.



Figur 38: Antall passasjerer per tur, etter vinter- og sommerrute mellom Bognes og Lødingen 2016-2018.¹³⁹

Siden 2018 trafikkeres båtrute mellom Øksneshavn og Svartskard/Kvannkjosen på fredag og søndag.

I tillegg finnes transporttjenesten for funksjonshemmede som gir tilbud om drosje/spesialbil til personer som ikke kan benytte kollektivtransport (TT-tjenesten).

Fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 viser at andelen i Lødingen som rapporterer god tilgang til offentlig transport kun er 29 %¹⁴⁰. Andelen for hele Vesterålen er mye lavere, 18,1 %. Gjennomsnittet for Nordland er 31,8 %.¹⁴¹

7.5 Sykling og gåing

Lødingen har i dag nesten ingen kommunale gang- og sykkelveger. Ansvar for gang- og sykkelveger innom kommunen ligger hos fylkeskommunen.

En utfordring mot andre veieiere (fylkeskommunen og staten) er at få gehør for trafikksikkerhetstiltakene som kommunen ønsker å få utført. Gang- og sykkelveg fra fergeleie til

¹³⁹ Statens vegvesen, Ferjedatabanken, <https://ferjedatabanken.no/Statistikk> (hentet 14.07.2020)

¹⁴⁰ FHI Folkehelseinstituttet, Tillegg til Fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 Kommunetabeller, 2020

¹⁴¹ ibid



sentrum er tiltak som har vært på listen over foreslåtte tiltak lenge.¹⁴² I fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 svarer kun 38 % at gang- og sykkelveger er godt eller svært godt utbygd¹⁴³.

Det overordnede målet for transportpolitikken er å utvikle «*et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet*»¹⁴⁴. Sykling og gåing er transportmåter som gir fysisk aktivitet på reiser som uansett skal gjennomføres, til/fra jobb, skole og handleturer. Sykling og gåing kan også gjøres i sammenheng med annen transport, som ulike former for kollektivtransport og bilferdsel (innfartsparkering).

At flere sykler og går er god samfunnsøkonomi. Fysisk aktivitet legger grunnlag for god helse og utvikling hos barn og unge, og er et viktig bidrag til god helse i befolkningen. For å oppnå helsegevinst anbefaler staten 30 minutter moderat fysisk aktivitet for den voksne del av befolkningen daglig¹⁴⁵. Det å sykle eller gå til jobb eller skole er en utmerket mulighet til å oppnå anbefalt daglig fysisk aktivitet. Sykling og gåing er et viktig element i omstillingen til et lavutslippssamfunn og bidrar til mindre støy og mindre lokal forurensing. I fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 svarer 22 % at de bruker minst 30 minutter, 4 eller flere dager i uken på moderat fysisk aktivitet¹⁴⁶.

Sykling og gåing har samme krav til framkommelighet som biltransport. Skal andelen syklende og gående økes må disse prioriteres. Arealplanlegging som prioriterer sykkel og gåing er en forutsetning for å få til gode anlegg. Sykkel- og gåvennlig arealbruk kan også bidra til at flere bor i sykkel- og gåavstand fra arbeid, skole, handel og andre tilbud.

Regional transportplan Nordland 2018-2029 har som hovedmål at det skal være en dobling i andelen sykling og gåing i løpet av planperioden.¹⁴⁷

7.6 Trafikksikkerhet og tilstand på veg og trafikkarealer

Lødingen har et offentlig vegnett som består av om lag 42 kilometer riksveg, 60 kilometer fylkesveg og 40 km kommunale veger. I tillegg kommer kommunale parkeringsplasser. Cirka halvparten av kommunale veger er med asfalt og halvparten med grus. Det er generell dårlig standard på vegene med manglende vedlikehold over flere år. I stort sett alle kommunale gater og veger har belysning som nylig er utskiftet til LED-belysning. Kommunen savner parkeringsmuligheter som ikke er knyttet til en spesifikk virksomhet. Det er få offentlige bygg i kommunen som har skiltet og merkede parkeringsplasser for handikappede.

Kommunen har ikke en hovedplan for veg og egen vegnorm. Det er ikke utarbeidet en plan for gatebelysning. Basert på innspill til Trafikksikkerhetsplan 2016-2020 for Lødingen er det utarbeidet en liste over prioriterte tiltak på kommunale veger. En utfordring mot andre veieiere

¹⁴² Lødingen kommune, Kommunedelplan for trafikksikkerhet 2016 – 2020, 2017, <https://innsyn.onacos.no/lodingen/wfdocument.ashx?journalpostid=2017000423&dokid=91205&version=1&variant=A&> (hentet 14.07.2020)

¹⁴³ FHI Folkehelseinstituttet, Tillegg til Fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 Kommunetabeller, 2020

¹⁴⁴ Det kongelige samferdselsdepartement, Meld. St. 33, Nasjonal transportplan for 2018-2029

¹⁴⁵ Helsedirektoratet, Kunnskapsgrunnlag fysisk aktivitet. Innspill til departementets videre arbeid for økt fysisk aktivitet og redusert inaktivitet i befolkningen, 2014

https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/kunnskapsgrunnlag-for-fysisk-aktivitet-innspill-til-departementet/Kunnskapsgrunnlag%20for%20fysisk%20aktivitet%20innspill%20til%20departementet.pdf/_at_tachment/inline/d7fb591e-ded4-4da9-b1c4-6dcbe82d8442:75b205e5b7403320a38acbb145b7af32ac726393/Kunnskapsgrunnlag%20for%20fysisk%20aktivitet%20innspill%20til%20departementet.pdf (hentet 14.07.2020)

¹⁴⁶ FHI Folkehelseinstituttet, Tillegg til Fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 Kommunetabeller, 2020

¹⁴⁷ Nordland fylkeskommune, Regional transportplan Nordland 2018-2029, 2016



(fylkeskommunen og staten) er at det også her er et vedlikeholdsbehov. Det er også en utfordring å få gehør for trafikksikkerhetstiltakene som kommunen ønsker å få utført på europaveier, riksveger og fylkesveger.

For å komme i betraktning for tiltak på fylkesveger er det en forutsetning at det finnes en reguleringsplan som viser hvordan areal for veg og gang- og sykkelveg skal disponeres. Kommunen må utarbeide denne. Basert på mottatte innspill til trafikksikkerhetsplanen er det utarbeidet en liste over tiltak på europaveier, riksveger og fylkesveger med kommunens prioritering.

Stortinget vedtok i 2002 en Nullvisjon. Dette er en visjon om ingen drepte eller hardt skadde i vegtrafikken. I Nasjonal transportplan for 2018-2029 er det fastsatt et etappemål for utviklingen i antall drepte og hardt skadde. Ambisjonen er at det maksimalt skal være 350 drepte og hardt skadde i 2030.¹⁴⁸

Trafikksikkerhetsplan 2016-2020 ble vedtatt 2017 og er nå moden for revidering. Målsettingen i planen var å redusere antallet drepte og skadde i Lødingen kommune med minst 20% i forhold til foregående fireårsperiode, det vil si maks 11 drepte og skadde. Så langt er 3 personer skadde i trafikkulykker siden starten av 2016.¹⁴⁹

Registreringer fra Statens vegvesen viser 26 trafikkulykker i kommunen siden starten av 2010 der 2 er dødsulykker. 3 personer er drept og 6 personer er alvorlig skadd. De to dødsulykkene skjedde på Kåringen og sør for Kåringen-krysset. De fleste ulykkene skjer langs Europaveg 10.¹⁵⁰

I trafikksikkerhetsplan er det satt opp målbare tiltak som skal bidra til å nå tilstandsmål i *Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg*.¹⁵¹ Kommunen skal arbeide aktivt for å oppnå disse tilstandsmålene. Dette gjelder hovedsakelig på følgende områder:

- Økt andel bruk av bilbelte, bakovervendt barnesikring, refleks, sykkelhjelmer.
- Redusere andelen av bilister som overskrider fartsgrensene.
- Arbeide målrettet for at flere går og sykler til skolen.
- Alle skoler er godkjent som trafikksikre skoler.
- Alle barnehager er godkjent som trafikksikre barnehager.
- Kommunen godkjent som trafikksikker kommune.

7.7 Sjøfart og havner

Lødingen sjødistrikt har 12 kaier.

Aktiviteten i Lødingen havnedistrikt har økt i 2018. Over halvparten av aktiviteten er fergetrafikk. Godsmengden som håndteres i Lødingen havnedistrikt er nesten dubleret siden 2013.

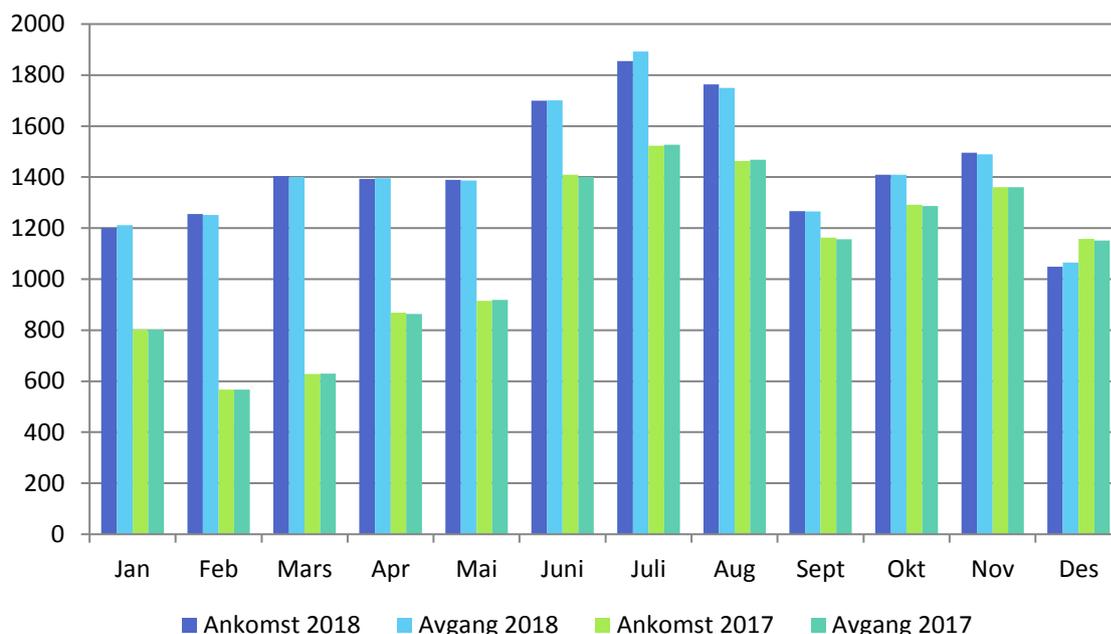
¹⁴⁸ Det kongelige samferdselsdepartement, Meld. St. 33, Nasjonal transportplan for 2018-2029

¹⁴⁹ Lødingen kommune, Kommunedelplan for trafikksikkerhet 2016 – 2020, 2017

¹⁵⁰ Statens vegvesen, Vegkart, 2020, <https://www.vegvesen.no/nvdb/vegkart/v2/> (hentet 14.07.2020)

¹⁵¹ Statens vegvesen m.fl., Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018-2021, https://www.vegvesen.no/attachment/2188830/binary/1239906?fast_title=Nasjonal+tiltaksplan+for+trafikksikkerhet+p%C3%A5+veg+2018%E2%80%932021.pdf (hentet 14.07.2020)





Figur 39: Grafisk oversikt over aktiviteten i Lødingen havn.¹⁵²

Kaien på Annfinnslett, Lemminkäinen har økt godshåndtering 2017-2018 sammenlignet med årene før. Fra 2014 til 2018 har godshåndteringen (stein/pukk over kai) økt med 7,8 %.

I 2018 ble det anlagt kai for Nordland fylkeskommune og Lødingen kommune på Vikasjær for skoleskysst til Kjeøy.

Arbeidet med å regulere arealområdet rundt Fiskøya for å etablere nytt havneavsnitt er avsluttet etter innsigelse fra Fylkesmann.

Det er per 2020 besluttet om å opprette godsroute mellom Bodø og Tromsø, Nord-Norge linjen.

Lødingen Havn KF er et kommunalt foretak som eies av Lødingen kommune. Lødingen kommunestyre er havnens øverste organ. Lødingen Havn ledes av Lødingen havnestyre. Den daglige driften av havnen forestås av havne-administrasjonen med en Havneleder som daglig leder. Lødingen Havn ivaretar administrative og forvaltningsmessige oppgaver tillagt kommunen i eller i medhold av havne- og farvannsloven.

Det jobbes med en strategiplan for Lødingen Havn KF 2020-2030, som skal vedtas i kommunestyret i løpet av 2020.

7.8 Utfordringer

Sammenfatning av utfordringer fremstilt som svakheter og muligheter.

- Lødingen har en sentral beliggenhet i Hålogalandregionen, midt mellom Vesterålen, Lofoten, Ofoten og Sør-Troms. Lødingens rolle i regionen er underutviklet.

¹⁵² Lødingen havn KF, Årsrapport 2018,

<https://innsyn.onacos.no/lodingen/wfdocument.ashx?journalpostid=2019007091&dokid=130189&version=1&variant=A&> (hentet 14.07.2020), Lødingen havn KF, Årsrapport 2017, Arkivsak 18/391-1, 2018



- Store deler av veinettet i Lødingen kommune har lav standard, og er ikke tilpasset dagens trafikk.
- Trafikksikkerheten, spesielt for myke trafikanter, må forbedres
- Kollektivtransporten må videreutvikles for å nå overordnede mål. Under 1/3 av de som bor i kommunen syns det er god tilgang til offentlig transport.
- Kortere avstander når Hålogalandsveien står ferdig; det blir blant annet lettere å pendle til jobb i annen kommune.
- Sykkel- og gåvennlig arealbruk bidrar til at flere bor i sykkel- og gåavstand fra arbeid, skole, handel og andre tilbud. At flere sykler og går legger grunnlag for god helse i befolkningen.
- Kommunen savner parkeringsmuligheter som ikke er knyttet til en spesifikk virksomhet.
- Det er få offentlige bygg i kommunen som har skiltet og merkede parkeringsplasser for handikappede.
- Kommunen har ikke en hovedplan for veg og egen vegnorm.
- Det er en utfordring å få gehør for trafikksikkerhetstiltakene som kommunen ønsker å få utført på europaveier, riksveger og fylkesveger, der det er annen vegeier.
- Trafikksikkerhetsplan er moden for revidering.



8. MILJØ, KLIMA OG ENERGI

De nasjonale miljømålene er fastsatt av Klima- og miljødepartementet, og forteller hva Norge ønsker å oppnå på hvert område og hva som er ønsket tilstand for miljøet i Norge. Norges 23 mål for miljøet er fordelt på områdene naturmangfold, kulturminner og kulturmiljø, friluftsliv, forurensning, klima, og polarområdene. Tilstanden for hvert miljømål måles ved hjelp av miljøindikatorer. Det er viktig kunnskap til grunn for beslutninger som berører miljøet. Dette kapittel tar opp kunnskap knyttet til flere av miljømålområdene.

8.1 Miljø og natur

Lødingen har flere naturressurser og natur og landskap med stor opplevelsesverdi. Kommunen har to vernede områder med nasjonale interesser; Møysalen nasjonalpark og Svellingsflaket landskapsvernområde. Kommunens nærmiljø og utmark er godt brukt i friluftsliv. I fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 oppgir 74 % av svarende at det er god tilgang på parker og andre grøntareal i Lødingen¹⁵³. Tall for opplevd tilgang til natur- og friluftsområder mangler. Naturressursene i kommunen gir mulighet for bærplukking, fiske og jakt. Felte elg i Lødingen er større enn i grensende nabokommuner med over 100 dyr i året¹⁵⁴.

Havet og strandsonen er viktig for fiske og akvakultur, som transportåre eller til friluftsliv. Samtidig har strandsonen i mange områder stor betydning for biologisk mangfold. På grunn av de mange interessemotsetningene som møtes i strand-sonen er det viktig med en god og gjennomarbeidet arealforvaltning som på best mulig måte ivaretar de foreliggende utfordringene man står over for.¹⁵⁵ Statistikk fra statistisk sentralbyrå viser at bygninger i strandsonen i Lødingen har økt med 72 enheter fra 2010-2019, en økning på ca. 5 %¹⁵⁶. Tallene de tre siste årene er lik. Statistikken viser ikke om bygningene er regulert i plan. Økningen består hovedsakelig av fritidsboliger og garasje og uthus til bolig.

8.1.1 Areal- og naturregnskap

Arealbruk påvirker både naturmangfoldet, klimaet og de mulighetene naturen har til å levere de økosystemtjenestene vi mennesker er helt avhengige av. For å sikre at økosystemene forvaltes på en bærekraftig måte er det avgjørende at vi vet hva vi har, og hva vi forbruker. Til dette trengs et arealregnskap/naturregnskap, som grunnlag for arbeidet med kommuneplan. Det må også vurderes kartlegging av kommunens strandsoneareal med mål om å avdekke natur- og friluftslivverdier som en del av kommunens arealregnskap.¹⁵⁷ Lødingen kommune har ikke et arealregnskap eller naturregnskap.

¹⁵³ FHI Folkehelseinstituttet, Tillegg til Fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 Kommunetabeller, 2020

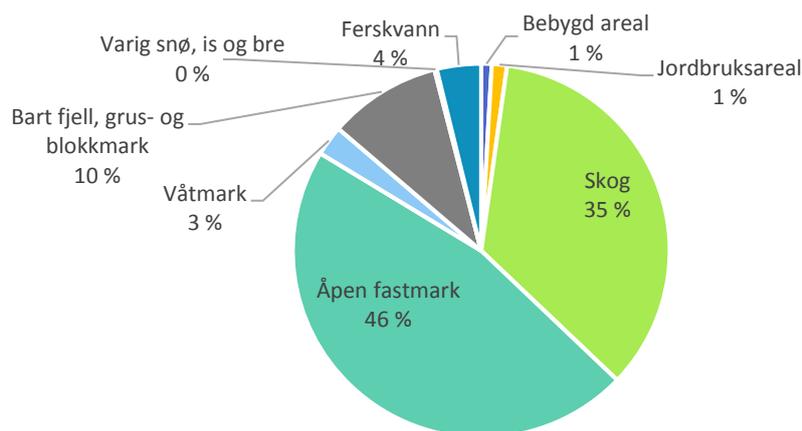
¹⁵⁴ SSB Statistisk sentralbyrå, Elgjakt tabell 03432, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/03432/> (hentet 14.07.2020)

¹⁵⁵ Nordland fylkeskommune, Veileder: Funksjonell strandsone og byggegrense i 100-metersbeltet, 2018, https://www.nfk.no/_f/p34/i253bbda0-46b0-401a-aae4-e8bf963fedef/veileder-funksjonell-strandsone.pdf (hentet 14.07.2020)

¹⁵⁶ SSB Statistisk sentralbyrå, Byggeaktivitet i strandsonen tabell 06505, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/06505/> (hentet 14.07.2020)

¹⁵⁷ Norsk friluftsliv, Sikring av neste generasjons natur og helse, 2020 <https://norskfriluftsliv.no/wp-content/uploads/2020/04/Oppdatert-Planstrategi2020-guide.pdf> (hentet 14.07.2020)





Figur 40: Arealbruk og arealressurser (prosent) 2020.¹⁵⁸

8.2 Klima og energi

FNs klimapanel slår fast i sin femte hovedrapport¹⁵⁹ at klodens klima allerede har endret seg. Temperaturen har økt med 0,85 grader siden førindustriell tid. Menneskeskapt utslipp har vært den dominerende årsaken til temperaturøkningen. Med framskrivning av utslipp og følger av dette, vil klodens middeltemperatur innen 2100 bli mellom 3-5 grader varmere enn i dag. Mer ekstreme værhendelser skjer oftere og mengden nedbør har økt jevnt for Norge. Norge vil også rammes av havnivåstigning og surere hav.

Samtidig har Norske kommuner et stort etterslep på vedlikehold av kritisk kommunal infrastruktur for vei, vann, overvannshåndtering, avløp og energiforsyning. Mer stress på allerede dårlig vedlikeholdt infrastruktur er en svært dårlig kombinasjon. Alle konsekvenser av videre temperaturøkning vil gi omfattende risiko for skade på liv, helse og miljø, og med betydelige konsekvenser for den økonomiske utviklingen.

Klimaloven i Norge sier at utslipp av klimagasser i Norge skal reduseres med minst 40 prosent frem til 2030. Målet er at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050 med reduksjon av utslipp 80-95 prosent¹⁶⁰.

Kommunen har pålegg om å planlegge for redusert utslipp av klimagasser og en effektiv og miljøvennlig energibruk. Dette går fram av «Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning»¹⁶¹. Planlegging kan enten gjennomføres som egen klima- og energiplan, eller innarbeides i andre aktuelle planer. Lødingen kommunes klima- og energiplan er moden for revidering og burde videre innarbeides i kommunens strategi og handlingsdel.

For Lødingen kommune er det viktig å gjøre sin del av den globale dugnaden i kampen mot klimaendringene. Ved å gjennomføre målrettede tiltak på de områder kommunen kan bidra best til

¹⁵⁸ SSB Statistisk sentralbyrå, Arealbruk og arealressurser tabell 12942, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/12942/> (hentet 14.07.2020)

¹⁵⁹ Miljøstatus og Miljødirektoratet, FNs klimapanelers femte hovedrapport, Klima i endring – Store utfordringer, et mangfold av løsninger, 2013 og 2014, <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M97/M97.pdf> (hentet 14.07.2020)

¹⁶⁰ Klima- og miljødepartementet, Klimaloven, 2018, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-60> (hentet 14.07.2020)

¹⁶¹ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning, 2018, <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-09-28-1469> (hentet 14.07.2020)



reduserte klimagassutslipp, vil kommunen være en del av og bidra til oppfyllelse av nasjonale klimamål.

I samsvar med *statlige planretningslinjer for klima og energiplanlegging og klimatilpasning* skal vi:

- sikre at kommunen prioriterer arbeidet med å redusere klimagassutslipp, og bidra til at klimatilpasning ivaretas som hensyn i planlegging etter plan- og bygningsloven.
- Sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene.
- sikre at kommunen bruker et bredt spekter av sine roller og virkemidler i arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp og klimatilpasning, og bidra til avveining og samordning når utslippsreduksjon og klimatilpasning berører eller kommer i konflikt med andre hensyn eller interesser.

Enhver reduksjon i energiforbruk eller forbruk av varer, råvarer, tjenester i kommunen er et godt klimatiltak og god økonomi. Enten reduserer man forbrenning av fossile kilder direkte, frigjør fornybar energi til andre formål, eller reduserer matsvinn, kjøpte kilometer, innkjøp av varer eller tredjepart tjenester.

8.3 Klimaregnskap - hvordan beregnes utslipp?

Kommunens klimarolle er som bedrift med hovedsak produksjon av tjenester og vedlikehold av kommunal infrastruktur, som samfunnsutvikler og planmyndighet, og som arealforvalter gjennom myndighet innenfor landbruk og skogbruk.

Kommunens utslipp av klimagasser, og arealbruk som vil påvirke utslipp av klimagasser, vil derfor være delt i tre deler.

1. Klimagassutslipp - fra kommunen som bedrift
2. Klimagassutslipp - fra kommunen som samfunn
3. Klimagassutslipp – fra endret arealbruk

8.3.1 Kommunen som bedrift

Lødingen kommune har kildene for å finne data på energibruk i kommunale bygg, energibruk i transport, innkjøp og avfall men har per i dag ikke samlet sammen datasettene i et miljøstyringssystem¹⁶². Slik kunnskap er nødvendig for at kommunene skal kunne innrette virksomheten sin mest mulig klimavennlig, og også om kommunen skal utarbeide klimaregnskap og -budsjett, og få på plass et miljøstyringssystem. For en liten kommune er det en omfattende jobb og derfor kan det være lønnsomt å bli miljøsertifisert. Kommunen har mye å hente på å ha et miljøstyringssystem eller miljøsertifisering, spesielt i dag da regjeringen forventer en bærekraftig utvikling i hele landet.

I Energi- og klimaplan for Lødingen kommune 2010-2020 ble miljøsertifisering omtalt i handlingsdelen som et holdningsskapende arbeid sammen med næringslivet gjennom å utvikle «fyrårsbedrifter». Kommunestyret vedtok 2013 at Lødingen kommune slutter seg til stiftelsen Miljøfyrårs for å kunne sertifisere bedrifter og virksomheter innenfor kommunen. Kommunen er ikke selv miljøsertifisert.

Endringer globalt, fremfor alt av klimaendringer, gir nye statlige føringer og krav. Energi- og klimaplan for Lødingen kommune 2010-2020 er derfor på mange måter utdatert og urelevant. I og med at

¹⁶² Miljødirektoratet, Veileder; Miljøstyring og miljøsertifisering, <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/kutte-utslipp-av-klimagasser/klima-og-energitiltak/miljostyring-miljosertifisering/> (hentet 14.07.2020)



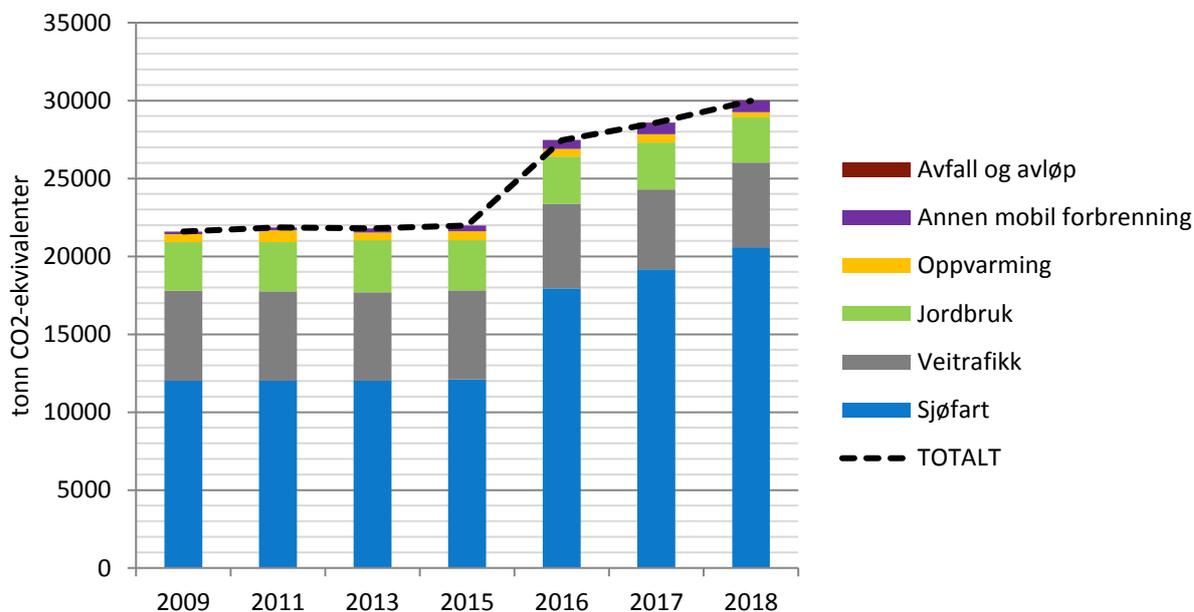
klimautfordringene berører hele kommunestrukturen og -samfunnet bør planen ta seg av og sette fokus på klima innom alle sktorer. Ansvar for denne planen bør derfor ligge hos kommuneledelsen.

8.3.2 Kommunen som samfunn

For kommunen som samfunn kan det totale utslippet fordeles på antall innbyggere. Noen kommuner kommer skjevt ut der en har store gjennomfartsveier, for eksempel Lødingen. Men for de fleste kommuner reflekterer utslipp fordelt på innbygger hva slags aktivitet kommunen har i næringsliv, transport og bruk av energikilder. Ved bruk av mål for karbonintensivitet er det viktig at det foreligger en refleksjon over hva slags kommune en er og kildene til kommunes utslipp.

Datsettene for kommunen som samfunn, utslipp beregnet for kommunens geografiske areal, er hentet fra nasjonale, kommunefordelte datasett. I Norge er det Miljødirektoratet som rapporterer om klima. Miljødirektoratet oppgir kommunefordelte utslipp fordelt på kilder i tonn CO₂-ekvivalenter, som betyr at utslippene for hver gass vektet etter gassens globale oppvarmingspotensial (GWP).

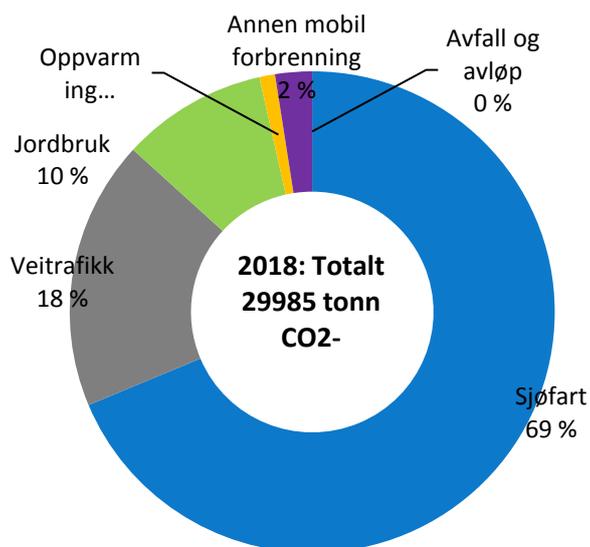
Fra 2009 til 2018 viser dataene fra miljødepartementet en økning av klimagassutslipp i Lødingen kommune. Figurene nedenfor viser summen av utslipp.



Figur 41: Mengde sektorfordelte utslipp per år i Lødingen kommune (tonn CO₂-ekvivalenter).¹⁶³

¹⁶³ Miljødirektoratet, Utslipp av klimagasser i kommuner; Sektorfordelte utslipp per år, <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=503§or=-2> (hentet 14.07.2020)

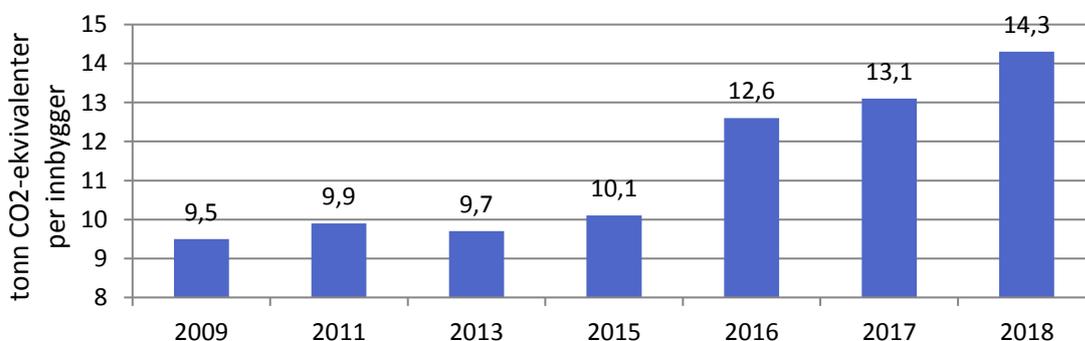




Figur 42: Utslipp 2018 per sektor i Lødingen kommune (tonn CO2-ekvivalenter).¹⁶⁴

Fra 2009 til 2018 har totalsummen av klimautslippene i Lødingen økt fra 21243,3 til 29985 tonn CO2 ekvivalenter. Økningen skyldes i hovedsak en økning i utslipp i forbindelse med sjøfart. Annen mobil forbrenning (snøscooter og dieseldrevne motorredskaper) og oppvarming har noen økte utslipp. Skal FNs klimamål og nasjonale mål nås så må utviklingen snus. Det er ingen registrerte utslippsverdier for energiforsyning, luftfart og Industri, olje og gass i kommunen.

Klimagassutslipp per innbygger:



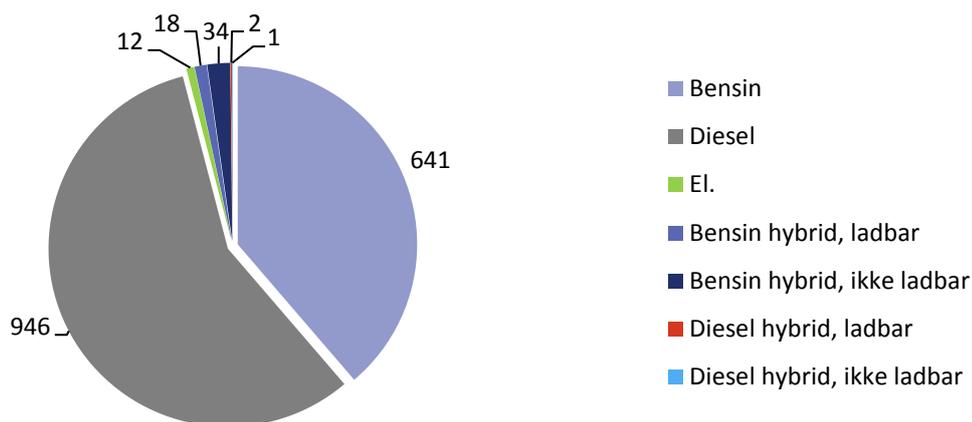
Figur 43: Utslipp av klimagasser per innbygger og år i Lødingen kommune.¹⁶⁵

Sammenligner man Lødingen med andre kommuner i Vesterålen så har kommunen over dobbelt så mye utslipp per innbygger. Dette er ikke sammenlignbart ettersom Lødingen har en stor del sjøfart og trafikk gjennom kommunen og samtidig som det også er den minste kommunen etter innbyggertall.

¹⁶⁴ Miljødirektoratet, Utslipp av klimagasser i kommuner; Sektorfordelte utslipp per år

¹⁶⁵ Miljødirektoratet, Utslipp av klimagasser i kommuner; Sektorfordelte utslipp per år og SSB Statistisk sentralbyrå, Befolkning tabell 06913, 2020





Figur 44: Drivstofftype fordelt på antall registrerte kjøretøy i kommunen 2018.¹⁶⁶

Elektrisk registrerte kjøretøy i kommunen 2018 utgjør knapt 1 % og motsvarer 12 kjøretøy. Det er ikke registrert kjøretøy i kommunen med annen type drivstoff enn nevnt i grafen.

Gjennomsnittlig kjørelengde per kjøretøy i Lødingen 2018 var 12 263 km¹⁶⁷. Tallet er likt for kommunene i Vesterålen og noe lavere enn for hele Norge.

Elektrifisering gir nær 2/3 lavere energiforbruk, men gir også muligheten til at transporten kan bli fossilfri, avhengig av opprinnelsen til strømforsyningen. Elektrifisering er en viktig strategi for å kutte utslippene fra transportsektoren. Både til lands og til vanns.

8.3.3 Klimagassutslipp fra endret arealbruk

Utslipp eller binding av klimagasser fra arealbruk, er ikke omfattet av rammene i Kyotoprotokollen. Utslipp/binding skal dermed ikke regnes som et kommunalt utslipp/binding, men er allikevel en viktig parameter å overvåke for kommunene, som har ansvaret for kommunens arealbruk, og eventuell endring av denne, gjennom arealplanleggingen.

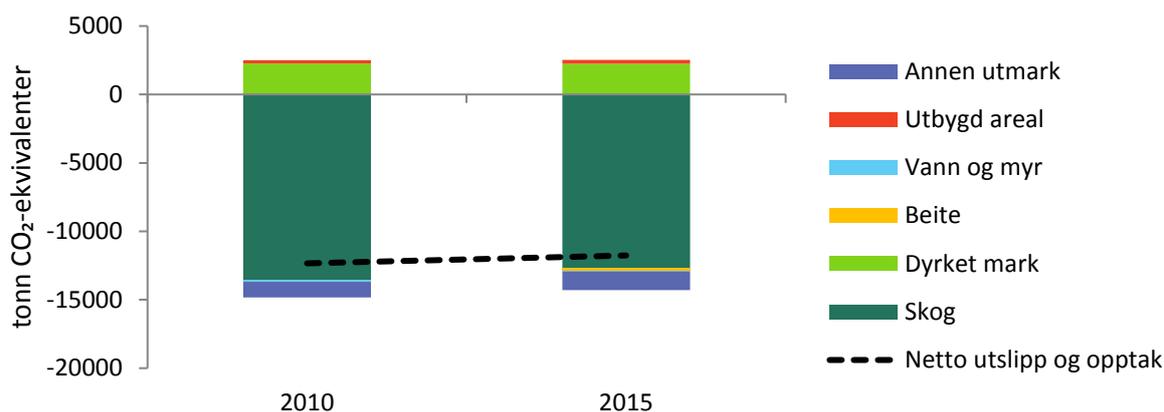
Dagens største endring av arealbruk i verden skjer i Amazonas hvor en endring av arealbruk fra skog til landbruk utløser biologisk lett omsettbart karbon til atmosfæren. Her i Arktis er det myr og torvkomplekser som lagrer mest lett biologisk omsettbart karbon som kan bli omsatt ved endret arealbruk.

Miljødirektoratets data for arealbruk bruker geografiske arealdata som grunnlag for et utslipp/bindingsregnskap. Datasettet skal ikke benyttes for å «oppveie» fossile utslipp av klimagasser i kommunen.

¹⁶⁶ SSB Statistisk sentralbyrå, Bilparken tabell 11823, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/11823> (hentet 14.07.2020)

¹⁶⁷ SSB Statistisk sentralbyrå, Kjørelengder tabell 12579, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/12579/> (hentet 14.07.2020)





Figur 45: Utslipp og opptak av klimagasser år 2010 og 2015 (tonn CO₂-ekvivalenter) fra sektoren "skog og annen arealbruk".¹⁶⁸

Negative tall betyr opptak av klimagasser, mens positive tall betyr utslipp. Den stiplede linjen viser netto utslipp eller opptak. I Lødingen kommune er det et netto opptak av klimagasser fra arealbruk per 2015 på 11765 tonn CO₂-ekvivalenter. Det skjer en liten reduksjon av binding i skog fra 2010 til 2015. Det kan ha noe med økt avvirkning og gjøre.

8.3.4 Kommunens energiforbruk

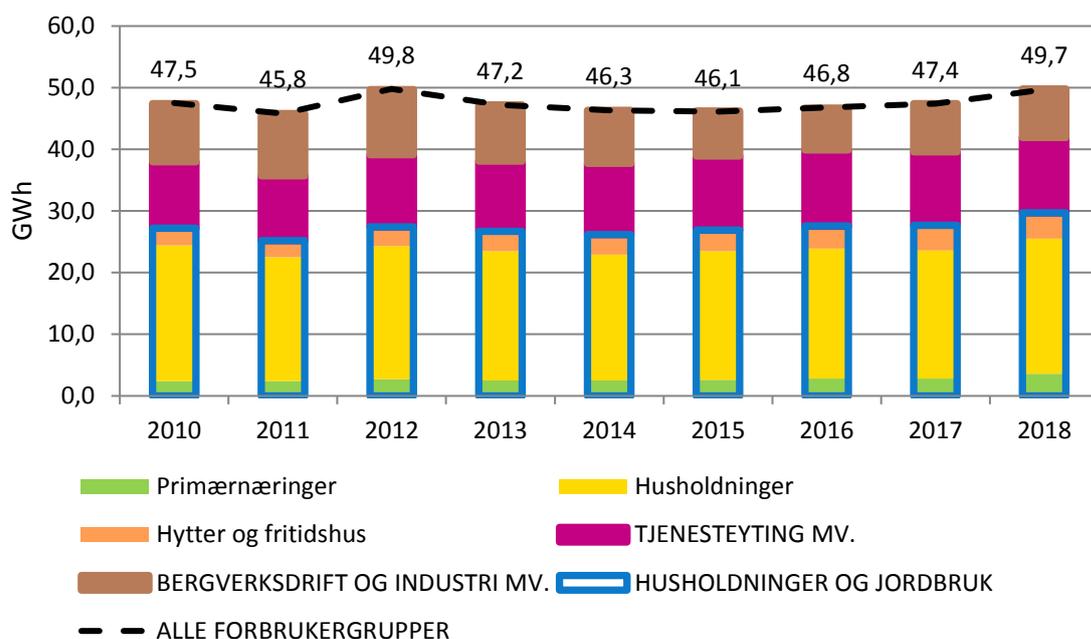
Ofte kombineres kommunens arbeid med klimagassutslipp og energiforbruk i en «Energi og klimaplan». Kommunens utslipp av klimagasser er tett knyttet opp til kommunens forbruk av energi. Også her må en skille på forbruket som kommunen som bedrift og kommunen som samfunn.

For kommunen som bedrift hentes data fra kommunens leverandører av energi på alle former, fra transport, oppvarming og elforbruk. På samme måte kan man fordele forbruket av energi på antall ansatte, og antall innbyggere for samfunnet, for å gi et bilde av energiintensitet. Kommunen har ikke samlede tall for beregning av energiintensitet for kommunen som bedrift.

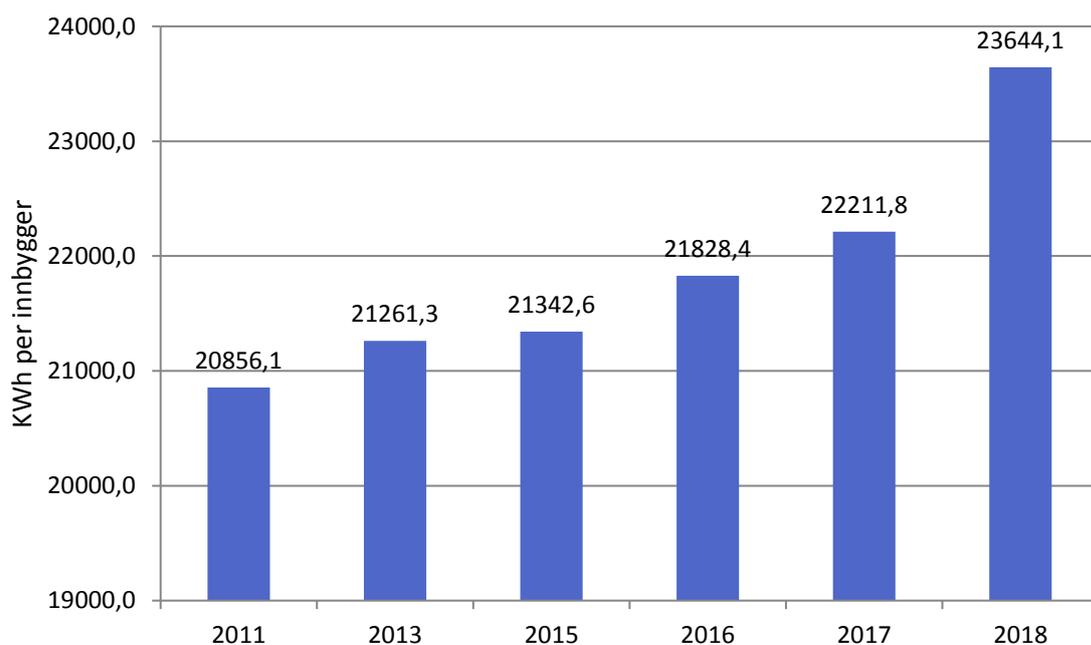
For kommunen som samfunn hentes data fra energiutredninger som skal utarbeides hvert andre år av områdekonsesjoner i henhold til forskriften om energiutredninger. Det er Hålogaland kraft som er konsesjonær i Lødingen. Siste energiutredning er fra 2009 og ble brukt ved utarbeidelse av Energi- og klimaplan 2010-2020. Kommunen kan kreve bedre/oppdattert data over energibruken med hjemmel i forskrift om energiutredning § 3. Energiutredningen skal vise en beregning av all energiforbruk i kommunen, ikke bare elforbruket.

¹⁶⁸ Miljødirektoratet, Utslipp og opptak fra skog og arealbruk: For kommuner, <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-arealbruk-kommuner/?area=503§or=-3> (hentet 14.07.2020)





Figur 46: Nettoforbruk av elektrisk kraft (GWh), Forbruk i alt, Lødingen kommune.¹⁶⁹



Figur 47: Elektrisitetsintensitet i Lødingen kommune, KWh per innbyggere og år.¹⁷⁰

8.4 Støy og luftkvalitet

Om lag to millioner nordmenn er utsatt for støy over anbefalt nivå ved boligen. Støyforurensning øker og kan gi ulike helseplager. Noen typer støy kan gi hørselstap og plager med øresus.¹⁷¹

¹⁶⁹ SSB Statistisk sentralbyrå, Elektrisitet tabell 10314, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/10314/> (hentet 14.07.2020)

¹⁷⁰ SSB Statistisk sentralbyrå, Elektrisitet tabell 10314 og Befolkning tabell 06913, 2020

¹⁷¹ FHI Folkehelseinstituttet; G M Aasvang, N Hjertager Krog og B Engdahl, Støy, helseplager og hørselstap i Norge, 2018 <https://www.fhi.no/nettpub/hin/miljo/stov/> (hentet 14.07.2020)



Svevestøv, nitrogendioksid og ozon er de viktigste luftforurenende komponentene når det gjelder helseplager og sykdom i vår del av verden. For å kunne redusere luftforurensing er det særlig viktig å sette inn tiltak mot trafikk og vedfyring. Luftforurensing fører til at luftvegssykdommer og hjerte- og karsykdommer blir forverret.¹⁷²

Folkhelseprofilen for Lødingen viser at Lødingen har god luftkvalitet med mindre svevestøv enn både Nordland og landet som helhet.¹⁷³ Lødingen savner statistikk for opplevde forhold med støy. Støy er en faktor som blir hensyntatt og vurdert i all arealplanlegging.

8.5 utfordringer

Sammenfatning av utfordringer fremstilt som svakheter og muligheter.

- Kommunen savner et naturregnskap (arealregnskap) for å sikre at økosystemene forvaltes på en bærekraftig måte, at vi vet hva vi har og hva vi forbruker.
- Lødingen kommune mangler et miljøstyringssystem som viser miljø- og klimaregnskap for kommunen som bedrift
- Lødingen er en liten kommune med økning i klimaintensitet. Klimagassutslipp må senkes.
- Størstedelen av klimagassutslippene kommer fra sjø- og veitransport og fra jordbruk
- Husholdningene og jordbruket står for mesteparten av elforbruket som er økende. At energiintensiteten for elforbruk er økende, må studeres nærmere.
- Energi- og klimaplan for Lødingen kommune ble vedtatt i 2010. Det er behov for en omfattende revisjon, med relevante tiltak og spesifikke mål om reduksjon i klimagassutslipp.
- Utslippene fra endret arealbruk må synliggjøres.

¹⁷² FHI Folkehelseinstituttet; M Låg, M A Refsnes, Luftforureining i Norge, 2017, <https://www.fhi.no/nettpub/hin/miljo/luftforureining--i-noreg/> (hentet 14.07.2020)

¹⁷³ FHI Folkehelseinstituttet, Folkehelseprofil, 2020



9. SAMFUNNSIKKERHET OG BEREDSKAP

Forebygging er vår viktigste oppgave når det gjelder hendelser som truer sentrale samfunnsinstitusjoner, vår felles sikkerhet eller den enkeltes trygghetsfølelse. Godt samfunnssikkerhetsarbeid stiller store krav til samordning på tvers av sektorer og forvaltningsnivå, og et godt samarbeid med private og frivillige aktører.

Beredskapsarbeidet bygger på fire grunnleggende prinsipper¹⁷⁴:

1. Ansvarsprinsippet; Den organisasjon som har ansvar for et fagområde i en normalsituasjon, har også ansvaret for nødvendige beredskapsforberedelser og for å håndtere ekstraordinære hendelser på området.
2. Likhetsprinsippet; Den organisasjon man opererer med under kriser, skal i utgangspunktet være mest mulig lik den organisasjon man har til daglig.
3. Nærhetsprinsippet; Kriser skal organisatorisk håndteres på lavest mulig nivå.
4. Samvirkeprinsippet; Myndigheter, virksomheter og etater har et selvstendig ansvar for å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.

Både nasjonalt, regionalt og kommunalt samfunnssikkerhetsarbeid har som mål å redusere risiko gjennom utarbeidelse av gode Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS), oppfølgende beredskapsplanlegging, trening og øvelser.

Det samlede risikobildet for Norge fremlegges med jevne mellomrom i DSB sine analyser av krisescenarioer (senest 2019), sammen med årlige vurderinger av nasjonale beredskaps- og sikkerhetsmyndigheter. Risiko- og sårbarhetsbildet er i konstant endring og påvirkes av en rekke faktorer. De utfordringsbildene som beskrives her må også kommunen legge til grunn for sine analyser, med tilpasning til lokale forhold og virkemidler.

Konsekvenser av uønskede hendelser settes opp mot gitte samfunnsverdier, definert ut fra et befolkningsperspektiv¹⁷⁵:

- liv og helse
- natur og kultur
- økonomi
- samfunnsstabilitet
- demokratiske verdier og styringsevne

Grunnlaget for et godt kommunalt samfunnssikkerhetsarbeid er bevissthet og kunnskap om risiko og sårbarhet gjennom en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (helhetlig ROS). Denne skal danne grunnlaget for kommunens målrettede arbeid for å redusere risiko og sårbarhet, gjennom forebyggende arbeid, styrket beredskap og bedre evne til krisehåndtering innenfor alle kommunens enheter og avdelinger¹⁷⁶.

¹⁷⁴ Det kongelige justis- og beredskapsdepartement, Meld. St. 10 2016–2017 Risiko i et trygt samfunn, s.20, 2016,

<https://www.regjeringen.no/contentassets/00765f92310a433b8a7fc0d49187476f/no/pdfs/stm201620170010000dddpdfs.pdf> (hentet 14.07.2020)

¹⁷⁵ DSB Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Analyser av krisescenarioer 2019, s.29, https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/rapporter/p1808779_aks_2018.cleaned.pdf (hentet 14.07.2020)

¹⁷⁶ DSB Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen, 2014, <https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/veiledere-handboker-og->



9.1 Samfunnsikkerhet i Lødingen

Lødingen kommune vil, som mange andre norske kommuner, bli utsatt for naturhendelser. Høye fjell og sjø omgir kommunen og naturgitte forhold tilsier planmessig fokus på risikoreducerende arbeid og løpende klimatilpassing. Blant annet har kommunen flere områder som er utsatt for jord-, flom- og sørpeskred, og vi har bebyggelse nært sjø. Over tid vil klimaendringene sannsynligvis føre til flere hendelser med kraftig nedbør og økt problem med havnivåstigning, stormflo og skred. Dette kan føre til hyppigere flom, økt erosjon og fare for skred rundt disse.

Kommunen har per 2020 ca. 530 fritidsboliger. I tillegg er det flere bolighus som brukes til fritidsboliger. Om man regner med at det kommer 2 personer til hver fritidsbolig fra en annen kommune om sommeren og i helgene så øker befolkningen med ca. 1000 personer, det vil si 50 % av fastboende befolkning¹⁷⁷. Dette kan få negative konsekvenser for blant annet kapasitet innom helsevesenet og nødetater hvilket må utredes nærmere i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, ROS.

Lødingen Kommune har per i dag ikke utarbeidet en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS). Det gjennomføres årlige beredskapsøvelser med Fylkesmannen. Kommunens beredskapsplan oppdateres fortløpende med grunnlag i erfaringer fra beredskapsøvelser og kontaktpersoner.

Lødingen er med i Ofoten Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensing, IUA. Det er et interkommunalt samarbeid som går ut på beredskap for akutt forurensing. Det er laget en ny beredskapsplan i 2020 som heter *Miljørisikoanalyse og beredskapsanalyse for Lødingen*.

9.2 utfordringer

Sammenfattning av utfordringer fremstilt som svakheter og muligheter.

- Kommunen savner en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) i henhold til sivilbeskyttelsesloven
- Økende antall tilreisende i helger og sommeren på grunn av mange fritidsboliger og hytter
- Lang kystlinje – sårbarhet for miljøødeleggelser ved og under vann
- Klimaendringer – kraftig nedbør og økt problem med overvann, havnivåstigning og stormflo, oftere flom i kystnære områder
- Risiko for terrorangrep og sabotasje, f.eks. ved arrangementer, festivaler o.l.
- Risiko for alvorlige atomhendelser – forurensning, nedfall og eksponering for ioniserende stråling, må utredes nærmere
- utfordringer med forsyningssikkerhet knyttet til legemidler, kraft og drikkevann må utredes nærmere
- utfordringer med smittevern – vaksinasjonsvegring og tilgang på utstyr må utredes nærmere
- IKT-sikkerhet og digital sårbarhet må utredes nærmere
- Lødingen savner en kontinuerlig innhenting og formidling av kunnskap om temaet samfunnsikkerhet og beredskap

[informasjonsmaterie/veiledere/veileder-til-helhetlig-risiko-og-sarbarhetsanalyse-i-kommunen.pdf](#) (hentet 14.07.2020)

¹⁷⁷ Dette er et eksempel. I virkeligheten er flere eiere til fritidsboliger også bosatte i kommunen.



10. KOMMUNEORGANISASJON

Lødingen kommune er organisert etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodellen i kommuneloven, og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholdsvis representasjon i kommunestyret. Kommunestyret er øverste politiske organ, og fatter vedtak på vegne av kommunen, så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak.

Kommunens administrasjon og virksomhetsområder er fra mai 2020 organisert i en to-nivåmodell, der 12 avdelinger forholder seg direkte til kommunedirektøren.

Lødingen er en liten kommune med mange oppgaver. Innom flere områder er det manglende kompetanse og vanskelig å rekruttere, både til lederstillinger og fagstillinger. Derfor er det viktig å vedlikeholde og videreutvikle nettverksbygging innom kommunen.

Lødingen kommune som bedrift ligger over landsgjennomsnittet på sykefravær. Hele landet har et snitt på 5,90 % i 2019 (Sesong- og influensajustert)¹⁷⁸. Dette er tall som omhandler offentlig administrasjon i sin helhet. Snittet for sykefravær i kommuneorganisasjonen har hatt en jevn økning fra 2013 med en topp i 2017 fra 8,4 % til 11,5 %. Snittet for sykefravær lå 2019 på 10,9 %.¹⁷⁹

10.1 Økonomi

Rammebetingelsene er bestemmende for utviklingen og kvaliteten på de kommunale tjenestene. Flere år med svake økonomiske resultater fram mot 2020 medfører strammere økonomiske rammer. Dette påvirker tjenesteproduksjonen. Det er fremst store negative avvik innom Helse og omsorg og Oppvekst samt noe innom det som tidligere het Utvikling. For mer nøyaktige tall vises det til økonomiplan.

10.2 Oppvekst og utdanning

Tall fra utdanningsdirektoratet viser at kommunen har mer undervisningspersonell en fylket og landet som helhet. Lødingen har 2 skoler; Ny 1-10 skole i tettstedet og Vestbygd oppvekstsenter med barnehage og 1-10 skole. Skoleåret 2019-2020 var antallet elever 205, antallet lærere 35 og da er ikke assistenter inkludert. Det er 8,7 elever per årsverk til undervisning. For fylket er det 9,6 elever, for hele landet er det 11,6. Undervisningstimer totalt per elev er 82. For fylket er det 74 timer og for hele landet 62. Lødingen har større tetthet av assistenter i undervisningen. Det er 41,1 elever per assistentårsverk i undervisningen i Lødingen. Kommunen skiller seg fra fylket der tallet er 47,2 elever per assistentårsverk og sammenlignet med hele landet på 63,5 elever per assistentårsverk. Drift- og lønnsutgifter per elev er høyere enn både fylket og hele landet. Elevantallet er svakt synkende i kommunen.¹⁸⁰ Forventet utvikling har ikke vært så stort synkende som antatt. En grunn til det kan være økt innvandring til kommunen.

Elevene har rett til et godt og inkluderende læringsmiljø. Dette er viktig for at elevene skal trives på skolen og er av stor betydning for elevenes læringsutbytte. I Lødingen har det vært en økning av barn som har særskilte behov. Spesielt ser man et økende behov ved overgangen til ungdomsskolen. Økende behov for spesialpedagogisk ressurs vises igjen i drift- og lønnsutgifter. Skolen ser fortsatt et behov for forsterket innsats. Lødingen bygger opp seg kompetanse når det gjelder barn og ungdommer med spesielle behov. God tilrettelegging for barn med spesielle behov kan også være en grunn til at familier med disse barnene søker seg til Lødingen. Det må studeres og

¹⁷⁸ SSB Statistisk sentralbyrå, Sykefravær tabell 12439, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/12439/> (hentet 11.08.2020)

¹⁷⁹ Sykefraværutvikling, Lødingen kommune 2015 -2019

¹⁸⁰ Utdanningsdirektoratet, Skoleporten Oversikt - Lødingen kommune, <https://skoleporten.udir.no/oversikt/oversikt/grunnskole/loedingen-kommune> (hentet 14.07.2020)



vurderes nærmere hva som gjør at antall elever med særskilte behov øker, hvilke tiltak som må møte behovene, og hvordan resurser er brukt.

Lødingen har godt samarbeid med helsestasjon, barnevernet i Vesterålen og Pedagogisk Psykologisk Distriktsenter for Vesterålen og Lødingen, PPT. PPT har i sitt arbeid fokus på barn og unges behov for gode utviklingsmuligheter i barnehage og skole. Tjenesten gir også veiledning til barnehager og skoler med tilrettelegging for barn med spesielle behov. I kommunens skolesektor er rekruttering av kvalifisert personell en utfordring.

Elevundersøkelsen gjennomføres hvert år i trinn 7 og 10 av utdanningsdirektoratet. Resultatene viser at Lødingen ligger likt som fylket og landet på de fleste indikatorer. De fleste elevene opplever at de har god støtte og hjelp fra lærerne og at de får nok faglige utfordringer. Utfordringene er små og skiller seg mellom trinnene. I trinn 7 har læringskulturen falt de siste årene, elevene opplever at det er mindre arbeidsro i timene. I 10.e trinn opplever elevene mindre mulighet for medvirkning; hvordan de skal arbeide med fagene og muligheten å være med å vurdere sitt eget skolearbeid og hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan den enkelte utvikler seg i faget. Motivasjonen i 10.e trinn ser også ut å gå nedover.¹⁸¹ Elevundersøkelsen gjennomføres på Lødingen 1-10 skole i 7. og 10. trinn og ved Vestbygd oppvekstsenter 7. trinn. Siste skoleår imidlertid ingen elever på 7. trinn i Vestbygd hvilket ikke gir noen resultater derfra.

Hjem og skole er gjensidig avhengige av hverandre, og må løse de felles oppgavene de har knyttet til barn og unges læring og utvikling. Foreldrenes samarbeid med skolen samt deltagelse og involvering i egne barns skolegang er viktig for elevenes skolefaglige prestasjoner og situasjon i skolen.¹⁸² I Lødingen ønskes det større involvering av foreldrene for mer aktivitet og engasjement i utviklingen av skolen og for barnets skolegang.

Fra høsten 2020 begynner innføring av nye læreplaner. De nye læreplanene blir innført trinnvis og krever mye i form av forberedelser og innarbeiding.

Skolene i Lødingen er godkjent som Trafikksikre skoler. Det må arbeides videre med fysiske trafikksikringstiltak på begge skolesteder. Det arbeides for å få godkjenning som Helsefremmende skole.

10.3 Helse og omsorg

Helse- og omsorgssektoren i Lødingen kommune har over flere år vært i til dels betydelig økonomisk ubalanse. I 2018 ble det gjennomført et eksternt forprosjekt med gjennomgang av driften av helse og omsorg, som endte opp i en sluttrapport med anbefalinger til tiltak, mer kjent som «*Sødermannrapporten*». Kommunestyret har vedtatt å sette i verk anbefalte tiltak i rapporten.¹⁸³

Utfordringene innom helse og omsorg handler i store trekk om:

¹⁸¹ Utdanningsdirektoratet, Skoleporten Elevundersøkelsen, <https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsmiljoe/elevundersoekelsen/loedingen-kommune?orgaggr=a&kjonn=a&trinn=10&sammenstilling=1&fordeling=2> (hentet 14.07.2020)

¹⁸² Thomas Nordahl, Høgskolen i Innlandet, Foreldrenes deltagelse og involvering i elevenes skolegang, 2014 <https://www.inn.no/prosjektsider/sepu/nyheter/foreldrenes-deltagelse-og-involvering-i-elevenes-skolegang> (hentet 10.08.2020) og Utdanningsdirektoratet, Samarbeid mellom hjem og skole, 2020, <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/samarbeid/samarbeid-mellom-hjem-og-skole/> (hentet 10.08.2020)

¹⁸³ Lødingen kommune Kommunestyre vedtak-63/18, 14.06.2018, https://www.lodingen.kommune.no/innsyn.aspx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2018002848&scripturi=/innsyn.aspx&skin=infolink&Mid1=61& (hentet 14.07.2020)



- økt levealder og flere eldre medfører økt behov for pleie- og omsorgstjenester
- et særlig stort antall ressurskrevende brukere relativt til kommunestørrelsen
- pasienter og brukere får mer kompliserte diagnoser som krever høyt omsorgsnivå (bemanning) og økt kompetanse og
- for svak fokusering av ledelse og ressurser til ledelse

Strukturen innom helsevesenet stiller i dag større krav til sykehjem og hjemmetjenester da behandlingstiden på sykehus blir stadig kortere og pasientene skrives ut med omfattende og komplekse behov for videre behandling og rehabilitering som oftere trenger én-til-én pleie. Dette kan også ses i Lødingen der sykehjemmene i dag mer kan sammenlignes ved et mindre sykehus mot situasjonen før der det mer lignede et aldershjem.

Helse og omsorg består av 5 avdelinger; Legekontor og helsetjenester, Lødingen sykehjem, Hjemmetjenesten, Miljøtjenesten og Omsorgsservice. Lødingen samarbeider med UNN sykehuset i Harstad. Mandag til fredag kl.8-20, 12 timer per døgn, er det tilgang til lege i Lødingen. Helse og omsorg er bemannet med sykepleiere, hjelpepleiere og vernepleiere.

Lødingen har et samarbeid med helsehuset i Harstad kommune om *kommunale akutte døgnplasser*, KAD-plasser. Lødingen har en avtale om ca. 150 døgn i året. KAD-plasser utnyttes dersom det er fullt i Lødingen ved utskrivning av pasienter fra sykehuset. Bruken av KAD-plasser medfører ekstra utgifter.

Rekruttering av kvalifisert personell er en vedvarende utfordring, likt de andre sektorene i kommunen. Det er lavt nivå av samarbeid mellom avdelingene. Mere samarbeid kan være en mulighet for bedre utnyttelse av bemanningsressurser og kompetanse, spesielt mellom hjemmetjenesten og sykehjem. Dette må utredes nærmere.

En annen utfordring er å levere tjenester til alle som trenger det i kommunen, uavhengig av brukerens bosted. Kommunen plikter etter loven å levere helse- og omsorgstjenester til de som trenger det. Tjenestetilbudet innom helse og omsorg må ses i sammenheng med kommunens arealstrategi og arealutvikling.

Kommunen har flere foreldede handlings- og virksomhetsplaner som er utarbeidet innom helse og omsorg, den siste er fra 2007. Planene er utdatert og er ikke i bruk.

10.4 Teknisk drift

Teknisk drift har fokusområder for vann- og avløpshåndtering, brann- og beredskap, vedlikehold av kommunale veier, parker/torg, nærmiljø, bygninger og øvrige kommunale anlegg.

Økonomien for avdelingen er anstrengt. Den økonomiske situasjonen i kommunen setter stramme økonomiske rammer. Det viser seg først og fremst i lav drift og manglende vedlikehold på bygningsmasse og infrastruktur. Nødvendige investeringer er også satt på vent.

Vegstandarden er i mange tilfeller dårligere enn hva man kan forvente av en offentlig vei. Både vegkropp, grøfter/kulverter og veidekke har behov for vedlikehold. I stort sett alle kommunale gater og veier har belysning som nylig er utskiftet til LED-belysning. Kommunen savner en hovedplan for veg som tar seg av forvaltning og utvikling av kommunale veier.

Kommunen har betydelige utfordringer knyttet til vann- og avløpsnett. Det pågår for tiden et større prosjekt med etablering av nye forsyningsledninger for råvann og inntak. Prosjektet vil bidra til renere og tryggere drikkevann i Lødingen tettsted og hyttefelt på Nes. Prøveboring og prosjektering av ny råvannkilde ved Rinøy vannverk er under arbeid å planlegges avsluttet i 2021. Sektoren har



videre et betydelig investeringsbehov i årene framover innfor avløp. Offentlige krav om rensing av avløpsvann samt utskiftning av deler av avløpsnettet vil utgjøre store investeringer i årene som kommer. *Hovedplan vann 2015-2020* ble vedtatt 2015 og er moden for rullering. *Hovedplan avløp* ble vedtatt 1998 og er foreldet og trenger revideres eller erstattes. Ved revidering kan begge planer med fordel inngå i samme plan, *Hovedplan for vann og avløp*.

Kommunen har ikke egen maskinpark. Derfor er kommunen avhengig av private maskinentreprenører for å utføre flere typer av både store og små arbeider. Investeringsbudsjettet angir kjøp av hjulgraver til Lødingen kommune i 2020.

10.5 Digital transformasjon

Digital transformasjon kan beskrives som:

- en prosess der virksomheten endrer hvordan den utfører sine oppgaver
- tilbyr bedre tjenester
- jobber mer effektivt eller skaper helt nye tjenester hvor brukerfokus og brukeropplevelsen er selve kjernen i endringen
- jobber mer effektivt eller skaper helt nye tjenester som baserer seg på utnyttelse av digital teknologi
- en grunnleggende og omfattende endring, og ikke en mindre justering
- redesign av virksomheter på alle nivå – folk, prosesser, teknologi og styring¹⁸⁴

Oppvoksende generasjoner forventer at tjenester blir digitalt levert og at de er tilgjengelige for alle til alle tider på alle plattformer. De nasjonale forventningene til kommunal planlegging er at kommunene tar i bruk digitale dialogløsninger.¹⁸⁵ Hovedmålet i *Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor* er en enklere hverdag for innbyggere og næringsliv. Dette deles opp i tre delmål; bedre tjenester, effektiv offentlig ressursbruk og økt verdiskaping.¹⁸⁶ Kommunesektorens organisasjon, KS, har utarbeidet et dokument med gode råd for å lykkes med digitale omstillingsprosesser.¹⁸⁷

10.5.1 Digitalisering i Lødingen

Frem til nå har kommunens digitale infrastruktur vært robust nok å ta veksten i antall brukere og møte kompleksiteten i systemene som benyttes. Kommunen ser at kostnader knyttet til digitalisering av tjenestene i framtiden kommer til å øke. Økt satsning på digitalisering, gjort på rett måte, kan imidlertid føre til billigere tjenesteproduksjon totalt sett.

Digitalisering har potensial til å gjøre samfunnsstrukturen og utviklingsmulighetene i kommunen attraktive for både boende og besøkende. Dette krever imidlertid også en tydelig strategi og satsing på å utvikle nødvendig infrastruktur – både fysisk og digitalt.

Det har vært en planmessig og god utbygging over tid av digital infrastruktur for den kommunale organisasjonen, dette gjelder særlig utbredelsen av fibernett til kommunens lokasjoner. Lødingen

¹⁸⁴ Digitaliseringsdirektoratet, Digital transformasjon, 2019 <https://www.difi.no/fagomrader-og-tjenester/digitalt-forstevalg/hva-er-digitalt-forstevalg/digital-transformasjon> (hentet 14.07.2020)

¹⁸⁵ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023, 2019

¹⁸⁶ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Én digital offentlig sektor Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025, 2019 <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/en-digital-offentlig-sektor/id2653874/> (hentet 14.07.2020)

¹⁸⁷ KS Kommunesektorens organisasjon, Gode råd for å lykkes med digitale omstillingsprosesser <https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/forskning-og-utvikling/nyhetssaker/gode-rad-for-a-lykkes-med-digitale-omstillingprosesser.pdf> (hentet 14.07.2020)



kommune har fiber kun inn til rådhuset. All infrastruktur ellers er basert på radioteknologi, og driftes av kommunen selv, bortsett fra radiolinjer til Vestbygd oppvekstsenter, som driftes av Hålogaland Kraft. Bakgrunnen for dette er en avgjørelse som ble tatt i 2013, da alle fiberlinjer ble avsluttet, og radio tatt i bruk. Kommunen fikk en kostnadsreduksjon på ca. 100 000 kroner per år og en hastighetsøkning på ca. 300%.

I løpet av en 5- 10 årsperiode må kommunen kanskje gå tilbake til fiber da utviklingen og kostnadsbildet vil være endret og at radioteknologi ikke har utviklet seg like raskt som fiber. Kommunen ser at databruken er økende og fiber vil være eneste alternativ som klarer å holde følge med den utviklingen. Dette vil da gi en økt kostnad, som er uunngåelig.

Alle elever i grunnskolen har gode digitale læremiddel tilgjengelig på en felles digital plattform. God trådløsdekning har blitt prioritert slik at elever, ansatte og gjester har gode vilkår for digital deltakelse. Ansatte i alle sektorer forholder seg til og benytter relativt avanserte fagsystemer i sitt daglige virke. Arbeidet med digitalt planregister og digitalisering av reguleringsplaner er kommet langt men har vært stillestående en periode på grunn av kapasitetsmangel.

Det ligger noen utfordringer i tilstrekkelig økonomisk-, kompetanse- og sikkerhetsmessig kapasitet for å satse på og ta i bruk nye skybaserte tjenester, for eksempel digitalt planregister. Sikkerhet utfordres, særlig innen velferdsteknologi da flere av disse tjenestene gis i hjemmet, der brukeren er, og kommunikasjonen vil gå over internett. Det foreligger en risiko for digitalt utenforskap, f.eks. blant eldre og innvandrere. Det er viktig å holde ansatte oppdatert på den teknologiske utviklingen og sette ansatte i stand til, og være trygge på, å ta i bruk nye digitale løsninger innenfor alle tjenesteområder. Mange av systemene som tilbys kommunalt ansatte har høy brukerterskel og er derfor ikke tilgjengelige i den grad som er ønskelig.

Digitale løsninger kan effektivisere en rekke prosesser, gi ny og riktig innsikt og bedre beslutningsgrunnlag for planlegging. Nye digitale løsninger bidrar til at samfunnet får tilgang til enorme mengder data. På sikt kan vi, med stadig større treffsikkerhet, forutsi trender og hendelser før de oppstår. Offentlige data bør gjøres tilgjengelig for alle slik at utvikling av nye databaserte tjenester kan utvikles.

Kommende generasjoner forventer at tjenester blir digitalt levert og at de er tilgjengelige for alle til alle tider på alle plattformer. Digitale løsninger må være en del av grunnmuren i framtidig tjenesteutvikling. Digitalisering har potensial til å gjøre samfunnsstrukturen og utviklingsmulighetene i kommunen attraktive for både boende og besøkende. Dette krever imidlertid også en tydelig strategi og satsing på å utvikle nødvendig infrastruktur – både fysisk og digitalt. Kan teknologi være løsningen for å tiltrekke seg unge arbeidstakere? Digitale plattformer er viktig for å binde sammen tynt befolkede regioner og skape grunnlag for vekst og innovasjon – som ikke innebærer sentralisering eller flytting fra landsdelen.

10.6 Interkommunalt samarbeid

Samarbeid på tvers av kommunegrensene bidrar til å identifisere og avklare interkommunale planoppgaver. I tillegg vil samhandling med fylkesmann og fylkeskommune bidra til god dialog om planbehov som følge av nasjonale føringer og regionale utfordringer.

Lødingen deltar i flere interkommunale samarbeidsfora og nettverk. Det er hensiktsmessig å spisse samarbeidet der felles oppgaveløsning i regionen kan gi bedre tjenester.

Riktig og god kompetanse sikrer kommunene kvalitet i tjenestene, effektiv ressursutnyttelse og godt omdømme som en attraktiv arbeidsplass. Lødingen er med i regionalt kompetansekontor (RKK) for



Vesterålen. Lødingen sender inn kommuneorganisasjonens samlede behov for kompetanse til RKK. Oppsamlingen av behovet fra avdelingene i kommunen varierer stort, noen avdeling jobber aktivt med kompetanseplanlegging og andre gjør det ikke. Regionalt kompetansekontor for Vesterålen og Lødingen har som hovedoppgave å se til at kommunene får tilbud om etterutdanning for sine ansatte i samsvar med kommunale, regionale og nasjonale planer og prioriteringer. De utarbeider en 2-årig regional handlingsplan for kompetanse. Lødingen har ikke overført dette i en lokal overordnet kompetanseplan som er forankret i budsjettarbeid og økonomiplan. Det er kun helse og omsorg som har en utarbeidet kompetanseplan for deler av sine tjenester.

I Vesterålen pågår planarbeid og samarbeid som berører alle virksomhetsområder i kommunen. Regionrådet drøfter egnede plantema der det ligger til rette for gode samarbeidsløsninger. Interkommunal kystsoneplan for Vesterålen er et eksempel på dette.

10.7 utfordringer

Sammenfatning av utfordringer fremstilt som svakheter og muligheter.

- Lødingen er en liten kommune med mange oppgaver
- Det er manglende kompetanse og vanskelig å rekruttere både til lederstillinger og fagstillinger.
- Høyt sykefravær i kommunen
- Vedlikeholde og videreutvikle nettverksbygging innom kommunen mellom fagmiljøene og også mellom kommunene i regionen.

10.7.1 Økonomi

- Flere år med svake økonomiske resultater fram mot 2020 medfører strammere økonomiske rammer.

10.7.2 Oppvekst og utdanning

- Økende behov for spesialpedagogisk ressurs
- store drift- og lønnsutgifter
- antall elever med spesielle behov øker
- rekruttering av kvalifisert personell er en utfordring
- Elevundersøkelsen viser små utfordringer med arbeidsro i timene, elevenes mulighet for å påvirke og vurdere sitt eget skolarbeid og motivasjon og glede til å gå på skolen
- Fra høsten 2020 begynner innføring av nye læreplaner som krever mye i form av forberedelser og innarbeiding
- Det er for svakt samarbeid mellom hjem og skole.

10.7.3 Helse og omsorg

- Helse- og omsorgssektoren i Lødingen kommune har over flere år vært i til dels betydelig økonomisk ubalanse.
- økt levealder og flere eldre medfører økt behov for pleie- og omsorgstjenester
- det er et særlig stort antall ressurskrevende brukere relativt til kommunestørrelsen
- pasienter og brukere får mer kompliserte diagnoser som krever høyt omsorgsnivå (bemanning) og økt kompetanse
- det er for svak fokusering av ledelse og ressurser til ledelse
- Rekruttering av kvalifisert personell er en vedvarende utfordring
- Det må ses på muligheter å få til mer samarbeid mellom avdelingene for en bedre utnyttelse av bemanningsressurser og kompetanse
- En utfordring er å levere tjenester til alle som trenger det i kommunen, uavhengig av brukerens bosted. Tjenestetilbudet innom helse og omsorg må ses i sammenheng med kommunens arealstrategi og arealutvikling.



10.7.4 Teknisk drift

- Kommunen har betydelige utfordringer knyttet til vann- og avløpsnett. Sektoren har et betydelig investeringsbehov i årene framover.
- Kommunen har ikke en tilfredsstillende maskinpark og er dermed avhengig av private maskinentreprenører for å utføre flere typer små arbeider.
- Hovedplan for avløp er foreldet og trenger revideres eller erstattes
- Kommunen savner en hovedplan for veg for forvaltning og utvikling av kommunale vegger

10.7.5 Digitalisering

- Sammenlignet med mange andre kommuner er digitalisering av tjenester kommet i gang i begrenset omfang
- Databruken er økende og også kravene til digitalisering
- Digitalinfrastruktur må over på fiber innom få år og vil gi en økt kostnad, som er uunngåelig
- Kostnader til digitalisering av tjenester kommer til å øke
- Per i dag er det ikke tilstrekkelig økonomisk-, kompetanse- og sikkerhetsmessig kapasitet for å satse på og ta i bruk nye skybaserte tjenester
- risiko for digitalt utenforskap
- holde ansatte oppdatert på den teknologiske utviklingen og sette de i stand til, og være trygge på, å ta i bruk nye digitale løsninger
- Kommunen savner en tydelig strategi og satsing på å utvikle nødvendig infrastruktur – både fysisk og digitalt

10.7.6 Interkommunalt samarbeid

- Lødingen savner en lokal overordnet kompetanseplan som er forankret i budsjettarbeid og økonomiplan.



11. KILDER

- Buudir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt, 2017, [https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang#barn-i-husholdninger-med-vedvarende-lavinntekt-\(2017\)](https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang#barn-i-husholdninger-med-vedvarende-lavinntekt-(2017)) (hentet 07.07.2020)
- Buudir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Barnefattigdom, 2017, https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18 (hentet 08.07.2020)
- Buudir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Omfang etter husholdningstype, Barn i husholdninger med lavinntekt uten yrkestilknyttede personer, 2017, [https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-husholdninger-med-lavinntekt-uten-yrkestilknyttede-personer-\(2017\)](https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-husholdninger-med-lavinntekt-uten-yrkestilknyttede-personer-(2017)) (hentet 08.07.2020)
- Buudir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Omfang etter husholdningstype, Barn i innvandrershusholdninger med lavinntekt, fra Afrika, Asia, Latin-Amerika, Europa utenom EU/EFTA og Oseania utenom Australia og New Zealand, 2017, [https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-innvandrershusholdninger-med-lavinntekt-fra-afrika-asia-latin-amerika-europa-utenom-eu/efta-og-oseania-utenom-australia-og-new-zealand-\(2017\)](https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-innvandrershusholdninger-med-lavinntekt-fra-afrika-asia-latin-amerika-europa-utenom-eu/efta-og-oseania-utenom-australia-og-new-zealand-(2017)) (hentet 08.07.2020)
- Buudir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Omfang etter husholdningstype, 2017, [https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-innvandrershusholdninger-med-lavinntekt-fra-afrika-asia-latin-amerika-europa-utenom-eu/efta-og-oseania-utenom-australia-og-new-zealand-\(2017\)](https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-innvandrershusholdninger-med-lavinntekt-fra-afrika-asia-latin-amerika-europa-utenom-eu/efta-og-oseania-utenom-australia-og-new-zealand-(2017)) (hentet 08.07.2020)
- Capia for kunnskapsbanken nord Norge, Tall fra Telleren: Utviklingen i reiselivet i Nord-Norge sommeren 2019, 2019 <https://www.kbnn.no/artikkel/tall-fra-telleren-utviklingen-i-reiselivet-i-nord-norge-sommeren-2019> (hentet 13.07.2020)
- De Ridder, K. A., Pape, K., Johnsen, R., Westin, S., Holmen, T. L., & Bjørngaard, J. H., School dropout: a major public health challenge: a 10-year prospective study on medical and non-medical social insurance benefits in young adulthood, the Young-HUNT 1 Study (Norway). J Epidemiol Community Health, 66(11), 995-1000. (2012), Sitert av P. Suren, M Vaage Wang, M. Lund, R Eek Brandlistuen, E.K. Bye, R Becher, T Holt, J Øvrevik, M Sand Helland, K Størdal, B Sivertsen, Barn og unges helse: oppvekst og levekår, 2018 <https://www.fhi.no/nettpub/hin/grupper/barn-oppvekst/#frafall-i-videregaaende-opplaering> (hentet 07.07.2020)
- Det kongelige justis- og beredskapsdepartement, Meld. St. 10 2016–2017 Risiko i et trygt samfunn, 2016, <https://www.regjeringen.no/contentassets/00765f92310a433b8a7fc0d49187476f/no/pdfs/stm201620170010000dddpdfs.pdf> (hentet 14.07.2020)
- Det kongelige samferdselsdepartement, Meld. St. 33, Nasjonal transportplan for 2018-2029 <https://www.regjeringen.no/contentassets/7c52fd2938ca42209e4286fe86bb28bd/no/pdfs/stm201620170033000dddpdfs.pdf> (hentet 14.07.2020)
- Digitaliseringsdirektoratet, Digital transformasjon, 2019 <https://www.difi.no/fagomrader-og-tjenester/digitalt-forstevalg/hva-er-digitalt-forstevalg/digital-transformasjon> (hentet 14.07.2020)
- Direktoratet for mineralforvaltning, DMF Kart, 2020 <https://minit.dirmin.no/kart/> (hentet 16.10.2020)
- Distriktssenteret; G M Vestby, Fugleperspektiv på tre tiår med stedsutvikling, 2018 <https://distriktssenteret.no/artikkel/fugleperspektiv-pa-tre-tiar-med-stedsutvikling/#fra-r%C3%B8tter-og-lokalt-patriotisme-til-stedstilh%C3%B8righet-og-stolthet-over-stedet> (hentet 14.07.2020)
- DSB Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Analyser av krisescenarier 2019, https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/rapporter/p1808779_aks_2018.cleaned.pdf (hentet 14.07.2020)
- DSB Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen, 2014, <https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterieill/veiledere/veileder-til-helhetlig-risiko-og-sarbarhetsanalyse-i-kommunen.pdf> (hentet 14.07.2020)
- E Bullvåg, C E Nyvold, S Ovesen, M K, Kvarum, F Finsveen, T Steffensen, Indeks Nordland, Nummer 17 – Årgang 2020, En rapport om utviklingen gjennom 2019 og utsiktene for 2020 <https://indeksnordland.no/> (hentet 08.07.2020)
- Eivind Hestvik Brækkan Capia for kunnskapsbanken nord Norge, Tall fra Telleren: Fortsatt eksplosiv Airbnb-vekst i Nord-Norge, 2020 <https://www.kbnn.no/artikkel/fortsatt-eksplosiv-airbnb-vekst-i-nord-norge> (hentet 13.07.2020)



Falch, T., & Nyhus, O. H., Frafall fra videregående opplæring og arbeidsmarkedstilknytning for unge voksne (07/09), Trondheim: Senter for økonomisk forskning AS, 2009 og De Ridder, K. A., Pape, K., Cuyper, K., Johnsen, R., Holmen, T. L., Westin, S., et al., High school dropout and long-term sickness and disability in young adulthood: a prospective propensity score stratified cohort study (the Young-HUNT study), BMC Public Health, 13, 94, 2013, Siteret av P. Suren, M Vaage Wang, M. Lund, R Eek Brandlistuen, E.K. Bye, R Becher, T Holt, J Øvrevik, M Sand Helland, K Størdal, B Sivertsen, Barn og unges helse: oppvekst og levekår, 2018 <https://www.fhi.no/nettpub/hin/grupper/barn-oppvekst/#fracfall-i-videregaaende-opplaering> (hentet 07.07.2020)

FHI Folkehelseinstituttet, Folkehelseprofil, 2020 <https://www.fhi.no/hn/folkehelse/folkehelseprofil/> (hentet 07.07.2020)

FHI Folkehelseinstituttet, Hjerter- og karsykdom, Kommunehelse statistikkbank, 2020, http://khs.fhi.no/webview/index.jsp?legemiddelslice=Hele_C&headers=AAR&AARslice=2016_2018&stubs=GEO&stubs=legemiddel&measure=common&virtuallslice=MEIS_MA3_value&GEOslice=0&ALDERslice=0_74&layers=KJONN&layers=ALDER&layers=virtual&GEOsubset=0%2C1851&legemiddelsubset=Hele_C%2CC10+-+C_xC10&study=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2FStudy%2Fhertekar-rr2020&ALDERsubset=0_74&mode=cube&KJONNsubset=0&virtuallsubset=MEIS_MA3_value&v=2&KJONNslice=0&AARsubset=2012_2014+-+2016_2018&submode=timeline&measuretype=4&cube=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2Fcube%2Fhertekar-rr2020_C1&top=yes (hentet 08.07.2020)

FHI Folkehelseinstituttet, Lavinntekt, Kommunehelse statistikkbank, 2020, http://khs.fhi.no/webview/index.jsp?headers=AAR&virtual=lavinntekt_andel_value&AARslice=2017_2017&stubs=GEO&measure=common&virtuallslice=lavinntekt_andel_value&ALDERslice=0_17&GEOslice=0&layers=DEF&layers=ALDER&layers=virtual&GEOsubset=0%2C18%2C1851&study=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2FStudy%2FLavinntekt-1G&ALDERsubset=0_17&mode=cube&virtuallsubset=lavinntekt_andel_value&v=2&AARsubset=2006_2006+-+&submode=timeline&measuretype=4&DEFsubset=ant_eu60&cube=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2Fcube%2FLavinntekt-1G_C1&DEFslice=ant_eu60&top=yes (hentet 07.07.2020)

FHI Folkehelseinstituttet, Overvekt og fedme, Kommunehelse statistikkbank, 2020, http://khs.fhi.no/webview/index.jsp?headers=AAR&AARslice=2016_2019&stubs=GEOGRAFI&measure=common&virtuallslice=MEIS_value&layers=KJONN&layers=KMI_KAT&layers=virtual&study=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2FStudy%2Fsesjon1-KMI2020&KMI_KATslice=overv_inkl_fedme&mode=cube&GEOGRAFIslice=0&KJONNsubset=0&virtuallsubset=MEIS_value&v=2&KJONNslice=0&AARsubset=2011_2014+-+2016_2019&GEOGRAFIsubset=0%2C1851&submode=timeline&measuretype=4&cube=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2Fcube%2Fsesjon1-KMI2020_C1&KMI_KATsubset=overv_inkl_fedme&top=yes (hentet 08.07.2020)

FHI Folkehelseinstituttet, Psykisk helse, Kommunehelse statistikkbank, 2020, http://khs.fhi.no/webview/index.jsp?headers=AAR&AARslice=2016_2018&stubs=GEO&stubs=ALDER&stubs=SYKDOMSGRUPPE&measure=common&virtuallslice=MEIS_MA3_value&GEOslice=0&ALDERslice=0_74&layers=KJONN&layers=virtual&GEOsubset=0%2C1851&study=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2FStudy%2FKUHRpsykisk2020&ALDERsubset=0_74%2C15_29&mode=cube&KJONNsubset=0&virtuallsubset=MEIS_MA3_value&v=2&KJONNslice=0&AARsubset=2013_2015+-+2016_2018&SYKDOMSGRUPPEslice=PsykiskePlagerLidelser_To&submode=timeline&measuretype=4&cube=http%3A%2F%2F10.1.5.16%3A80%2Fobj%2Fcube%2FKUHRpsykisk2020_C1&SYKDOMSGRUPPEsubset=PsykiskePlagerLidelser_To&top=yes (hentet 08.07.2020)

FHI Folkehelseinstituttet, Sosiale helseforskjeller i Norge, 2018 <https://www.fhi.no/nettpub/hin/grupper/sosiale-helseforskjeller/> (hentet 08.07.2020)

FHI Folkehelseinstituttet, Tillegg til Fylkeshelseundersøkelsen i Nordland 2020 Kommune-tabeller, 2020, <https://www.fhi.no/contentassets/f336ca0e39e0485a8d13448359c26459/tillegg-fhus-nordland-2020---kommune-tabeller.pdf> (hentet 07.07.2020)

FHI Folkehelseinstituttet; G M Aasvang, N Hjertager Krog og B Engdahl, Støy, helseplager og hørseltap i Norge, 2018 <https://www.fhi.no/nettpub/hin/miljo/stoy/> (hentet 14.07.2020)

FHI Folkehelseinstituttet; M Låg, M A Refsnes, Luftforureining i Norge, 2017, <https://www.fhi.no/nettpub/hin/miljo/luftforureining--i-noreg/> (hentet 14.07.2020)

Fiskeridirektoratet, Rundvekt (tonn) fordelt på landningsfylke med kart, Norske fartøy <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Tall-og-analyse/Fangst-og-kvoter/Fangst/Fangst-fordelt-paa-landingssted> (hentet 13.07.2020)

Fiskeridirektoratet, Statistikkbanken, Fiskefartøy tabell F.01.003 <https://www.fiskeridir.no/Tall-og-analyse/Statistikkbanken> (hentet 08.07.2020)

Fiskeridirektoratet, Statistikkbanken, Fiskere, etter yrke og kjønn tabell F.02.001 <https://www.fiskeridir.no/Tall-og-analyse/Statistikkbanken> (hentet 08.07.2020)



Fiskeridirektoratet, Statistikkbanken, Fiskere, etter yrke tabell F.02.002 <https://www.fiskeridir.no/Tall-og-analyse/Statistikkbanken> (hentet 08.07.2020)

Fløtten, T. (red.), Barnefattigdom, Gyldendal, 2009, Sitert av Bufdir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Omfang etter husholdningstype, 2017, [https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-innvandrerhusholdninger-med-lavinntekt-fra-afrika-asia-latin-amerika-europa-utenom-eu/efta-og-oseania-utenom-australia-og-new-zealand-\(2017\)](https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom#/1851&00&1870&1866&1867&1871&1868&18/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-innvandrerhusholdninger-med-lavinntekt-fra-afrika-asia-latin-amerika-europa-utenom-eu/efta-og-oseania-utenom-australia-og-new-zealand-(2017)) (hentet 08.07.2020)

Fylkesmannen i Nordland, Gode råd, Kommunal planstrategi og rullerende kommuneplanlegging i Nordland, 2011/2012, <https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-nordland/dokument-fmno/plan-og-bygg/plan--og-bygningsloven/gode-rad---kommunal-planstrategi-og-rullerende-kommuneplanlegging-i-nordland.pdf> (hentet 07.07.2020)

Fylkesmannen i Nordland, Reindrif, 2020 <https://www.fylkesmannen.no/nn/Landbruk-og-mat/Reindrif/> (hentet 13.07.2020)

Fylkesmannen i Nordland, Strategisk plan for Nordlandsskogbruket 2012-2025, 2012 <https://www.allskog.no/upload/2013/04/15/strategisk-plan-for-nordlandsskogbruket-2012-2025.pdf> (hentet 14.07.2020)

Helsedirektoratet, Kunnskapsgrunnlag fysisk aktivitet. Innspill til departementets videre arbeid for økt fysisk aktivitet og redusert inaktivitet i befolkningen, 2014 https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/kunnskapsgrunnlag-for-fysisk-aktivitet-innspill-til-departementet/Kunnskapsgrunnlag%20for%20fysisk%20aktivitet%20innspill%20til%20departementet.pdf/_/attachment/inlined7fb591e-ded4-4da9-b1c4-6dcbe82d8442:75b205e5b7403320a38acbb145b7af32ac726393/Kunnskapsgrunnlag%20for%20fysisk%20aktivitet%20innspill%20til%20departementet.pdf (hentet 14.07.2020)

K Vareide, M O Nygaard, Regional analyse for Vågan og Lødingen 2014, Befolkningsutvikling, næringsutvikling og scenarier, 2014 <https://distriktssenteret.no/wp-content/uploads/2015/03/ByR-samfunnsanalyse-aust-Lofoten-Attraktivitetsanalyse-V%C3%A5gan-og-L%C3%B8dingen-endelig-rapport.pdf> (hentet 14.07.2020)

Klima- og miljødepartementet, Klimaloven, 2018, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-60> (hentet 14.07.2020)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, En digital offentlig sektor Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025, 2019 <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/en-digital-offentlig-sektor/id2653874/> (hentet 14.07.2020)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023, 2019, <https://www.regjeringen.no/contentassets/cc2c53c65af24b8ea560c0156d885703/nasjonale-forventninger-2019-bm.pdf> (Hentet 07.07.2020)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, 2014, <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-09-26-1222> (hentet 07.07.2020)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning, 2018, <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-09-28-1469> (hentet 14.07.2020)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Stedsutvikling, 2018, <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/by--og-stedsutvikling/stedsutvikling-2/id476451/> (hentet 07.07.2020)

KS Kommunesektorens organisasjon, Gode råd for å lykkes med digitale omstillingsprosesser <https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/forskning-og-utvikling/nyhetssaker/gode-rad-for-a-lykkes-med-digitale-omstillingprosesser.pdf> (hentet 14.07.2020)

Landbruksdirektoratet, Produksjonstilskudd Statistikk <https://www.landbruksdirektoratet.no/no/produksjon-og-marked/produksjonstilskudd/dokumentarkiv/statistikk> (hentet 13.07.2020)

Lødingen havn KF, Årsrapport 2017, Arkivsak 18/391-1, 2018

Lødingen havn KF, Årsrapport 2018, <https://innsyn.onacos.no/lodingen/wfdocument.ashx?journalpostid=2019007091&dokid=130189&versjon=1&variant=A&> (hentet 14.07.2020)

Lødingen kommune, Sykefraværsutvikling – Lødingen kommune 2015 -2019

Lødingen kommune Kommunestyre vedtak-63/18, 14.06.2018, https://www.lodingen.kommune.no/innsyn.aspx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2018002848&scripturi=/innsyn.aspx&skin=infolink&Mid1=61& (hentet 14.07.2020)



Lødingen kommune Kommunestyre, Plan for fysisk aktivitet og folkehelse. Rullering av handlingsplan 2020, KS vedtak -167/19, 12.12.2019 <https://innsyn.onacos.no/lodingen/wfdocument.ashx?journalpostid=2019007807&dokid=132050&versjon=3&variant=P&> (hentet 08.07.2020)

Lødingen kommune, Arkiv, 2020 (01.06.2020)

Lødingen kommune, Kommunedelplan for trafiksikkerhet 2016 – 2020, 2017, <https://innsyn.onacos.no/lodingen/wfdocument.ashx?journalpostid=2017000423&dokid=91205&versjon=1&variant=A&> (hentet 14.07.2020)

Lødingen kommune, Kommuneplan for Lødingen kommune 2009-2021 Samfunnsdelen, 2009, <https://innsyn.onacos.no/lodingen/wfdocument.ashx?journalpostid=2009005252&dokid=16254&versjon=3&variant=A&> (hentet 07.07.2020)

Lødingen kommune, Plan for fysisk aktivitet, idrett og folkehelse 2014-2018, 2013, ArkivsakID 13/386-12

Lødingen kommune, Planstrategi for Lødingen kommune 2016 – 2019, 2016, <https://innsyn.onacos.no/lodingen/wfdocument.ashx?journalpostid=2016006851&dokid=88719&versjon=1&variant=A&> (hentet 14.07.2020)

Lødingen kommune, Retningslinjer for næringsarbeid i Lødingen kommune, 2018, <https://www.lodingen.kommune.no/f/p1/ied87bfa9-ebab-4d4e-a8d6-3843870f1758/180604-retningslinjer-for-naringsarbeid-1166960.pdf> (hentet 08.07.2020)

Menon Economics, Ringvirkningsanalyse av reiselivet i Lofoten og Vesterålen, 2019 <https://www.nhoreiseliv.no/contentassets/e65ed0259b4e4756bc689021aa74cf5e/rapport-ringvirkningsanalyse-av-reiselivsbransjen-i-lofoten-og-vesteralen.pdf> (hentet 13.07.2020)

Miljødirektoratet, Naturbase, Arealresurser Grus og pukk, 2016 <https://kart.naturbase.no/> (hentet 16.10.2020)

Miljødirektoratet, Utslipp av klimagasser i kommuner; Sektorfordelte utslipp per år, <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=503§or=-2> (hentet 14.07.2020)

Miljødirektoratet, Utslipp og opptak fra skog og arealbruk: For kommuner, <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-arealbruk-kommuner/?area=503§or=-3> (hentet 14.07.2020)

Miljødirektoratet, Veileder; Miljøstyring og miljøsertifisering, <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/kutte-utslipp-av-klimagasser/klima-og-energitiltak/miljostyring-miljosertifisering/> (hentet 14.07.2020)

Miljøstatus og Miljødirektoratet, FNs klimapanelers femte hovedrapport, Klima i endring – Store utfordringer, et mangfold av løsninger, 2013 og 2014, <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M97/M97.pdf> (hentet 14.07.2020)

Miljøverndepartementet (nå KMD), Veileder Kommunal planstrategi T-1494, 2011, <https://www.regjeringen.no/contentassets/83801c9c858d402ea2958e1930fc421a/t-1494.pdf> (Hentet 07.07.2020)

NAV Lødingen, Statistikk, 2019

NHO Reiseliv, Potensielle skatteinntekter fra Airbnb-utleie nær en halv milliard i 2019, 2020 <https://www.nhoreiseliv.no/vi-mener/delingsokonomi/nyhet/2020/skatteinntekter-airbnb-2019/> (hentet 13.07.2020)

Nordland fylkeskommune, Fylkesplan for Nordland 2013-2025 Regional plan, 2013, https://www.nfk.no/_f/p34/i8088324b-7fc7-4cfa-8482-266b805c2b2c/fylkesplan_for_nordland_2013_2025.pdf (hentet 08.07.2020)

Nordland fylkeskommune, Regional transportplan Nordland 2018-2029, 2016 https://www.nfk.no/_f/p34/ife10c334-3302-4c52-9ed1-09ff7c5e7d4a/regional_transportplan_2018-2029.pdf (hentet 14.07.2020)

Nordland fylkeskommune, Veileder: Funksjonell strandsone og byggegrense i 100-metersbeltet, 2018, https://www.nfk.no/_f/p34/i253bbda0-46b0-401a-aae4-e8bf963fedef/veileder-funksjonell-strandsone.pdf (hentet 14.07.2020)

Nordlands Fylkeskommune, Nærings- og godsstrømsanalyse Nordland, 2018, https://kpb.no/sites/k/kpb.no/files/godsstroemsanalyse_28112018.pdf (hentet 14.07.2020)

Norsk friluftsliv, Sikring av neste generasjons natur og helse, 2020 <https://norskfriluftsliv.no/wp-content/uploads/2020/04/Oppdatert-Planstrategi2020-guide.pdf> (hentet 14.07.2020)



PANDA-analyse, Nordland, 2013 <https://www.pandaanalyse.no/fylke/nordland/> (hentet ?)

Sortland kommune, Strategisk plan for Lofoten og Vesterålen 2020-2023, 2019
<https://innsyn.onacos.no/lodingen/wfdocument.ashx?journalpostid=2020002289&dokid=136235&versjon=1&variant=A&> (Hentet 13.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Akvakultur tabell 07326, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/07326/> (hentet 13.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Antall arbeidsforhold og lønn tabell 11653, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/11653/> (hentet 08.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Areal og befolkning tabell 11342, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/11342/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Arealbruk og arealressurser tabell 12942, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/12942/> (hentet 14.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Befolkning tabell 04317, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/04317/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Befolkning tabell 06913, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/06913/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Befolkning tabell 07459, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/07459/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Befolkningens utdanningsnivå tabell 09429, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/09429/> (hentet 11.08.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Bilparken tabell 11823, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/11823/> (hentet 14.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Boforhold, registerbasert tabell 11038, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/11038/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Boforhold, registerbasert tabell 11046, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/11046/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Boliger tabell 06265, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/06265/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Boliger tabell 06513 etter bruksareal, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/06513/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Boliger, tettbygd/spredtbygd, tabell 06830, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/06830/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Byggeaktivitet i strandsonen tabell 06505, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/06505/> (hentet 14.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Bygningsmassen tabell 05467 Antall fritidsbygninger, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/05467/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Elektrisitet tabell 10314, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/10314/> (hentet 14.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Elevar i grunnskolen tabell 11970 skoleskyss, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/11970/> (hentet 14.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Elgjakt tabell 03432, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/03432/> (hentet 14.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Familier og husholdninger tabell 06070 Husholdningstype, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/06070/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Gjennomføring i videregående opplæring tabell 10972, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/10972/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger tabell 06944, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/06944/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger tabell 07182, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/07182/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre tabell 09817, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/09817/> (hentet 07.07.2020)



SSB Statistisk sentralbyrå, Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre tabell 07111, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/07111> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Kjørelengder tabell 12579, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/12579/> (hentet 14.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Leiemarkedsundersøkelsen tabell 09895, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/09895/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Nasjonale befolkningsframskrivninger tabell 11668, MMMM alternativ, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/11668/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Nasjonale befolkningsframskrivninger tabell 11672, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/11672/> (hentet 08.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Nettoflytting tabell 09588, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/09588> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Prisindeks for brukte boliger tabell 06035, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/06035/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Registrerte arbeidsledige tabell 10540, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/10540/> (hentet 08.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Sykefravær tabell 12439, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/12439/> (hentet 11.08.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Sykefravær tabell 12448, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/12448/> (hentet 08.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Sykefravær tabell 12449, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/12449/> (hentet 08.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Sysselsetting, registerbasert tabell 11615, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/11615/> (hentet 08.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Sysselsetting, registerbasert tabell 07979, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/07979/> (hentet 08.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Sysselsetting, registerbasert tabell 11616 Pending, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/11616> (hentet 08.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Tettsteders befolkning og areal tabell 05212, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/05212/> (hentet 07.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Uføretrygdede tabell 11715, 2020, <https://www.ssb.no/statbank/table/11715/> (hentet 08.07.2020)

SSB Statistisk sentralbyrå, Økonomisk sosialhjelp tabell 12210, 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/12210/> (hentet 08.07.2020)

Statens vegvesen m.fl., Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018-2021, https://www.vegvesen.no/_attachment/2188830/binary/1239906?fast_title=Nasjonal+tiltaksplan+for+trafikksikkerhet+p%C3%A5+veg+2018%E2%80%932021.pdf (hentet 14.07.2020)

Statens vegvesen Region nord, Statlig reguleringsplan E10/ rv. 85/rv.83 Sammenstilt konsekvensutredning, 2017, https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/halogalandsvegen/reguleringsplaner/_attachment/1610341?_ts=15d74d386f0&fast_title=Sammenstilt+konsekvensutredning+%28KU%29+%28PDF%2C+23+MB%29 (hentet 14.07.2020)

Statens vegvesen, Bompenger på Hålogalandsvegen til politisk behandling, 2018, <https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/halogalandsvegen/nyhetsarkiv/bompenger-pa-halogalandsvegen-pa-horing> (hentet 14.07.2020)

Statens vegvesen, Ferjedatabanken, <https://ferjedatabanken.no/Statistikk> (hentet 14.07.2020)

Statens vegvesen, Hålogalandvegen, <https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/halogalandsvegen> (hentet 14.07.2020)

Statens vegvesen, Hålogalandvegen, Vedtatt reguleringsplan, 2020, <https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/halogalandsvegen/reguleringsplaner> (hentet 14.07.2020)

Statens vegvesen, Kart - valgt konsept til Hålogalandsvegen, https://www.vegvesen.no/_attachment/629821/binary/962071?fast_title=Kart+-+valgt+konsept+til+H%C3%A5logalandsvegen.jpg (hentet 14.07.2020)

Statens vegvesen, Trafikkdata, <https://www.vegvesen.no/trafikkdata/start/eksport?datatype=ADT&from=2018-01-01&lat=68.44155020326886&lon=16.007981126262393&to=2021-01-01&trafikanntype=vehicle&trpids=19632V1665341%2C61864V885947&zoom=16> (hentet 14.07.2020)



Statens vegvesen, Vegkart, 2020, <https://www.vegvesen.no/nvdb/vegkart/v2/> (hentet 14.07.2020)

Store Norske Leksikon, sekundærnæringer, 2020 <https://snl.no/sekund%C3%A6rn%C3%A6ringer> (hentet 08.07.2020)

Teigen, H. og D.J. Lønning, Kunnskap for stadutvikling. Utviklingsrelevante norske bidrag i perioden 1999 – 2009, Distriktssenteret, 2009, <https://distriktssenteret.no/wp-content/uploads/2013/04/stadutvikling-endeleg-versjon.pdf> (hentet 07.07.2020)

Thomas Nordahl, Høgskolen i Innlandet, Foreldrenes deltagelse og involvering i elevenes skolegang, 2014 <https://www.inn.no/prosjektsider/sepu/nyheter/foreldrenes-deltagelse-og-involvering-i-elevenes-skolegang> (hentet 10.08.2020)

Ungdatasenteret, Ungdomsskoleelever i Lødingen kommune Hva driver ungdom med? Hvordan har de det?, 2019, <http://www.ungdata.no/Fylker-og-kommuner/Nordland/Loedingen> (hentet 07.07.2020)

Utdanningsdirektoratet, Samarbeid mellom hjem og skole, 2020, <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/samarbeid/samarbeid-mellom-hjem-og-skole/> (hentet 10.08.2020)

Utdanningsdirektoratet, Skoleporten Elevundersøkelsen, <https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsmiljoe/elevundersoekelsen/loedingen-kommune?orgaggr=a&kjonn=a&trinn=10&sammenstilling=1&fordeling=2> (hentet 14.07.2020)

Utdanningsdirektoratet, Skoleporten Oversikt - Lødingen kommune, <https://skoleporten.udir.no/oversikt/oversikt/grunnskole/loedingen-kommune> (hentet 14.07.2020)

Visit Norway, Reiselivets verdiskaping i Norge, 2018 <https://business.visitnorway.com/no/markedsdata/reiselivets-verdiskaping-i-norge/> (hentet 13.07.2020)

Visit Vesterålen, Reiselivsstrategi for Vesterålen, Bærekraftig vekst mot 2025, 2019 https://visitvesteralen.com/sites/v/visitvesteralen.com/files/reiselivsstrategi_for_vesteralen.pdf (hentet 13.07.2020)

Vågan Næringsforening, Sluttrapport Aust-Lofoten Prosjektet Vågan og Lødingen, Distriktssenteret, 2018, <https://distriktssenteret.no/wp-content/uploads/2018/11/Aust-Lofoten-Sluttrapport.pdf> (hentet 07.07.2020)

